

9 Ağustos 1985
9. August 1985
Nummer 63

15 GÜNLÜK GAZETE
Adres: Moltkestr. 45
4100 Duisburg 1
Tel: 0203/34 93 97
Tlx: 855705 inmed d

Türkiye Postası

FALMANYA: 2,50 DM
FRANSA: 7.-FF
BELÇİKA: 50.-BF
HOLLANDA: 3.-G
İNGİLTERE: 70 Pence
DANİMARKA: 10.-KRN
İSVEÇ: 8.-KRN
AVUSTURYA: 20 S
İSVİÇRE: 2,5 Sfr

Postvertriebstück Gebühr bezahlt A1319D

6 örgüt 12 Eylül'ün 5.yıldönümünde Eylem Haftası için çağrı yaptı

12 Eylül askeri devriminin 5. yıldönümünde Federal Almanya'daki Türk ve Kürt işçilerinin demokratik örgütleri Birlik Yolu, DİBAF, FİDEF, Gerçek ADK, KOMKAR ve KKDK askeri faşist diktatörlüğü protesto etmek amacıyla bir eylem haftası düzenliyor. Federal Almanya'nın hemen her yerinde açık oturumlar, uyan nöbetleri, bilgilendirme masaları ve dayanışma geceleri örgütlenecek. 9-14 Eylül tarihlerinde yapılan eylem haftasının şiarı "İnsan Hakları-Demokrasi ve Barış için Türkiye Haftası" olarak belirlendi. Basın ve demokratik örgütlerle ilişkisi konusunda görevlendirilen KOMKAR'ın Genel Başkanı Nuh Ateş'ten yaptığımız bir söyleşiye gazetemizde yayınıyoruz.

● Yazısı Sayfa 5'de

Uluslararası
Af Örgütü
açıkladı:
Türkiye'de
işkence

Cartér:
"ABD çıkarları
açısından
Türkiye'de
askeri müdahale

Sovyetler Birliği atom denemelerini durdurdu

Sovyetler Birliği, Hiroşima'nın 40. yıldönümünde, tüm nükleer denemeleri 6 Ağustos 1985 tarihinden itibaren tek tarafı olarak durdurduğunu açıkladı.

Dünya barışının kalesi Sovyetler Birliği bu yeni öneriyle barış savaşımına yaptığı sayısız katkılara bir yenisini daha ekledi. Sovyetler Birliği Komünist Partisi Genel Sekreteri M.Gorbaçov'un açıklaması üzerine bu karar tüm dünya barış güçleri tarafından büyük coşkuyla karşılandı.

Federal Almanya'da da SPD ve Yeşiller açıklamalarında Sovyetlerin bu olumlu kararına katıldıklarını bildirdiler.

6 Ağustos 1985'ten 1 Ocak 1986'ya kadar Sovyetler Birliği'nin nükleer denemeleri tek yanlı durdurma kararı ABD tarafından kabul edilmedi. ABD'li yetkililer, Nevada'da yeni nükleer denemeler yapacaklarını açıkladılar.

● Yazısı sayfa 9'da

Helsinki'nin
10. yılında
35 ülkenin
temsalcisi
biraraya geldi

Helsinki Nihai Senedi'nin imzalanmaması 10. yıldönümünde bu belgeye imza atan 35 ülkenin dışişleri bakanları yine Helsinki'de biraraya geldiler. 1975 yılında kararlaştırılan ülkelerin yasama geçişini değerlendiren devlet temsilcileri Avrupa ülkeleri arasındakı Avrupa politik etkilerine

Güney Afrika'da ırkçı rejim sarsılıyor

Güney Afrika'daki ırkçı Botha rejiminin ülkenin en kalabalık 36 bölgesinde olağanüstü hal ilan etmesi dünya çapında sert protestolara neden oldu. Siyahlara karşı ırk ayrımı politikasını ancak polis devleti yöntemleri ve sivil terör çetelerinin yardımıyla sürdürebilen Botha rejimi ABD, Federal Almanya ve İngiltere gibi emperyalist ülkelerin desteğiyle ayakta durabiliyor. Ancak tüm baskı ve terör uygulamaları Güney Afrika halkının mücadelesini kıramıyor. Birleşik Demokratik Cephe UDF'nin 16 yöneticisinin "vatan ihanel"ten yargılanması, onları savunma mücadelesine

sürüyor

Uluslararası Af Örgütü' (ai) geçenlerde yayımladığı bir broşürle Türkiye'de işçilerin yayın olarak uygulanmasıyla devam ettirilen somut isim ve resimlerle açıkladı.

SOĐEP'in dergisindeki yazıda "ataşadılar inihlar etmek için emniyet seçmelerini düşündürmektedir" dendi.

●Yazısı Sayfa 4'de

gerekliydi"

Eski ABD Başkanı Jimmy Carter Türkiye'ye yaptığı bir gezi sırasında 12 Eylül devriminin ABD'nin çıkarları açısından gerekli olduğunu belirtti ve "12 Eylül bizi rahatsızladı" dedi. Carter, bu sözlerine gerekçe gösterirken, ABD'nin dinleme üslerini kuracağı ve casusluk uçaklarını uçuracağı bir ülkeye ihtiyacı olduğunu söyledi.

●Yazısı sayfa 4'de

Amerikan amirali ve Sovyetler

TEMMUZUN son günü radyolar bir haber yayınladı: Sovyet komünistlerinin genel sekreteri Gorbacov ülkesinin 6 Ağustos'tan itibaren atom denemelerini durdurduğunu açıklıyor ve Amerikan hükümetine de aynı şekilde karar almaya çağırıyor.

SOVYETLERİN atom denemelerini durdurma kararını şimdiki bu yıl sonuna kadar yürürlüğe kalacak. Eğer ABD de atom denemelerini durdurursa, Sovyetler 1,86'den sonra da atom denemeleri yapmayacaklar. Böylece, eğer Gorbacov'un önerisi kabul edilirse, iki dev de atom denemesi yapmaz olacak.

ATOM denemesi yapılmış ya yapılmamış, bize ne, demeyin. Deneme yasası bir kere yeni atom silahları üretilmesini engeller. Çünkü deneme yapmadan yeni tür bombalar geliştirmek mümkün değil. İkincisi, denemeler yasaklanırsa, şimdiki devül atom bombaları da zamanla kullanılmaz hale gelecektir. Nasıl bir kutu sarıyalı dura dura bayatlasa, atom bombaları da üretildikten bir süre sonra bozuluyor. Bu yüzden depolanan bombaların belli aralarla kontrol edilmesi lazım. Kontrol için ise atom bombası denemeleri şart.

DENEMELER durdurulmuş eldeki bombaların "bayatlayıp bayatlamadığı" anlaşılacak. Bir süre sonra bu bombalarla güvenerek bir savaş başlatmak zorlaşacak. Kısacası atom denemelerinin durdurulması atom silahlarının azaltılması, giderik hepten çok edilemiş yolda ciddi bir başarıya ulaşabilir. DÜNYAMIZ için bundan daha hayırlı bir şey düşünemiyor musunuz?

TÜRKİYE POSTASI Okuyucuları bilirlir: Her yıl tam kırk milyon insan açlıkta ölüyor. Birleşmiş Milletlere bağlı Beslenme ve Tarım Örgütü FAO'nun hesaplarına göre bir kişilik yıllık gıda ihtiyacı 230 kg tahıl ile karşılanabiliyor. Demek ki insanlık her üyesinin en doğal hakkı olan yılda 230 kg tahıl hakkını bile henüz sağlayamıyor.

ADAM başına 230 kg tahıl sağlayamamışız ama hepimiz parça parça etmek için yetecek kadar patlayıcı madde çoktan hazır: Şu anda mevcut atom bombalarının (diğer bombaları hiç hesaba katmıyoruz) tahrip gücü bütün insanlara bölüştürüldüğünde adam başına 3000 kg dinamit (orta boy kamyon yükü) eşdeğerde patlayıcı düşüyor. Kuşkusuz insan kardeşlerimizin büyük çoğunluğu patlayıcıya düşen 3000 kg dinamitin "yeterli" olduğu görüşündedir. "Hayır, bu yetmez, daha çok istiyoruz" diyenlerin sayısı hızla azalıyor.

YALNIZCA artık yüz milyonlara insanın katıldığı barış hareketi değil, Birleşmiş Milletlerin "Silahsızlanma Özel Toplantısı"nda

devamı 2. sayfa

Türkiye Postası

siacil Avrupa ülkeleri arasında ekonomik, diplomatik, kültürel ve bilimsel alanlarda önemli gelişmeler olduğuna kaydediliyor.

●Yazısı sayfa 7'de

Biri kadın üç Kürt daha vuruldu

Doğu illerimizde diktatörlüğün Kürt halkına karşı giriştiği saldırının boyutları son derece tehlikeli bir biçimde genişliyor. Son 15 gün içinde öldürülenlerin sayısı 9'a yükseldi. ABD yetkilileri kendi vatantaşlarını turistlik amaçla Doğu illerine girmemeleri için uyardı.

Türkiye ve Batı başında diktatörlüğün yoğun bir biçimde askeri birliklerini Doğu'ya kaydırıyor. Türk-Irak sınırında binlerce kişilik askeri birliklerin yığın yığılması belirtiliyor. Cuntanın Milli Savunma Bakanı yaptığı açıklamalarla bu haberleri doğrulamış oldu. Açıklamada birliklerin "sınır bölgelerinde planlanan askeri manevralar için" sevk edildiği ileri sürüldü.

Diktatörlük "huzur operasyonu" adı altında sürdürdüğü baskı ve zorbalığı "gerilla savaşına yapıyoruz" diye açıklamıştı.

Bütün yöre adım adım arınıyor, operasyonlardan canını kurtaranların Ağrı Dağı'nın buzullarına doğru sürülerek açlık ve soğuktan telef olmaları için çalışılıyor. Baskı ve zulümlerin kaçanları, bu mevsimde dağda hayvan besleyenlerden yardım alabileceği düşünülerek, gerekli önlemler alınıyor.

Türkiye Postası gençleri yarışmaya katılmaya çağırıyor

Gençler! Gazetemizin açtığı gençlik yarışmasına katılmak isteyenler! Vaktinizi boşa geçirmeyin! Yeteneklerinizi, yaratıcılığınızı, çalışmaya azminizi kanıtlayın. Yarışmaya katılacak, güzelli, değerliliyi yaratanları birbirinizle bul ölüncere gençleri kışkırtıya bakan, onlara hiçbir hak tanımak istemeyenlere en iyi cevabı vermiş olacaksınız.

Unutmayın: Yaptıracınıza postaya verilebileceğiniz en son tarih olan 26 Ekim günü geçilince yaklaşıyor. Bu sayımızda tanınmış Kürt ozan ve yarışma jürisinin üyesi Heval'in gençlere seslenen bir yazısını bulacaksınız.

Resim yarışmasının katılımcılarının gelecek sayımızda ayrıntılı olarak bildirilecektir.

●Yazısı Sayfa 6'da

İş kazası geçiren bir işçimiz 10 yıldır hakkını alamıyor

1975 yılında işbaşında geçirdiği bir kazada başını torna kalıbına çarpması sonucu sara hastalığına yakalanan tornacı Hasan Ali Fidan on yıldır tüm uğraşlarına rağmen hakkını alamadı. Kendisine mesleğini icra edememesinden ötürü aylık bağlanmıyor. Red cevaplarına sarası olmadığı, ya da saranın kazadan olmadığı yolunda kişisel gerekçeler gösterilerek, iş bulma kurumu hastalığının ötürü kendine makina başında iş vermiyor, başka iş de bulamıyor. Kendi bulduğu işlerde ise hastalığı öne sürülerek çalışması engelleniyor. Hasan Ali Fidan 1960-1964 yıllarında Ankara Makine Endüstrisi'nde tornacılık eğitimi yaptı ve Federal Almanya'ya geldikten sonra işle bu meslekte çalıştı. Ne var ki merkezzi Baruth'da olan Sigorta Kurumu aylık bağlamamak için mesleğinin tornacılık olmadığını iddia ediyor.

Hasan Ali Fidan'ın saralı olduğu defalarca doktor ve hastane raporlarıyla tesbit edilmiş durumda iken, dilekçelerini reddedilmiş üzerine her mahkemeye başvurusunda yeniden doktor tetkisine gönderiliyor. Tesadüfen hastanede sara nöbeti tutmadığından da davası geri çeviriliyor.

●Yazısı Sayfa 5'de

Aysan Uçta'nın ihbarcılığa zorlananlara uyarıları

Berlin'de TC. Başkonsolosluğu tarafından, arkadaşları hakkında ihbara zorlanmak için pasaportu alınan Aysan Uçta, kendi durumuna düşenlere önerilerde bulundu. Berlin konsoloslu Alphan Şölen'le aralarında geçen konuşmayı ayrıntıları ile anlattı. Uçta, bu tür olaylara karşılaşılanlara soğukkanlılıklarını koruyarak, barış, demokrasi düşmanı rejimin temsilcilerine taviz verilmemesini önerdi.

●Yazısı Sayfa 5'de

Doğal gaz hattı tehlikede

Geçtiğimiz yıl Türkiye ile Sovyetler Birliği arasında yapılan "Doğal gaz boru hattı" anlaşmasının, ABD'nin dayatmaları üzerine Özal hükümeti tarafından bozulmak istendiği belirlendi.

Bilindiği gibi bu anlaşma sayesinde Türkiye'nin enerji sorunun çok ucuza çözümü sağlanacak, ayrıca ülke içinde ekonomik ilişkiler de gelişecek. "Doğal gaz boru hattı" projesi ile Türkiye'nin petrol gereksinimini yarı yarıya azaltacak ve Türkiye aldığı doğal gaz ve elektriğin bedelini döviz olarak değil, Sovyetler Birliği'ne mal satarak ödeyecekti.

Hatırlanacağı üzere ABD benzer anlaşmayla ilgili Federal Almanya'ya da baskı yapıyor.

●Yazısı Sayfa 4'de

Amerikan amirali ve Sovyetler

Başı 1. sayfa

ezici çoğunlukla alınan atom bombası üretiminin durdurulmasını, eldeki atom bombalarının da adım adım imha edilmesini isteyen kararlar da bunu gösteriyor. Hatırlatalım: Aynı toplanmış Birleşmiş Milletler silahlanma yarışını denetlim altına alabilmek ve giderek durdurabilmek için en acil adım olarak Sovyetlerle ABD'nin atom bombası denemelerini durdurulmasını istemişti. Sovyetler yıllardır Birleşmiş Milletlerin bu çağrısına uymaya hazır olduklarını tekrarlıyorlar. Fakat ABD'nin derinden su getiren denemelerin durdurulmasına yanaşmıyor.

ABD hükümetinin Gorbaçov'un bu en son çağrısına da verdiği cevap "hayır" oldu. Washington sözcüleri "denemeleri durdurmayız, fakat gelin, bizim denemelerimizi siz de izleyin" diyorlar. Oynamak istenen sinsi oyunu sezdiniz mi? Dünya kamuoyunda sanki atom denemelerini Sovyetlerle anlaşarak, onlarla işbirliği içinde yapıyorlarmış izlenimini yaratacaklar. Silahlanma yarışını körüklerken Sovyetleri de suç ortağı gibi gösterecekler.

AMIRAL La Rocque yıllarca Pentagon'da en üst düzeyde görev yapmış. "Amerikan atom denizaltı filosunun babası" diye anılan, ünlü bir atom silahları uzmanıdır. Ömrünün Sovyetler Birliği'ni haritada silmek için planlar yapmaka, yeni yeni silah sistemleri geliştirmekle geçiren bu Amerikan amirali bile, artık "adam başına düzen 3000 kg dinamit yeter" demiş ve silahlanma yarışının durdurulması için çalmışa başlamış. Sovyet-komünistleri de bu eski kan düşmanlarının önerisini kabul ederek 1985 sonuna kadar atom denemelerini tek taraflı durdurduklarını açıklamışlar.

AMERİKAN amirali ile Sovyet komünistleri elele veriliyorlar da böyle bir savaşta ilk yok olacak ülkenin çocukları neden elele vermesin?

NEDEN aramızdaki ayrılık noktalarını görevi itib, ABD'nin de atom denemelerini durdurması için seçimizi yükseltmeyelim? Türkiye'de SODEP'in Refah Partisi'ne, HP'den Doğru Yolu'na kadar bağıs isteyen bütün partiler, sendikalar, bütün demokratik örgütler, aydınlar, ABD hükümetinden atom denemelerini durdurulmasını istemeyiz mi? Yurt dışındaki atom denemeleri, sendikacılar, aydınlar, işçiler, din adamları, gençler aralarındaki ayrılıkları bir kenara bırakıp bu isteğin yaygınlaşması için çalışamazlar mı? Önemizinde 1 Eylül Dünya Gençliği var. Bu yılki 1 Eylül'den Amerikan hükümetini atom denemelerini durdurulması zorlamak, bu amaçla kamuoyunda güçlü bir akım yaratmak için yararlanamaz mı?

WASHINGTON ayı ditişip denemeleri durdurmuş silahlanma yarışının asıl sorumlusu olarak bütün dünyaya teşhir edilmektedir. Kamuoyunda kaybettirdiği desteği üretmekte yeni bombaları telifi edemez hale gelmiştir. Amirali La Rocque gibi savaş uzmanlarının bile barış hareketi safına katılmalan, buğüne kadar ki çabalarının boşa gitmediğini gösteriyor. Kolları sıvayıp daha da çok yandaş kazanmak için çalışalım!

Türkiye Postası

SORALIM/ÖĞRENELİM

Cezai bir suçtan dolayı hüküm giymiş genç yurtdışı edilebilir mi?

F.A.C'de yaşanan Türk uyrukluların ve diğer yabancıların yurtdışı edime nedenleri, 1965 yılından beri yürürlükte bulunan Yabancılar Yasası'nın 10. maddesinde gösterilmektedir. "Cezai bir suçtan hüküm giyen kişi, hakkında verilen hüküm kesinleşmiş olması aranmadan yurtdışı edilebilir" (Aim. YY, 10 Fikra No 2) Başka bir deyimle üst mahkemeye başvurma süresi geçmeden de yabancı yurtdışı edilebilir. Verilen cezanın tecil edilmiş olması, yurtdışı etmeyi engellemekle beraber, kararın olumlu olmasında etken olur.

Cezai hüküm Uyuşturucu Maddeler Yasası'nın ihali nedeniyle verilmişse, yurtdışı etme karar tutulmaz bırakılmaz, yabancı kural olarak yurtdışı edilir.

İçişleri Bakanlığının 10.12.1980 tarihinde çıkarmış olduğu bir genelleme (1 C 4/43.40), "gençler ve genç yetişkinler" ilgli olarak yabancıların, çıkarılan doğrultusunda bazı ayrımlar getirmişti. Alman yasalarına göre suçun işlendiği tarihte 14 yaşından büyük olup,

henüz 18 yaşında olmayan "genç", suçun işlendiği tarihte 18 ama henüz 21 yaşında olmayanlar da "genç yetişkin" olarak kabul edilir.

Bu genelleme göre, yurtdışı etme de takdir hakkı kullanılırken, Gençlik Cezası Yasasının özellikle yetiştirme ve topluma yeniden kazanma amacı güttüğü ve de yabancının gelişme çağının önemli bir bölümünü F.A.C'de geçirip geçirmediği veya bazı nedenlerle ülkesine olan bağlılığı az olup olmadığı gözönüne alınır.

Genelgenin açıklık getirdiği gibi bunun "gençler" ve "genç yetişkinler" için temel ilkeler şeklindeki sonuçları şunlardır:

1- Mahkeme sadece gencin veya genç yetişkinin eğitimi için bazı öneriler almamasına hükmetmişse, yabancı artık yurtdışı yapılamaz. (Örneğin halkın suçunun ailesi yanında veya bir yurtta kalmasını, veya belirli bir çalışmayı yapmasını veya da trafik derslerine katılmasını öngörmüşse)

2- Mahkeme para cezasına hükmetmişse veya hapis cezasına hükmetmekle birlikte bunu tecil etmişse yabancı yine yurtdışı edilemez. Bunun için ancak iki koşuldan birinin yerine gelmiş olması gereklidir. Yabancı ya F.A.C'de yetmişmiş olmalı, veya anne-babası burada bulunmakla birlikte, kendisinin okul iş ve dil yoluyla topluma bağlanmaya az olmalıdır.

3- Mahkeme hapis cezasına hükmetmiş ve bunu tecil etmemişse, yabancının yurtdışı edilememesi için, yasasının ağırlık noktasının F.A.C'de bulunmasıyla birlikte kararda suçlunun ilerdeki davranışlarının, olumlu olacağı görüldü yaşıtlımsı ve bu görüşün yetkililerle gencin dairesi ve kaldığı cezai sorumluluğu tarafından paylaşılmış olması gereklidir.

"Yaşamın ağırlık noktası" kavramı, pratikte değişik yorumlara neden olmaktadır.

Yabancılar Dairesi yurtdışı etme kararı-

na varmadan önce "gencin" veya "genç yetişkin" in genel durumu, sosyal çevresini ve ailesinin geleceğe yönelik planlarını gözönüne alır. Bu noktaları ilgli il olarak, yetkililer gencin dairesi, yabancılar dairesine gönderilmek üzere bir rapor hazırlar. Bu raporun hazırlanmasında cezaevinin, Arbeiterwohlfahrt, Caritas-verband, Diakonischen Werk gibi kurumların ve diğer ilgililerin görüşleri büyük önem taşır. Birçok kez cezaevi hüküm giymiş olmak da yalnız başına yurtdışı edime nedeni değildir. Her hükümden sonra yabancıların durumu, yukarıda belirtilmiş kuralara göre incelenir ve yurtdışı edilemeyeceğine karar verilir.

Bilindiği gibi "Türk uyrukluların denizine ve bakım görevini Arbeiterwohlfahrt (Türk dani) üstlenmiştir. Cezai takibata uğrayan gençlerin bu nedenle bölgesindeki Arbeiterwohlfahrt'ın bu işlere görevli sosyal uzmanlarına giderek, bilgi alması çıkarılan açısından zorunludur.

OKUYUCU POSTASI

Gençliğimizi bize unutturamayacaklar !..

Unuttu bizi, adımızı, yaşamızı, gençliğimizi kim olduğumuzu. Türkiye Postası bu yaşamı harzlamasaydı, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu 1985 Uluslararası Gençlik Yılı ilan etmesiydi unuttuğumuz.

Biz gençler biraz başka düşündüğümüz için fazla baskı görüyoruz. Sözümüzü başkının küklerinden geldiği meydana.

Okul dışındaki -bana göre hara- raçları- karşılaşmamız olduğumdan okula devam edemedim. Babamızı işçiydi. Bunun için kendimize "bey" dedirtemedik. Ba-

ham gibi ben de işçi oldum. Ama şimdi bununla onur duyuyorum.

"Genç insan çalışır, çabalar ekmeğini taştan çıkartır" diyorlar. Ama ekmeğe üzerine taşlar atesde döndü. İş bulma kurumları ağzına kadar işsizle dolu. İşsizlik için yitki gençlerin sürdün. Sakatlar başıboş gençlerle dolup taşmakta. Kendini kötü yolda harcayanların, geresizlikten intihar edenlerin çoğu gençler. Eroin, esrar, uyuşturucu madde tazyaların çoğunlukla gençler. Bütün bunlara neden olanlar şimdi utanmadan, "gençlerimiz

yaramaz yetişmekte, ahlak kurallarına, kanun maddelerine uymuyorlar" deyip işin içinde çikmaya çalışıyorlar.

Okuyamadık, "cahilisin" diyorlar. Çalışmak istiyoruz "kabiliyetizsin" diyorlar. Yaşadığımız gerçektir anlatmak istiyoruz "teroristisin" diyorlar. Çalışan ele kelepce vuruyorlar. Düştünce beyine idam veriyorlar. Gören aydın göze namli dayıyorlar.

Oysa biz gençler özgürlük, hak, demokrasi ortadan kaldırılmamasını istiyoruz. Barışı tehdit eden silahlanma durdurulmuş halklar arasında dostluk sağlanmasını istiyoruz. Bize silah değil ekmeğe gerekli bunu çok iyi biliyoruz. Fabrikalar silah değil, ekmeğe üretin, dümen gölge değil huzur yatıştır istiyoruz.

Buğün bizim kurtuluşumuz bizi oyalayanların boş sözlerinde de-

OKUYUCU ŞİİRLERİNDEN SEÇMELER

Nazlı gurbet

Avuçludun şakaklarını
Camdan çıkan baskıyı
Dışarda dışlerimin

Hayangülü
Nazlı'nın sevdalarını
Hüzün gurbet öyküsünü

Yol gözüküyor dostlar
Sağnak yağmurun

giniyorum
Yüreğimde bitimsiz acı
Dünyayaşağlamaktiyorum
Gurbet yalnız ve nazlı

Geçip giden yıllarını
anyorum
Yitik benliğim peşisra
Yabangülü buram buram

hasret
Nolur acılar bırakan beni
Yaşamak istiyorum
nazlı gurbet

Düğümde engin mavilikler
Güneşin gözleri

Özgürlük

Eyl özgürlük
Seni bekliyor
Açlar, yoksullar
Seni bekliyor
Tutsak edilmek isteyen
beyinler

Seni bekliyor
Zincire vurulmuş
Paslı bilekler
Bak neler maruz kaldın
Dağlar, şehirler
İmkarlar, kuşlar
Sensiz hep suskun
Bayram etmeye
Sevince sıra gelmedi daha
Vaktimiz bile yok
Yaş tutmaya
Kurban verdik senin için
Nice çok yıllıtları
Savaşıyorz kırlarda,

Kentlerde
Kalem ile, kitap ile
Silah ile, orak ile
Senin için

YOL ve AMAC (3 Aylık Dergi)

9. SAYISI ÇIKTI

Fiyat: 5-DM

"TKP ve Demokratik Savaş"
-HUKULUŞ- Komiten'in 7.
Kongresi'nin Tarihsel Kararları

Son çare komünist avukat

Çalıştığım işyeri yüzlerce Türküyle'nin uğrak yeridir. Birgün 40-45 yaşlarında, sakallı, yakın şehirlerden birinde cami yöneticisi bir kişi beni görmek istedi. Yanıma gelir gelmez de "Bana komünist bir avukat lazım. Bana yardım eder misin?" dedi.

ma yanındılar. Bizler öyle olmayız ki insanlar bize güvenebilir. Her alandan her meslekten, fabrikadan genç yığınları için de aktif görev alır, onların güvenebilecekleri, işgilerin bizi olduğunı gösterebilmemiz gerek.

İnsanları zehirlemeyen gazete

6.6.1985 tarihinde Sinder-
fingen'de uluslararası Stras-

1. KUTLU • "Komintern'in 7. Kongresi'nin Tarihini Kararları İçin" TGP'nin Güncel Savagımı" • E.CANTEKİNE "İşçi Sınıfının Sendikali Birliği ve Kimi Sorunları Üzerine" • R.GUVENE "1939-1954 Döneminde Notlar" • B.SANLI "Muhabirlik ve Muhabirlik Yazarı" • E.KONUK • "Almanya Komünist Partisi MK'nın 11 Haziran 1945 Çakır" • G.BENSER • "Bulgar Faşizminin Karakteri Üzerine Tezler" • G.DIMITROF • "Türkiye'de Yatırımlar Alanındaki Devlet Politikası (80'li Yıllar)" • E.LURAZOVA • "Türkiye İşçi Sınıfının Oluşması ve Durumu" • G.I. STAJENKOV • "Komünistlerin Yılların İçindeki Çalışma İliki ve Bilimleri" • Y.KRASIN • "Orta Köylü Sorunu Üzerine Düşünceler" • K. ANTER • "Enternasyonalizasyon Önemli ve Parti Organlarına Yazma Üzerine" • L.YAVUZ

Sipariş Adresi:
ERMIS VERLAG
Postfach 10 10 16
4300 Essen 1

Ödeme:
Ermis Verlag
Stadtparkasse-essen,
BLZ 360 501 05
Konto-Nr: 712 703

komünist bir avukat lazı. Beni yarımdan elemler. Tek rek. Bu da pratikte onların sorunlarıyla yakından, ciddi bir şekilde ilgilenilerek elde edilir.

Şaşırarak elde değil. Türkiye'de komünistler, devrimci ler diktatörlük altında işleri, işkencelere çekiliyorlar. Burada hiç ama celine care komünist anyor.

Sonuçta avukat üçüncü mahkemeden birsey çıkmayacağına, en azından 4000 mark tazminatı aldrabileceğini söyledi. Baştan olsaymış daha farklı olurmuş. Görülen o ki, lerici, yutsever ve komünistler ezilen halkın dai-

olduğunu gösterebilmezler gerek.

Bu da pratikte onların sorunlarıyla yakından, ciddi bir şekilde ilgilenilerek elde edilir.

Kemal Çilez

6.6.1985 tarihinde Sindel fingen'de uluslararası Strassen Fest yapıldı. Bu bölge faşistlerin en yoğun olduğu bölgelerdi. 5 stand faşistlere aitti. Buna karşılık olarak 1 stand demokratlarındı. Burada 10 Türkiye Postası satıldı. Faşistler gazete satanların yanına gelip "burada satamazsınız" dediler. Bunun cevabını şu şekilde verdim: "Bu gazete halkın sorunlarına değinen Türkiye'de olup bitenleri en gerçekçi ile veren bir halk gazetesidir. Bu gazete sizler gibi insanları haşhaşa, eroline zehirliyorlar. Halkın kafasındaki bulantı yapan sorunlara cevap veriyor" dedik. Bunun karşısında kendi standlarının başında döndüler.

Strassen Fest'te 10 gazetenin satılması bızlar için bir başarıdır. İsteriz ki her bölgede yapılsın.

Fethi Baş/Böblingen

Buğün bizim kurtuluşumuz bazı olayları anlatan boş sözlerle değildir. Kurtuluşumuz barışı savunanların vatan haini ilan eden Evrenler, Özallar ve yaltakçılarına karşı çıkmaktır.

Özer/Strasbourg

Bu yalanı kimin için yazıyorlar?

Haziran ayında bir arkadaş ilk defa arabayla Türkiye'ye gitti. Daha önce konuştüğümüzda buraya basınında okuduğu yazılarına delili dönüyordu. "Ben nasıl Bulgaristan'dan gideceğim?" Hangi konulara dikkat etmesi gerektiğini anlattım. Ama gene aynı korku, "belki Yunanistan üzerinden giderim" dedi. Geri döndüğünde yolculuğunu nasıl geçtiğini sordum: "Bulgar sınırında gümrük memuru sordu 'komşu arabada yüklü neyin var?' Gümrüklük bir

teydim vardı. Pasaport kontrolü ve döviz aldıktan sonra bir de harita üzerinde yol güzergahını belirlemişlerdi. Bu kadar çabuk işlem gördüğüm için rahatça yoluma devam ettim. Yol üzerinde yeşil ok işaretli Türkiye sağıya sola yazılı idi. 300 km./lik yola üç konaklama yer ve 30 saat zaman. "... Kapıkule'den Türkiye'ye girdikten sonra gazetelerin yazmadığı asıl macera başlamıştı. Hele trafik polisi. Makkubz istedin mi 3000 lirak

ceza'yı 1500 liraya kurtarıyor. İtirazı kalcıtmı ki küfür ve yoldan alıkonna korkusu. Açık bir şekilde rüvet istiyorlar. Dönüşte Bulgaristan'da hatalı soldadığım için 10 leva ceza verdim. Şimdi düşünüyorum Türk gazetelerinin yazdıkları benim gibi binlerce arkadaşın kapıldığı panik. Bu yalanı kimin için yazıyorlar?"

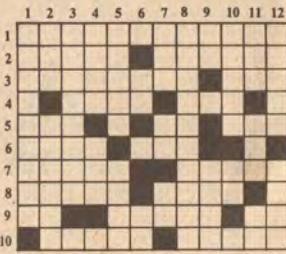
Yorum yapmaya gerek yok. Gazetemiz bunları 61. sayısında, 4. sayfada açıklamıştı.

Enver Şahin/Kiel

BULMACA

SOLDAN SAGA: 1. Güney Amerika'da sömürgeciğe karşı savayan sembolü olmuş ulusal liderlerden biri, 2. Bir pamuk kalitesi - Eski inançlara göre büyü yabanı, 3. Çarlık Rusyası'nda 19. Yüzyıl sonunda özellikle aydınlar arasında yaygınlaşan, nüfusun ezici çoğunluğunu oluşturan köylülerin eğitimle aydınlatılabileceğini savunan, bu amaçla aydınların halka inmesini öngören hareketin temsilcilerine verilen ad - Devamlı ve kısa aralıklarla olan, 4. Bir petrol ortaklığının kısa adı - Türkiye'nin geçtiğimiz günlerde imzalayarak süresini uzattığı, ülkeyi emperyalist çıkartarak alet eden anlaşma, 5. Bir sayı - Soru kelimesi - Doğada çok bulunan sert bir cisim, 6. (Ters) Güven anlamında bir emir - Gümüştür sırma, 7. Büyüğe - Mimarlıkta, çeşitli deniz kabukları biçimde, çemçeği süslemelerden oluşan ve sanat tarihinde bir döneme adını veren biçim, 8. Vücut den herhangisi bir bölümden ötür olan kişi - Bir kadın adı, 9. Boru sesi - (Ters) Düşük faizle ancak tekelinin yararlanılabildiği - Küçük bitki, 10. İçinde bal bulunan, Yunanistan'da bir ada.

YUKARDAN AŞAĞIYA: 1. Nikaragua'da Cezar Sandinonun adını alan kurtuluş cephesi, 2. (Ters) eski dilde vuku kökünden yama, yapırma, düştürme - Orta Amerika yakınlarında çok sayıda adanın bulunduğu bir deniz, 3. Kararlı Deniz'di bir ada, 4. (Ters) At üstünde oynanan bir oyun - Ağırna anlamına gelen eski dilde bir kelime, 6. Numaranın kısa yazılışı - Adamın ortası, 7. Sovyetler Birliği'nde bir göl - Nikelin simgesi - (Ters) Müzikte duraklama işareti, 8. Alman işçi sınıfının yiğit önderlerinden bir kadının soyadı, 9. 'Biye'nin ortası - (Ters) İnşaat, 10. Eski dilde genişlik anlamına gelen bir sözcük - Mısır tanrısı, 11. Tatlı olmayan - (Ters) Köpek, 12. Takip, kutuptur, gülünç biçimde giyinen - Kargasaklı yaratılarda denir.

61. SAYIDAKI BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAGA: 1. Orhanvelikanık, 2. Kainat - Avniye, 3. Anka - Ad - As, 4. Lamrakkarbah - B, 5. Apak - Eliza, 6. Pitagor - Kaptan, 7. Tn - Sülele, 8. Uhu - Makedonya, 9. Sil - Anar - Res - Rab, 10. Radnagzinec - Me, 11. Kama - Kaan - Amal, 12. Atlat - Nniyadihol.

YUKARDAN AŞAĞIYA: 1. Okaliput - Ka, 2. Rana - İnhiat, 3. Hikmet - Ulama, 4. Anar - As - Dal, 5. Na - Argıdan, 6. Vluk - Olanık, 7. Karakaçan, 8. Lakap - Lertzan, 9. İv - Raked - İni, 10. Knabka - Org, 11. Aida - Panenka, 12. Ni - Bet - Yse, 13. Iya - Lapa - Cai, 14. Keskin - Mi, 15. Az - Samao - 16. Tarhana - Belh.

Türkiye Postası

Abone fişi

6 aylık (12 sayı) ☐
1 yıllık (24 sayı) ☐
Tarih:

Adı-Soyadı
Adresi

Ülkesi

Abone ücretini Vereining für Völkerverständigung und Solidarität, Postcheckkonto 4614 32 - 100, BLZ 100 100 100 Türkiye Postası Abone Servisi, Moltke Str. 45, 4100 Duisburg 1 adresine postalamız.

Abone bedeli

P.Almanya	Belçika	Danimarka	Fransa	İngiltere	Hollanda	İsvet
6 aylık 30.-DM	600 BF	120 Krn	85 FF	8.40 £	35 G	96 Krn
1 yıllık 60.-DM	1200 BF	240 Krn	170 FF	16.80 £	70 G	190 Krn

Türkiye Postası: 15 günde bir cuma günleri çıkar Herausgeber: Vereining für Völkerverständigung und Solidarität e.V. 1000 Berlin 44. Donaurstr. 1 Tel: (030) 624 60 92 Verantw. Redakteur: A. Soyözmezli, Anschrift der Redaktion: 4100 Duisburg 1, Moltkestr. 45 Druck: Pimbeck & Co. Druck und Verlag GmbH, 4040 Neuss. Xantenerstr. 7 Banka Hesabı: Vereining für Völkerverständigung und Solidarität, Postcheckkonto 461 432-100, BLZ 100 100 100 Postscheckamt Berlin-West. Abone Kuyuları: Federal Almanya ve Batı Berlin'de 6 aylık (12 sayı) 30 DM, 1 yıllık (24 sayı) 60 DM. Temsilcilikleri: Fransa-Paris, Tel: 0-258 26 90 İsvet-Basel, Tel: 061-22 15 91 Hollanda-Amsterdam, Tel: 020-90 85 46 İngiltere-Londra, Tel: 01-340 47 39 Danimarka-Kopenhag, Tel: 01-707 506 İsvet-Stockholm, Tel: 08-367 241 Berlin, Tel: 030-624 60 92

Küfür etmek yetmiyor

Yıllık iznimizi geçirmek üzere 6 hemşeri Malayatya ya gidorduk. Ankara'ya geldiklerinde karışımıza elarabasıyla bir hamal çıktı. Yükümüzü Malayatya otobüs yavaşnesine kadar taşımalarını istedik. Bizden yüzür liza istedi. Perişanlığınamı bakı kabul ettik. Yolda giderken hamal arkadaşın fikrini öğrenmek üzere: "Başbakanımız hemşerimiz olur, bakiyorum da memleketi cennete çevirmiş" diyecek oldum. Daha sözümlü bile bitirmeden durup elini kulağına atarcasına bağırarak "böyle başbakanın anasını avradını, kızını, kızacağını demezmi.

Çevremizdeki yığın yığın insanlara, önünden geçtikimiz trafik polisine aldrımardn bir bakıyordum. "Yahu arkadaş bız yazas konuş. Bız de memnun değiliz. Ama şimdiki gelir topmumuz alır götüler. Dö-

ğe döge ederler. İznimizi ıberbat edeceksin." Hamal daha da sesini yükselterek: "Bız zaten ölmüşüz. Yaşıyor muyuz ölü müyüz belli değil. Namus ar elden gitti. İş yok, güc yok. Bak akmam oldu. Verdiğiniz altyüz liza bugünkü sıftahımdır. Bu parayla bir sürü horantayı geçindirmek mümkün mü? Ben öyle de böyle de ölmüşüm. Öldüğüm ölü yok yoktur. Yaaktı bu p....ler milletti."

Hamal arkadaştan ayrıldıktan sonra pahallığı, yoksulluğu, basıkı, zulmü gördükçe aynı küfür birçok kez yürekten tekrarlardım.

Ama sadece küfür etmenin yeterli olmadığını, birlikte memleketimizi bu p....lerle ellerinden kurtarmamız gerektiğini en pıkarılı olarak görüyorum.

Bad Kreuznach'tan bir okuyucumuz

Doğu'da Huzur Operasyonu adı altında devlet terörü bütün şiddeti ile sürüyor

Kürt yurttaşlarımızı yönellik devlet terörü bütün şiddeti ile devam ediyor. Kürt halkı yollarda kurşanlanıyor, işkencelerden geçiriliyor.

Biri kadın üç Kürt daha vuruldu

Doğu illerimizde devlet terörü bütün şiddeti ile sürüyor. "Huzur Operasyonu" adı altında Kürt halkına yönelik saldırılar Ağrı dağı ve çevresine kadar genişletildi.

ABD Dışişleri Bakanlığı turistik gezi yapacak vatandaşlarını "Doğu Anadolu'ya gitme" diye uyardı. Amerikalılar için yayınlanan uyarıda zorunlu olmadıkça Doğu Anadolu'ya gitmemelerini, gittikleri takdirde, Türkiye Cumhuriyeti yasalarına kesinlikle uymalarını ve güvenlik güçleri ile işbirliği yapmalarını istedi. Daha önce İçişleri Bakanlığının "Doğu'da gerilla savaşı yapıyoruz" yollu açıklamalarıyla ortaya çıkan Kürt halkına karşı sürdürüldüğü vahset ve terör ABD'li yetkililerin açıklanmaları ile de teyit edildi. O bölgelerde sürdürüldüğü devlet terörü sansüre rağmen boyalı başına da yasınısı oldu.

3 Ağustos tarihinde Doğu Beazıt, Iğdır ve Aralık jandarma komando birlikleri tarafından sarı-lan Ağrı Dağı ve çevresi, "kapaklar dağda saklanıyor" gerekçesi ile ev ev, adım adım talan ediliyor. Aralıksız sürdürülen operasyonlar boyunca bütün evler basılıyor. Kadın ve çocuklar dahil evlerinden çıkarılarak sokaklarda sorguya çekiliyor. Şüpheli olduğu gerekçesi ile insanlar gözaltına alınıyor. Yalnızca bir köyden gözaltına alınanların sayısı 11'e yükseldi.

Bu operasyonun sırasında kaçıp canını kurtarmak isteyen insanların özellikle Ağrı dağının buzullarına doğru sürülüyor. Ellerini geçirmediklerini de soğuklar ve açlıktan öldürmek için yiyecek sağlayacakları tüm yolları abluka altına alıyorlar. Bu kişilerin yiyeceklerini yaz aylarında dağın çimen hayvan besicilerinden sağlayacakları düşünülerek, silah zoruy-

la göçebeler de yerlerinden edilerek, çadırları ve hayvanları ile birlikte o yöden sürülüyorlar.

Sarp ve kayalık bölgelerde bile yerleşen jandarma birlikleri Doğu bölgesini kuşatmış durumda. Ağrı Dağı'nın 2 bin 500 metre yükseklikteki bölümlerinde kadersürdürülen operasyon tamamladı.

Bu saldırı yalnızca Ağrı yöresinde sürmüyor. 20 Temmuz'dan Ağustos ayının ilk günlerine kadar öldürülen Kürt yurtseverlerinin sayısı 10'na yükseldi. Bitlis'in Mutki ilçesinden 6, Hakkari'nin Şemdinli ilçesinden 3 genç jandarmalar tarafından öldürüldü.

Siirt'in Şirnak ilçesi dağlık bölgesinde bir genç pusuya düşürüldü. Yine Erzurum ilçesinden 22 Temmuz gecesi biri kadın olmak üzere üç genç gecek karaneğinde pusuya düşürülerek öldürüldü. Öldürülenlerin adlarının Emin Sarı ve Çiçek Selcan olduğu üçüncü

kişinin ise kimliğinin tesbit edilemediği bildiriliyor.

BBC Haber Merkezi'nden alınan bilgiye göre Türkiye-Irak sınır bölgesinde jandarma birlikleri yeniden başladığı faşist devlet güçlerinin sınırları aşarak operasyonları sürdürdüğü tesbit edildi.

Diktatörün yoğun bir biçimde askerî birliklerini Doğu'ya kaydırıyor. Cuntanın Milli Savunma Bakanlığı'na hazırlıkların "sınır bölgesinde planlanan askerî manevralar" için olduğunu söylüyor. Böylece diktatörlük Kürt halkına yönelik bu soykırım planını ve bölgeye ilişkin saldırılar amaçlarını, Türk halkıyla bir toprak kavşası gibi göstermeye çalışıyor. SOL BİRLİK'in açıklamasında olduğu gibi "Türk ve Kürt halkının çıkarları bir ve mücadelesi ortak. Kürt halkına yönelik insanlık dışı saldırılar karşısında sessiz kalmamalıdır."

Anayasanın 15. maddesinin işlerliğini yitirdiği ileri sürüldü

SODEP Başkan Vekili Muzafer Sarı'nın yargılandığı İstanbul Süleymanîye Komutanlığı 1 numaralı askeri mahkemesinde 2969 sayılı yasanın anayasaya aykırılığı belirtildi.

Muzafer Sarı'nın avukatları mahkemeye verdikleri dilekçe, anayasanın 15. maddesinin işlerliğini yitirdiğini ileri sürerek 2969 sayılı yasanın anayasaya aykırı olduğunu belirttiler. Dilekçe anayasanın 15. maddesinin de belli bir dönemde ilgili olduğu belirtilerek "Maddede belli bir dönemde

değil, belli bir dönemde görev yapanların tüm zamanları için sorumsuz sayılacakları değil, belli bir dönem de sorumluluklarının tartışılacağı hükme bağlanmıştır. Yani Meclis Başkanlık Divanı Kurulmaları karşıda sorumluluklarını ortaya alımlayacak. Başkanlık Divanı'nın kurulmasıyla birlikte yaşamın hükümünün bitmesi gerekiyor. Başkanlık Divanı da kurulduğu için yasa işlerliğini kaybetmiştir" deniliyor.

Bu durumda anayasanın 15. maddesinin işlerliğini yitirdiği

Yığınları demokrasi mücadelesinde birleştirmek ana görevdir

Demokrasiyi kazanmanın yolu

Kemal AKSU

Ülkemizdeki son politik gelişmelerde baktığımızda üzerinde önemle durulması gereken yeni bir olgu var. Diktatörlük karşıtı geniş güçler Türkiye'de temel sorun demokrasiyi yerleştirmek olduğunda birleşiyorlar ve demokrasi istemlerini artan bir kararlılıkla dile getiriyorlar.

Daha önemli diktatörlük karşıtı yasal muhalefet partilerinin demokrasi konusunda ortak görüşlere yaklaştığı ve aralarında bu konuda işbirliği yapma eğiliminin güçlendiği görülüyor. Bu partilerin hepsi 1982 Anayasanın değişmesini, orduyun politik yaşama müdahalesine son verilmesini, halkın katılımını sağlayacak "Batı tipi demokrasi"ye geçilmesini, IMF'nin dayatmalarına boyun eğilmesini, izlenen ekonomik politikaların değiştirilmesini ve ABD'nin çıkarları doğrultusunda "tek yönlü, senekşiz, tehlikeli" dış politikaya son verilmesini istiyorlar. Kusku-

su bu partilerin demokrasi anlayışları ve ileri sürdükleri istemlerin derinliği konusunda aralarında farklılıklar vardır. Ancak bu partilerin ortak bir platform etrafında birleşmeleri ve güçlenen işbirliği eğilimi önemli bir gelişmedir.

Demokrasinin tutarı savunucuları son güçler ise ülkemizin içine düştüğü bunalımdan çıkarak, zorbalık rejimine son vermek için halkımızın yavaş yavaş istemleri uyanma savaşımlarını kararlılıkla sürdürüyorlar. Sol güçlerin birliği süreci tüm zorbalıklara karşın gelişiyor.

Sol Birlik'in açıkladığı Demokratik Güç Birliği Platformu tutarı bir demokrasi anlayışı ve antiemperyalist, barış yanlısı içeriğiyle aynı zamanda daha geniş sol güçlerin istemlerini dile getiriyor.

Bu gelişmeler ülkemizde demokrasiyi kazanmanın yolunu gösteriyor. Biz yandan diktatörlük karşıtı en geniş güçlerin demokrasi konusunda birbirlerini yaklaşımları, ortak görüşler etrafında biraraya gelmeleri için her çabanı göstermeli, diğer yandan demokrasi hareketini güçlendirmek, halkın örgütlülük ve bilinç düzeyini yükseltmek için kararlı ve aktif bir sa-

olacaktır. Ve hiç kuşku yok ki, halk yığınlarının bilinç düzeyini yükseltmesinde son derece önemli bir politik deneyim ileri görecektir. Ülkemizde demokrasiyi kazanmanın yolu diktatörlük karşıtı güçlerin birliği ve yığınların aktif savaşımının örgülenmesinden geçiyor.

Politikacılar ne diyor ?

● HÜSAMETTİN CİNDIROĞLU: "Memleketin önünde iki büyük dev mesele var, ekonomik kalkınması yeniden başlatmak ve ihlalle kesilemeyen sürekli demokrasiyi korumak"

● BÜLENT ECEVİT: (Yankı Dergisi 2.7.1985) "Geniş temelli ve köklü kitle hareketleri yoluyla ağırlıklı uyanma olanağı bulabilen bir halk, demokrasiyi egemen güçlerden yavaş seçkinlerden daha iyi ve daha bilinciyle olarak kurmasını bilir. Demokrasi en sağlıklı güvenceye ve işlerliğe o yavaş yavaş çıkarılması bağlı bulunulanlarında elde edilir."

● SÜLEYMAN DEMİREL: "Türkiye meselelerini tartışıyoruz. Tartışılmalıdır. O onun için ben insan bir Türkiye'ye yerine konuşan bir Türkiye'ye daima tercih etmişimdir."

● SOL BİRLİK: "Demokrasi-nin başta emekçilerin hak ve özgürlükleri olmak üzere bütün kurum ve kuruluşlarıyla gerçekleştirilmesi. Kürt halkı üzerindeki ulusal baskı ve teröre son verilmesi, işsizlik karşı önlemler alarak, halkın ekonomik, sosyal, kültürel yaşam düzeyini yükseltmek, ulusal gelir emekçiler yararına daha adaletli dağılımını amaçlayacak bir ekonomik politika uygulamaları. Türkiye-

mesisi gerekir. TBMM'de grup oluşturduğumuzda anayasa değişikliği için çalışacağız. Biz kendi insan sistemimize yedimdiğimiz işi, bütün düşüncelerimizi herhiyeri kavuşmasını isteriz. Otarbırla kendi düşüncemiz olmasa da, kendi düşüncemize karşı olsa da muhabil düşüncelere de hürriyet esastır.

● ERDAL İNÖNÜ: "Türkiye yeniden insanlarını özgürlüklerini rahataç kordandan kullandıkları bir ülke olmalıdır. Bugünkü Anayasa başı sınırlamalar getirmişti. Bunları elbet birgün kalktırmak gerek Anayasada belirtilen yolla ortadan kaldıracağız."

● AHMET TEKDAL: "Türkiye'de Batı anlamında gerçek bir

Danimarka Sol Birlik komitesi bir basın açıklaması yaptı

Bir basın açıklaması yaptı

Danimarka'da bir basın açıklaması yapan Danimarka Sol Birlik komitesi, cuntanın 12 Eylül'den bu yana işlediği suçları ve temel hak ve özgürlükleri ortadan kaldırma uygulamalarını vurgulayarak özetle şöyle dedi:

"Silah zoruyla dayatılan cunta anayasasından başlayarak, siyasi partiler yasası, sendika ve iş yasaları, dernekler meclisi kurulları, toplantı ve gösteri yasaları, olağanüstü hal yasası faşizmin kurumsallaşmasına yönelik düzenlemelerdir. İşte son olarak çıkarılan polis ve vazife sahihleri yetisi yasası da bu zincirin bir halkasıdır.

"Sıkıyönetimin kaldırılmasından doğacak boşluğu doldurmayı

amaçlayan bu yasa sıkıyönetimin kaldırılmasından bir aldatmaca, demokrasiye dönüldüğünde de kaba bir demagogi olduğunun göstergesidir. Polislin dilediği anda dilediği kişilerin evine girebildiği, istediği kişiyi gözaltına alabildiği, bir tiyatroya temsili, mülklerini yasaklayabildiği, bir derneği kapatabildiği ve dahası polislin dilediği kişiyi tutuklamaya korkusundan uzak olarak öldürebildiği, bu orman kanununu protesto ederiz. Ölümlüdeki dönemde bu yasanın teşhiri için bir dizi çalışmalar görüldüğümüzü duyururken, tüm demokrasî güçlerini bu yasaya karşı seslerini yükseltmeye çağırıyoruz.

Açılan gedik

Dilruba YENEN

"DEVLETİN mali deniz yemeyen domuz zihniyeti" ile cunta başlan General Dynamics Firması'ndan 23 milyon dolar ruşveti afiyetle yediler.

BU olayla birlikte kamuoyunda geniş bir şekilde Anayasa'nın 15 maddesinin tartışılmasına başlanmıştır "Anayasayı delirtmem" diyen Evren'i telâşlandırdı.

CÜNKÜ ölçmüşler, biçmişler, Anayasalarını yaparken her türlü güvenciklerini düşürmüş ve geçici 15. maddeyle de yaptıkları işlemlere karşı tüm yasal yolları kapamışlardır.

AMAkapalı kapılar ardındaki tezgahların ruşvet aniden kamuoyunun bilgisine ve ilgisine yansıdı. Üstelik de yapılan anlaşma bir uçak yapımının sınırlarını çoktan aşıyor. Ülkemizin tüm zenginliklerine tanınan telekomünikasyona, tekstilden madencilere kadar el atıyor.

PARLAMENTO içi muhalefet partileri "15. madde adil sonuçturuma imkan vermiyor ama idari sonuçturuma yapılabılır" derken, parlamento dışı muhalefet partileri de "Anayasa'nın geçici maddeleri kaldırılmaz" diyor.

CUNTANIN başı Evren Adapazarı'nda yaptığı konuşmada "Eğer böyle bir suistimal varsa Anayasa'nın geçici 15. maddesi bu şahıs hakkında takibat yapılmasına engel değildir" diyerek anayasasını koruma manevralarına geçiyordu.

ANAYASA'nın taşarunu Orhan Aldıkaçtı önce "madde açık sonuçturuma yapılamaz" derken daha sonra ağır değiştirdi "15. maddeyi o şekilde yazmadık" diyor. Yardımcısı Prof. Kemal Dal'a birlikte topu yene cunta başlarına atıyor.

Bu ruşvet olayı onların ne ilk ne de son vurgunları. Fakat, ortada ölümlük istenen bir gerçek var. Anayasa üzerinde yoğunlaşan tartışmalar, Anayasa değişikliği istemleri. Bu gelişme Evren-Özal çetesi'ni telâşlandırıyor.

SİMDİ olayı örtbas etmek için çareler aranıyor. Ama bu işi geçiştirmek pek öyle kolay görünmüyor.

BİR KERE ruşvet olayının sorumluları Cumhurbaşkanlığı konseyi üyeleri. Üstelik konuşma bir girdiği Anayasa'da artık bir gedik var. Bu durumda biraz geri adım atıp işi üzerini idari sonuçturuma adı altında göstermek girişimlerle kapama ya çakırsıyor. Bu muhakkeki dik diktatörler girişimlerle kapama ya çakırsıyor. Bu muhakkeki dik diktatörler girişimlerle kapama ya çakırsıyor. Bu muhakkeki dik diktatörler girişimlerle kapama ya çakırsıyor.

ACILAN bu gedikçe var göçük yüklenmenin tam zamanı.

nemli olduğu olduğu belirlenir. Bu durumda anayasamızın 15. maddesinin işlevini yitirdiği iddiası, ilgili tartışmaları yeni bir boyut kazandırmıştır.

Bugüne kadar 27 kişi idam edildi

Türkiye dünyada en çok idam cezası verilen ülkelerden biri

Temmuz ayında basında memleketimizdeki idam hükümlerinin durumları ve sayıları ile ilgili yeni bilgiler yayınlandı.

Açıklanan sayılara göre temmuz sonunda Türkiye'de 471 idam hükümlüsü vardı. Bunlardan 449'u 12 Eylül'den sonra idama mahkum edilmiş. 471 idam mahkumundan 59'unun dosyaları Büyük Millet Meclisi'nin kararını bekliyor. Bu 59 mahkumun 14'ü idam suçlu, 45'i siyasi sebeplerden idama mahkum edilmiş. Bu 45 kişinin 2'si suçlu, 43'ü ise suçlu.

Aralarında TSİP üyelerinde bulunduğu 34 kişi gözaltına alındı

İlericilere yeni saldırılar başladı

Faşist diktatörlük demokrasi ve barış savaşçılarına, ilericilere saldırılarını her geçen gün daha da şiddetlendirerek sürdürüyor. Son olarak gözaltına alınanlar arasında TSİP üyeleri bulunuyor.

Geçtiğimiz aylarda ilerici demokrat avına çıkan cuntanın polis örgütü İstanbul'da 21, Giresun ve çevresinde de 12 kişiyi gözaltına aldı.

Gözaltına alınanlar arasında Türkiye Sosyalist İşçi Partisi eski üyelerinin de bulunduğu 34 kişi "Anayasaya hayır", "1983 genel seçimlerini protesto" kampanyalarına katılmakla suçlanıyor.

Giresun ve İstanbul'da gözaltına alınanların isimleri şöyle:

Erdogan Midilliöğlu, Sıtkı Şenel, Rıza Bahçî Şenel, Hasan Midilliöğlu, Hüseyin Yılmaz, Hayri Şenel, Eytüp Şenel, Köksal Midilliöğlu, Yaşar Şenel, Murat Kızılcık, Kazım Yeşilyurt, Mürsel Şenel ve

Orhan Yılmaz, Veli Gürcan, Çatay Anadolu, Nurettin Bayram, Mustafa Duru, Ayşen Anadolu.

Kendisi güdülmeyen her kişiyi ve görüşe amansız saldırılarda bulunan faşist diktatörlük, demokrasi ve barış savunma ilericileri

kum olan 449 kişiden 32'sinin cezası Askerî Yargıtay ve yasa organı tarafından onaylanmıştır. Bunlardan 27'si idam edilmiştir. Mahkumlardan 4'ü firarda olduklarından, biri de polisle çatışmada öldürüldüğünden bunlar hakkındaki ceza infaz edilememiştir.

Bu sayılara Türkiye'nin dünyada en çok insanın idam edildiği ülkelerden biri olduğu bellidir oldu.

Bu bilgiler ışığında ülkemizde demokrasi güçleri tarafından idamların durdurulması için sürdürülen cabaları ne kadar yerinde olduğu daha iyi anlaşılıyor.

Orhan Yılmaz, Veli Gürcan, Çatay Anadolu, Nurettin Bayram, Mustafa Duru, Ayşen Anadolu.

Kendisi güdülmeyen her kişiyi ve görüşe amansız saldırılarda bulunan faşist diktatörlük, demokrasi ve barış savunma ilericileri

örgütlülük ve bilinç düzeyini yükseltmek için kararı ve aktif bir savaşım yürütmek gereklidir.

Eğer demokrasi ve halkın katılmadığı anladığımız, yığınların yaratıcı ve dönüştürücü enerjilerini harekete geçirmek ise; eğer demokrasi toplumsal yaşamın, onun motor gücü halk yığınlarının toplumsal eylemlerinin hareket ve gelişme biçimi ise o zaman ancak örgütlü ve bilinçli halkın savaşımı bunu gerçekleştirebilir. Ancak bu güç demokrasiyi yeni saldırılara karşı koyabilir. Herhalde Ecevit'in "Geniş temelli ve köklü kitle hareketi yoluyla halkın demokrasiyi egemen güçlerden koruması" yolundaki sözleri, SODEP'in "halkın demokrasiye sahip çıkmasını sağlamak" amacıyla düzenlediği Sarayhan mitingi ve Cindoruk'un "demokrasinin üzerine serpilen topraklarını kaldırmamızın yolu olarak toplumu yeniden politize etmenin gerekliliği"ni vurgulaması bu gerçeği dile getirmektedir.

Demokrasi savaşımında halkın örgütlülük ve bilinç düzeyini yük-

çazmasını politik iltilaca karşı İsvet'ce sürdürülen Asım Özçetin yakalandığı havalkattan kurtulmayarak İsvet'ce öldü.

2 Şubat 1945 yılında Ankara'da doğan Asım Özçetin, Ankara'da Sanat Enstitüsü'nde bitirdikten sonra Ankara'da Maden Tetkik Arama Enstitüsü'nde laborant olarak çalışmaya başladı.

1972 yılında Akülre'de Türk-İş'e bağlı Türkiye Petrol-İş sendikasında işyeri temsilcisi 1974 yılında Mersin şubesi idari sekreterliğine seçilen Asım Özçetin 1978 yılında sendika şube başkanı oldu.

Petrol-İş içindeki karşı sendika tepesi yönetimine karşı sivil ve kitle sendikalaşğında yeni bir yönetimin iş başına getirilmesi yolundaki çalışmaların hedefe ulaşmasında çok önemli rol oynadı. 12 Eylül 1980'de yönetimi el koyan cunta, işyeri emekçi örgütlerini ve onların yöneticilerini saldırdı. 5 Mayıs 1981'de Asım Özçetin karayısıyla birlikte tutuklandı. TKP davasında yargılanmaya başladı.

Cuntanın işkencehanesinde bir gün bile başağmıyın Asım Özçetin ilerici ölümünün onurunu korudu. 1982 Mart'ında cezaevinin zor koşullarında hayatının ilk belirtileri ortaya çıktı. 27 Eylül'de tahliye oldu.

İşkence ve hapis ile yıldıracamıyın sanıyor. Bu bizi şaşırtmadı. Ama Cumhuriyet gibi bir gazetesinin yurtsever insanları "terfisi" diye nitelmesi, demokratik kamuoyunda tepki ve üzüntü ile karşılandı.

● AHMET TEKDAL: Türkiye'de Batılı anlamda gerçek bir demokrasinin uygulanabilmesi için Anayasasının değişik-

rina daha adaleti dağıtmayı amaçlayacak bir ekonomik politika uygulanması, Türkiye'nin bancı bir dış politika izlemesi zorunludur".

Petrol-İş Mersin Şube Başkanı Asım Özçetin İsvet'ce öldü

Cunta zindanlarında bir gün bile başağmıyın Özçetin, illi- ca olarak yaşadığı İsvet'ce demokrasiyi güçleriyle dayayışının önderlenildiği. Drenenliği ve översisi yolu- muza sık tutacaktır.

Cezaevin deniştikten sonra yasa- mını politik iltilaca karşı İsvet'ce sürdürülen Asım Özçetin yakalandığı havalkattan kurtulmayarak İsvet'ce öldü.

2 Şubat 1945 yılında Ankara'da doğan Asım Özçetin, Ankara'da Sanat Enstitüsü'nde bitirdikten sonra Ankara'da Maden Tetkik Arama Enstitüsü'nde laborant olarak çalışmaya başladı.

1972 yılında Akülre'de Türk-İş'e bağlı Türkiye Petrol-İş sendikasında işyeri temsilcisi 1974 yılında Mersin şubesi idari sekreterliğine seçilen Asım Özçetin 1978 yılında sendika şube başkanı oldu.

Petrol-İş içindeki karşı sendika tepesi yönetimine karşı sivil ve kitle sendikalaşğında yeni bir yönetimin iş başına getirilmesi yolundaki çalışmaların hedefe ulaşmasında çok önemli rol oynadı. 12 Eylül 1980'de yönetimi el koyan cunta, işyeri emekçi örgütlerini ve onların yöneticilerini saldırdı. 5 Mayıs 1981'de Asım Özçetin karayısıyla birlikte tutuklandı. TKP davasında yargılanmaya başladı.

Cuntanın işkencehanesinde bir gün bile başağmıyın Asım Özçetin ilerici ölümünün onurunu korudu. 1982 Mart'ında cezaevinin zor koşullarında hayatının ilk belirtileri ortaya çıktı. 27 Eylül'de tahliye oldu.

İşkence ve hapis ile yıldıracamıyın sanıyor. Bu bizi şaşırtmadı. Ama Cumhuriyet gibi bir gazetesinin yurtsever insanları "terfisi" diye nitelmesi, demokratik kamuoyunda tepki ve üzüntü ile karşılandı.

Hasatlığı nedeniyle tahliye ol- duktan sonra sendikal çalışma- lardan geri durması, tedavi olma- sınıñıñ. O bu taktik il- cimsiz reddetti. Sendikal sava- sına kaldığı yerden devam etti.

İşçiler ilk yitlik ayrılık ve yit- gün baskılara karşı onu büyük coşkuyla karşıladılar. 1983 Aralık ayında yapılan kongre- de, polis zoruyla alınıdğı göre- vine, Türkiye Petrol-İş Mersin Şube Başkanlığına yeniden iş- ci oylarıyla getirildi. İşçiler böyle- ce cuntanın üç yıldır TKP'lilere karşı sürdürüldüğü yalan ve kar- namaya kampanyasına da gereken cevabı verdiler. O sırada has- talığı kesin teşhis edilmiş, kans- ere yakalandığı anlaşılıymış. Çalışmalarını sürdürüldüğü sıra- da yeniden haklarında tutuklama çıktı. O teslim olma ve yurt- dışına çıktı. İsvet'ce yerleşti.

Hasatlığıñıñ ilerlemesi rağmen, İsvet Türkiye Demok- rasî Güçleriyle Dayanışma Ko- mitesi'nde aktif görevler ülen- di. Faşist cuntanın uygulama- larını seçiyen Stockholm Konferansı'nda arkadaşlarıyla birlikte dayanışma çalışmalarına büyük katkılar da bulundu.

İki çocuk babası Asım Özçetin yaşamının en verimli ça- ğında aramızdan ayrıldı. Onun anısı her zaman yaşayacak, dirençliliği, översisi çalışma- mızda ışık tutacaktır.

Eski ABD Başkanı "12 Eylül" askersel devirmesini değerlendirdi

ABD çıkarları açısından Türkiye'de askeri müdahale gerekliydi

Carter, ABD'nin Türkiye ve bölgedeki çıkarları açısından, Türkiye'de askeri bir müdahalenin gerekli olduğunu söyledi.

12 Eylül öncesi hükümetlere, Türkiye'de U-2 casus uçaklarının uçuşmasını ve bu yolla, Sovyetler Birliği'nin izlenmesini kabul etemediklerini söyleyen Carter, bu sorunun, Türkiye'de askeri rejimin işbaşına gelmesiyle çözüme kavuştuğu belirtti.

12 Eylül hareketinin, Türkiye'de ve bölgede "istikrarın" sağlanması açısından önemli bir anlam olduğunu söyleyen Carter, "12 Eylül'le birlikte rahatladık" dedi.

Geçtiğimiz günlerde Türkiye'ye gelen eski ABD Cumhurbaşkanı Jimmy Carter, 21 Temmuz 1985 tarihli Cumhuriyet gazetesinde yayınlanan söyleşide, ABD'nin Türkiye'de ve bölgedeki çıkarları açısından, Türkiye'de askeri bir müdahalenin gerekli olduğunu söyleyerek, "12 Eylül'le birlikte rahatladık" dedi. 12 Eylül askersel devriminin gerçekleştiği tarihte ABD Cumhurbaşkanı olan Jimmy Carter, Afganistan ve İran'daki rejim değişikliklerinden sonra, bölgede güc duruma düştüklerini ve Sovyetler Birliği'nin askeri faaliyetlerini izleyemediklerini söyleyerek, "dinleme işleri kurballeceğimiz ve U-2 casusluk uçaklarını uçuşabileceğimiz, yeni bir ültimato ihtiyacımız vardı" şeklinde konuştu.

12 Eylül öncesi hükümetlere, Türkiye'de U-2 uçaklarının uçuşmasını ve bu yolla Sovyetler Birliği'nin izlenmesini kabul etemediklerini ve bu nedenle de hual kırıklığına uğradıklarını söyleyen eski ABD Cumhurbaşkanı Carter, bu sorunun, Türkiye'de askeri rejimin işbaşına gelmesinden sonra çözüme kavuşturulduğunu belirtti. Cumhuriyet gazetesinin, "bu sorun nasıl çözüldü?" ve "hangi

ABD eski başkanı Carter, 12 Eylül'ün "rahatlığını" hissetmeye ni geldiği yolla çözüldü" biçimindeki sorularını yanıtlıyor. Carter, "kamuyu önünde tartışılması uygun görmediğim bir yol" diyerek bu, sorulara açık yanıt vermekten kaçındı.

Eski ABD Başkanı Jimmy Carter, "Cumhuriyet"le yaptığı söyleşide, 1980 öncesinde Türkiye'nin gerek askeri ve gerekse politik açıdan, çok "istikrarsız" bir ülkeye haline geldiğini belirterek, 12 Eylül hareketinin hem Türkiye'ye hem de, bölgenin "istikrarı" kavuşması için, atılan önemli bir adım olduğunu söyledi ve konuya ilişkin olarak, özetle şöyle konuştu:

"12 Eylül hareketinden önce, Türkiye'nin durumu, her açıdan tehlike arz ediyordu. Afganistan'ın işgalinden ve İran monarşisinin devrilmesinden sonra, Türkiye'deki bu istikrar hareketi içimizi ferahlatmış. Nitekim, bugün Beyaz Saray'da hatırladığımdan, daha farklı bir Türkiye buldum..." Cumhuriyet gazetesiyile yaptığı

Türkiye Nato'nun saldırı üssü

Sosyalist ülkeler ve Orta-Doğu halklarına karşı, Amerika'nın jandarmalığını üstlenen cunta temsilcileri AWACS (Hava uyarı ve Kontrol sistemi) uçakları için her türlü desteği sağlıyorlar. Konya'daki Jet Üssü havaalanı pisti uzatılarak özel ayaklama ve iniş sistemleri eklendi.

3. Ana Jet Üssü'nde politik ve askeri durumlar gereği 2 ile 6 arasında değişecek AWACS uçakları bulunacak. Havada 8 saatte kadar kalabilen ve çok geniş alanların radar kontrolünü etkili biçimde sürdüren bu uçaklar için, F. Almanya'daki eğitim merkezlerinde personel yetiştirildi.

Konya'daki AWACS uçaklarının halen üretilen son derece pahalı uçak olduğu bildiriliyor.

Her bir AWACS uçağı 82 milyon marka mal oluyor. Bu para ile ise 18 okul yapılması mümkün.

Nato ve ABD'den gelen gelene

Geçtiğimiz aylarda Türkiye'de yoğun bir trafik yaşandı. Bir yandan IMF temsilcileri, devlet başkanları, dışişleri bakanları öte yandan da NATO komutanları, ABD generalleri.

F. Almanya'dan Kara Kuvvetleri Komutanı'nın ve Başbakan Kohl'ün ziyaretinden sonra birbiri ardı sıra askeri komutanların resmi geçidi sürdü. NATO Güney Avrupa Müttelit Kuvvetleri Komutanı Oramirali Lee Baggett gelerek, Genelkurmay Başkanı Orgeneral Necdet Uruğ ile görüştü. NATO Güney Avrupa Müttelit Deniz Kuvvetleri Komutanı Oramirali Glasone Pichon'yu ise Milli Savunma Bakanı Zeki Vavuztürk ve Deniz Kuvvetleri Komutanı Zahir Atakan tarafından kabul edildi. ABD Kara Kuvvetleri Komutanı Richard Thompson'un ise, Türkiye'nin savunma malmelerini ihtiyacı görülmek üzere geldiği açıklandı.

ABD, Türk-Sovyet "Doğal gaz" anlaşmasını bozmak istiyor

Doğal gaz hattı anlaşması tehlikede

Geçtiğimiz yılın son haftasında, Türkiye ile Sovyetler Birliği arasında imzalanan ve "Doğal gaz boru hattı" olarak adlandırılan, Türkiye'nin enerji sorununun çok ucuza çözümünün yansısı, iki ülke arasındaki ekonomik ilişkileri büyük oranda geliştirecek olan anlaşmanın, ABD'nin dayatması üzerine, Özal hükümeti tarafından bozulmak istendiği bildirildi ve bu durum, Sovyetler Birliği Başbakanı Nikolai Tihonov'un Başbakan Özal'a gönderdiği bir mektubun

başına sızmaya başlayarak ortaya çıktı.

Özal hükümeti, anlaşmayı sürdüremeye bırakmak için, çok değişik yönlemler uygulamaya başladı ve ilk olarak, doğal gaz boru hattının Türkiye'deki bölümünün Sovyetler Birliği tarafından gerçekleştirilmesinden vazgeçerek, bunun yapımının ihale ile kapitalist ülkelerin firmalarına verilmesini belirtti.

Hürriyet gazetesinin 23 Temmuz tarihli haberinde, Özal hükümetinin tutumundaki bu değişikliği, ABD yönetiminin bu projeye karşı çıkmasının neden olduğu bildirildi ve gazete haberinde "Amerika Sovyetler den doğal gaz sevkine karşı" başlığını kullandı.

Bazılarınca, "Kürt diye birşey yoktur" denilirken, aslında bir gerçek dile getirilmektedir.

Yöre halkına ister Kürt, ister Kurmanc, ya da Zaza, yahut Guran densin, değişen birşey yoktur zaten. Yöre halkı, her yönüyle Türk kültürünün özelliklerini taşımakta ve yaşatmaktadır. Bu bakımdan TÜRK'tür.

Zorla Türkleştirme politikası iflas etmiştir

Ali SÖYLEMEZOĞLU

Elimize Ankara'dan sağa sola postaların bir broşür geçti. Yayınlayan "Anadoluların Birliği Genel Merkezi", Broşürde "Açık Mektup" başlığı altında Kürdlerin Türk kökenli oldukları "ispatlanıyor". Meğer Kürdler aslında Türkmüşler, fakat zamanla Türkçeyi ve Türk olduklarını unutmuşlarmış. Şimdi bir takım "bilüclüler" de bu durumdan yararlanıp Türkiye'yi paralamak istiyorlarmış.

Bu broşürün ismi belirtiş yazanına bir noktayı hatırlatmak isteriz: Milli Eğitim Bakanlığının kararıyla yayınlanan İslam Ansiklopedisinin altıncı cildinde "Kürt" maddesine bir göz atın. Kürdlerin Türk

kökenli olduklarına dair tek bir kelime bulamaz!

Kökenleri ne olursa, bugün Türkiye'de "ana dilim Kürtçedir" diyen milyonlarca yurttaş yaşıyor. Resmi istatistiklerde bile görülen bu gerçeği kimse inkar edemez. Genel Nüfus Sayımına göre, o tarihte Türkiye'de anadili Kürtçe olan 2,2 milyon insan vardı. (Mevrakat edenler kendileri bakanlar diye kaynağı tam olarak veriyoruz: 1965 Genel Nüfus Sayımı, nüfusun sosyal ve ekonomik nitelikleri, Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü, Ankara 1969, S.166)

Türkiye'deki Kürdlerin gerçek sayısının 2,2 milyondan çok daha fazla olmasını bir kenara bırakıp şu soruyu sorulmuş: Anadilleri Kürtçe olduğu resmen sapantillerden yurttaslan kendi dillerinde okuyup yazmaları hangi haka yasaklanıyor? Eşitlik, insan hakları, demokrasi bunun neresinde?

Bu broşürün yazarına göre "Türkiye'de Kürtler vardır" demek, bölücülüktür. Oysa asıl bölücülük yüzlerce Kürt köylü basılıp Kürt köylülerin çocuk çocuk dedimden dayatılan geçirilirken, bu zulme direnenlerin sorgusuz sualsiz vurulurken sessiz kalmasıdır.

Amerikan emperyalizminin Ortadoğu'da yeni mezveliler elde etmek için Türk ve Türk halklarını birbirine düşürmek istediğini unutmuyoruz. Türk ve Kürt halklarının birliğini savunmak bugün ancak Kürdler uygulanan devlet terörüne karşı çıkmakla olur. Her Türk yurtseveri, Türk demokrasist düşümlerinde: Altmış yıldır sürdürülen Kürta Türkleştirme politikasının kırmaz bir yal olduğu yetince kanatlanmadı mı? Bu kadar kan döktüldü, yüzbinlerce Kürt öldürüldü. Sonuç ne? Kürt mese-

PAUL HENZE

"Henze Tarabya Otelindeki NATO seminerinden sonra da Türkiye'den ayrılmamış, çeşitli illerde dolaşarak düzinelerle Türk vatandaşıyla konuşmuştur. Yapığı açıklamaya göre, amacı bir araştırma yaparak Türklerin Anayasa referandumunda nasıl oy kullanacaklarını tespit etmek-

lı Profesör Turan İtil de var. İtil, CIA'nın MK Ultra projesini yürüten kişilerden biri. İnsanları deney hayvanı olarak kullanıyor.

100

Henze, gerçekten de memnun olmuştu. Sekiz aydır bekliyordu bu anı. Dışişleri Bakanı Muskie de, darbe haberini Başkan Carter'a "müdahale etmesi gerekenleri" diye verdi." (M. Al Birand, Milliyet, 18 Eylül 1984)

İki ülke arasında varılan anlaşma uyarınca, Türkiye Sovyetler Birliği'nden 1987 ve 1988 yılların-

● Gözaltına alınanların derhal bir hakim önüne çıkarılmaları ve

da 1,5 milyar metreküp, 1989'da 2,3 milyar metreküp doğal gaz alacak ve bu rakam, daha sonraki yıllarda 6 milyar metreküpe yükselecekti. 6 milyar metreküp doğal gaz, 8 milyon ton petrole eşdeğer enerji ediyor ve bu miktar, Türkiye'nin petrol dışılmasını yüzde 58'ini oluşturuşor. Türkiye, 8 milyon ton petrol için yılda yaklaşık 2,5 milyar dolar ediyor. Oysa, bu proje gerçekleştiği zaman, Türkiye'

● Gözaltına alınanların ve tutukluların bulunduğu yerler sü-

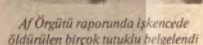
gibi, benzer bir doğal gaz boru hattı için bir anlaşma daha Sovyetler Birliği ile Federal Almanya arasında imzalanmış ve Amerikan hükümeti "upku Türkiye'ye yapmış gibi" Federal Almanya'ya da anlaşmayı iptal etmesi için yoğun baskı uygulamıştır. Ancak Federal Almanya Reagan'ın baskılarına karşı koyarak ülkenin enerji ihtiyacı için bu tür bir önemi olan bu boru hattının gerçekleştirilmesini sağlamıştır. "Doşluk hattı" adını taşıyan bu boru hattı Amerikan ekonomik ambargosuna rağmen planlandığından daha çabuk bitirilmiş ve hizmete açılmıştır.

● Mahkum, tutuklu ve gözaltına alınanlarla ilgili bütün kamu görevlilerine (askeri personel de dahil) işkence yapmanın bir suç olduğu bildirilmeli, işkence yapma emri verilse bile uymamaları gerektiği anlatılmalı. Birleşmiş Milletler tarafından hazırlanan sanık ve mahkumlara nasıl davranılması ge-

dar kan döktüldü, yüzbinlerce Kürt öldürüldü. Sonuç ne? Kürt meselesi çözüldü mü? Bugün İşçileri, Akademik bile resmen "**döktüğü** gerilim savaşını veriyoruz" diyor.

Milyonlarca Kürt anadilinde konuşmak, okumak, yazmak hakkına sahip değilken, "**Kürt vardır**" demek bile vatana ihanet sayılırken Türkiye'de ne hüriyet, ne de demokrasi hedefi. Bugüne kadar Kürtleri olacak olan başta yasal olmak üzere her türlü baskıya karşı çıkan Türkleri de ezme için kullandılar. Artık anlamıyoruz ki Kürtler için demokrasi olmayan bir ülkede Türklerin de demokrasi olamaz.

Türkiye'de işkencelerin yaygın olarak uygulandığı gerçeği SODEP'in yaygın organı "SODEP Haberler Dergisi"nin 9. sayısında da dile getirilmiştir. "Bazıları emniyet binasının üst katından kendilerini atarak öldürmekte, bazıları banyo yaparken sabununu üstüne basıp ayağı kaydığı için ölmekte, bazıları merdivenden düşmekte. Bu kadar emniyetsiz yerlere neden emniyet merkezi denir bilmez çok" denilen yazıda iki yurttaşın Mayıs ayı içinde 12 gün arayla Anıyaz Emniyet Sarayı binasından atılarak "intihar" ettiği hatırlatıldı. Yazıda "çok yakın aralıkla iki vatandaşın intiharı etmek için Emniyet Sarayını seçmelerini düşündürdüğü" bildirildi.

rekli bağımsız kuruluşlarca ziyaret edilip denetlenmelidir.

1975 yılında iş kazası sonucu sara'ya yakalanan Hasan Ali Fidan'a aylık bağlanmıyor

10 yıldır sigorta hakkını alamadı

19 yıldır Federal Almanya'da yaşayan birinci sınıf 1976 yılından beri sigorta hakkını alamıyor. 1975'de işyerinde geçirdiği bir kazada başına kalıp çarpması üzerine sara hastalığına yakalanan işçinin mesleğinde çalışmamasından ötürü kendisine aylık bağlanması için defalarca yaptığı müracaatlar reddedildi. Önce sarah olduğu kabul edilmedi. Daha sonra Türkiye'de yaptığı meslek eğitimi sayılmadı ve mesleği olmadığı iddia edildi. Federal Almanya'daki yönetmeliklere göre aynı meslekte 5 yıl çalışmış bir kişi bu meslekten sayılır. Türkiye'deki çalışması gözönüne alınmasa bile yaklaşık on yıldır tornacılık yapan işçimize bu hak tanınmıyor. 1976'dan bu yana sigorta, belediye, mahkeme ve iş bulma kurumunun kapılarında yaşanan işçimize görüştük, sorunlarını dinledik. Umarız sorumlu sosyal sigorta kurumu bu yazınımdan sonra bu hatasını düzeltilir.

1943 Sivas-Divriği doğumlu Hasan Ali Fidan 1966 yılında Federal Almanya'ya geldi. Bavaria eyaletinin Hof kentinde bir süre çalıştıktan sonra 1968 yılında Troisdorf'daki Dyanmit Nobel fabrikalarında işe başladı. Bu arada bir iki kez işyeri değişikliğinden sonra 1973 yılında Lohmar'daki Walterscheid firmasına girdi. Yaklaşık iki yıl boyunca gece gündüz, cumartesi pazar demedi çalıştı. Ta ki 11 Ocak 1975 günü iş kazası geçirinceye kadar. O gün her zaman olduğu gibi yine traktör aklarımla torma ediyordu. Dökümden gelen aklı kalıpları tavanda asılı vinçle torma makinasına geliyordu. Vincin zinciri yiti kenetlenmediği için kalıp tek taraftan kurtuldu ve başına çarptı. Fidan olduğu yerde yığıldı kaldı. Gece vardığında sadece iki kişi çakıştıklarında ve makinaların gücünü kullanarak kazı yaptırdılar. 10 gün hastane tedavisi

Hasan Ali Fidan 1960-64'de Ankara MKE'de tornacı iken

sadece birkaç gün hastalık nedeniyle çalışmadığı halde, kazadan sonra iki kez toplam 1 ay tedavi görmek zorunda kaldı. Bunun üzerine işletmenin ekonomik durumu bahane edilerek işten çıkarıldı. Mahkemeye başvurduysa da işine geri dönmeyi, ancak 2 bin mark tazminat alabilirdi, bunun da yarısından fazlası avukat masraflarına gitti.

Bu arada birkaç kez bayınlık geçirdi. İlk defasında Şubat 1975'de zayırlar ettiği bir arkadaşının evinde bayıldı. Kendisini muayene eden doktor sara olduğunu tesbit etti. Birbüküp iş sonra tesadüfen aynı evde tekrar bayıldı. Durumun acili olması nedeniyle doktor Hasan Ali Fidan'ı Siegburg hastanesine sevketti. Orada bu alanda uzman doktor olmadığı için teşhis konamadı ve Fidan Bonn üniversite kliniğine havale edildi. Birbüküp aylık hastane tedavisi sırasında kendisinde sara olduğu hastane raporuyla tesbit edildi. Makinalı bir işte çalışması yasaklandı, mesleğinde çalışamaz oldu.

Sara nöbetlerinin sıklaşması üzerine avukata danışarak mesleğini icra edememesinden ötürü aylık bağlanması için dilekçe verdi. Kendisine yüzde 60'lık ağır sakat kimliği verildi, ama meslek odası aylık bağlama istemini reddetti. Gerekçe olarak da sara hastalığının iş kazasından ötürü olmadığı, eğer varsa doğuştan olabileceği öne sürüldü. Ne var ki, Fidan'ın yakınları arasında saralı olması hastalığı en geç 15-16 yaşına kadar ortaya çıkardı. Oysa Hasan Ali Fidan kaza geçirdiği 35 yaşına kadar hiçbir be-

lirtiyi karşılamamıştı. Kazadan sonra ise sürekli nöbet gelmeye başlamıştı.

Fidan'ın 1977 yılında merkezi Bayreuth'daki Sigorta Kurumu'na başvurusu da Mart 1978'de reddedildi. Kendisine hafif işlerde çalışabileceği ve mesleğinin zaten olmadığı, Türkiye'de gördüğü eğitimin ise sadece kurs olduğu bildirildi. Halbuki Fidan 1960-64 yılları arasında Ankara Makine Kimya Endüstrisi'nde tornacılık eğitimi görmüş, Türkiye'de bu meslekte çalışmış ve Federal Almanya'ya gelmeden sonra da tornacılık yapmıştı.

Sağlık durumu sigorta tarafından iş bulma kurumuna bildirildiğinden kendisine makina başında iş verilmedi, hafif iş de nedense bir türlü bulunamadı. Bir süre işsizlik parası aldıktan sonra o da kesildi. Kendisi bulup girdiğinde de çalışma izni için başvuru yapıldığından iş bulma kurumundan mermur lar gelip bu işte çalışmayacağı söyleniyor ve dolayısıyla işini kaybediyordu.

Fidan 1982 yılında tekrar bir dilekçe verdi. Dilekçe sigorta kurumu tarafından tekrar reddedilince mahkemeye başvurdu. Mahkeme Hasan Ali Fidan'ı sanki daha önce sara olduğu belirlenmemiş gibi tekrar hastane muayenesine gönderdi. İlaçlarını düzenli aldığı Bonn'daki hastanede nöbet gelmedi. Böylece malikemesi kaybettiler. Daha sonra saralı olduğunun hastane sinir ve ortopedi doktorları tarafından tekrar tesbit edilmesi üzerine 1983 yılında yine mahkemeye başvurdu. Bu kez de avukati gelmeyince kendisi geri çekmek zorunda kaldı. Durumunun ağırlaşması üzerine 1984'te tekrar hukuk yolunu aradı. Aradan 10 yıl geçmesine rağmen Fidan hakkında hala kavuşmuş durumda değil. Kendisiyle konuşmuşuz Hasan Ali Fidan bu görüşmemiş sorumluluklarını söyler.

"Ne yapacağımı şaşırdım. Başvurmadığım kabul ediyorlar ne mesleğimi, Onan sonra da sana mesleğimde iş veremeyiz, hastanın diyorlar. Kendimi iş bulduğunda da hastalığım ortaya çıkınca işimi kaybediyordum, ya da hastan iş-

Geçen 12 Eylül gösterilerinde olduğu gibi bu yılda Türk ve Kürt emekçileri, diğer yabancılar ve Almanlarla birlikte faşist diktatörlüğü protesto edecekler. Bu yıl öncekileri ne farkla olarak tek yerle değil yüzün üzerinde ilçüdü büyük kültürel kentlerde sevelerini duyuracaklar. Kohl'un faşist diktatörlüğe yardımını arattığı bir dönemde protestocuları büyük önem taşıyor.

Haydi 12 Eylül'de insan hakları, barış, demokrasi için dayanışmaya

12 Eylül 1980 askersel darbesinin beşinci yılında Federal Almanya'daki Türk ve Kürt işçilerin demokratik örgütleri Eylem ve Türkiye Kürtistan Eylem Haftası düzenleniyor. 9-14 Eylül 1985 tarihleri arasında bütün Federal Almanya'sında düzenlenecek olan hafta "İnsan hakları, demokrasi, barış" ana teması altında yapılacak. Birlik Yolu, DİBAF, FİDEF, GERDEK, KOMKAR ve KKDK tarafından düzenlenen hafta boyunca çok çeşitli eylemler örgütlenecek. Eylem haftası bir basın toplantısı ile kamuoyuna duyurulacak. Hafta boyunca çeşitli kentlerde bildirgeleri masaları açılacak. Türkiye'deki "demokrasiye dönüştürme" manevrası gözler önüne serilecek olan açık oturumlar düzenlenecek. Faşizmi protesto eden, insan haklarına saygı gösterilmesini isteyen uyarı nöbetleri ve değişik ulusalarda ve görüşlerden insanları katılımla meşaleli yürüyüşler yapılacak. Kültür programını da içeren dayanışma gecelerinin de çeşitli kentlerde düzenleneceği bildiriliyor.

Eylem Haftasıyla ilgili olarak KOMKAR Genel Başkanı Nuh Ateş sorularımıza şöyle yanıtladı:

KOMKAR Genel Başkanı NUH ATEŞ

götlennesinin önemini açıklar mısmız?

Nuh Ateş: Federal Almanya Başbakanı Helmut Kohl Türkiye'ye yaptığı resmi ziyaret esnasında "Türkiye demokrasiye döndü" yolunda hırla ilerlediği, Federal Almanya'yı Avrupa'da yanında bir sözcü olarak bulacak" dedi. Bu sözler ve şimdiye kadar yaptıkları ek olarak yapılmış muhtemel olan yardımlar karşısında uluslararası dayanışmanın önemi daha da artıyor. Bana göre çevrelerin faşist rejime karşı çıkarak onu

alanda önemli görevler düşmektedir. Bunun içinde bir 6. demokratik işçi örgütü 9-14 Eylül tarihleri Türkiye ve Türkiye Kürtistan Eylem Haftası ilan ettir.

Türkiye Postası: Bu Eylem Haftası'nın Türkiye demokrasi güçleriyle dayanışma açısından önemi nedir?

Nuh Ateş: İnsan hakları, demokrasi ve barış şiarı altında yapılacak bu hafta boyunca Federal Almanya'sında sürdürülecek enformasyon toplantıları, uyarı nöbetleri, protesto münferaten faşist rejim teşhir ve protesto edilecek. Türkiye ve Türkiye Kürtistan demokrasi güçleriyle dayanışma gösterilecektir. Bu eylemlerin zulme, açlığa, işkence ve baskıya karşı tepki ve hırsınlığı artıran yılmaların mücadelesi açısından da önemi büyüktür. Dayanışma çalışmalarını ilkölmekdedi demokrasi güçlerine, zindanlardan tutulmuş bulunan onbinlere moral güç ve cesaret verecektir.

Türkiye Postası: Bu yıl protesto eylemleri geçmiş yıllardan farklı olarak, merkezi değil de yerel planda yapıyor. Bununla amaçlanan ne oldu?

siyi olduğunu tam anlatamamıza da hastanede beyin sansitüsü geçirdiği belirlendi. 10 gün hastane tedavisi gördükten ve iki hafta da evde dinlendikten sonra işini kaybetme korkusu ile tekrar işbaşı yaptı. Kaza öncesi firmada çalıştığı iki yılda

On yıldır sigorta hakkını alamayan Hasan Ali Fidan ailesi ile birlikte

MEHMET KAYMAKÇI

Hamburg'da bir Türkiyeli üç Alman tarafından öldürüldü

Hamburg'da Mehmet Kaymakçı adında bir Türk genci, üç Alman genci tarafından dövülerek öldürüldü.

29 yaşındaki Mehmet Kaymakçı olay geçesi gittiği birahane Frank B., Bernd M. ve Mario B. ile tanışmış, bir süre birlikte bira içtikten sonra yine birlikte dışarıya çıkmışlar. Lokal sahibinin ifadesine göre dışarıda üç genç Mehmet Kaymakçı'yı dövmeye başlamışlar. Lokalden tahminen yarım kilometre uzakta da Kaymakçı'nın cesedi bulunmuştur.

Cesedin bulunuşunun ardından üç Alman genci yakalanarak gözaltına alınmış. Gençlerden Frank B.'nin ifadesinde: "Mehmet fazla parası olmadığı için içecek dışarı çıkmıştı. Biz de parın yoksa Almanya'da ne anıyorsun diye satıştı. Zaten canımız sıkılıyordu. Yumruk ve tekmeyle iyice hırpaladık. Öldüğünü anlayınca da saklayarak kaçtık" dediği öğrenilmiştir.

Pasaportuna el konan Aysan Uçta'nın kendi durumuna düşenlere önerisi

"Her birimizi bozguncu faaliyetten koruyan güçlü bir kalkan oluşturmalyız"

● Berlin'de TC. Başkonsoloslugu tarafından, arkadaşları hakkında ihbara zorlanmak için pasaportu alınan Aysan Uçta, kendi durumuna düşenlere önerilerle bulundu. Berlin konsoloslu Alpha Sölen'le aralarında geçen konuşmayı ayrıntılı ile anlattı. Uçta, bu tür olaylarla karşılaşanlara suçkanlılıklarını koruyarak barış, demokrasi düşman rejimin temsilcilerine taviz verilmemesini önerdi.

● **Türkiye Postası:** Sayın Uçta, Batı Berlin'deki T.C. Başkonsolosluğunda size neden pasaportunuza el kondu?

Aysan Uçta: Tek bir cümleyle söyleyeyim, arkadaşlarım hakkında beni ihbarda bulunmaya zorlamak, istedikleri türden bilgiler elde etmek için. Daha önce belirtmiş olduğum gibi, yurt dışından çalışan bir işçi olarak bana karşı pasaportumu baskı, tehdit ve psikolojik işkence aracı olarak kullanmaya kalktılar.

● **Türkiye Postası:** Konsolosun size karşı davranışını anlatabilir misiniz?

Aysan Uçta: Benimle konsolos Alpha Sölen konuştu. Kendisi teybe teybe konuşmaya başladı, daha doğrusu bir MIT yetkilisi gibi konuştu. Konuşma sırasında sık sık dışarı çıkıp yeniden geliyordu. Herhalde psikolojik olarak direncimi kırma konuşuyordu. Gerçekten konuşmaya iyi hazırlanmıştı. Otörör olmaya çalışıyor. Kendinden emin bir şekilde konuşuyordu. Sık sık "Sorumları ben soracağım size değil"

ya da "Burada siz konuşacaksınız, ben değil" gibi sözler söylüyordu.

● **Türkiye Postası:** Peki, otörör olmaya çalışırken kaba mı davranıyordunuz?

Aysan Uçta: Hayır, tersine nazik görünmeye çalışıyordum. Ama pasaportumun elinde olduğuna sürekli vurguluyor. Kişilerin ve demokratik örgütlerin TKP ile ilişkisini sorarken devletin tutumunun biddiğini izlenimini uyandırmaya çalışıyordum. Sık sık "Bakan aynı saygıya, biribirimiz anlarız, biz sizi tanırız, herşey size bağlı" diyordu.

● **Türkiye Postası:** Konuşmanızı teybe alıyor muydu?

Aysan Uçta: Mümkündür. Konuşmanın bir yerinde "neden biribirimize güvenmeyelim. Bakan burada ses aleti filan yok" dedi.

● **Türkiye Postası:** Size yöneltilen sorularla hangi yöntemle cevap verdiniz?

Aysan Uçta: Ben genellikle soruya soruyla cevap verdim. Bu soruları sormaya hakkı olmadığını, pasaport-

TC. Berlin Konsolosu Alpha Sölen

Konsolos mu, MIT görevlisi mi?

la bu soruların ne ilgisi olduğunu sordum.

● **Türkiye Postası:** Konsolosluğa giderken böyle bir durumla karşılaşacağınızı biliyor muydunuz?

Aysan Uçta: Hayır bilmediğim gibi düşünmüyordum da, oldukça şaşırımdı. Sonra da tepem attı. Sinirlendim.

● **Türkiye Postası:** Konsolosun yanından ayrılmaya ne yaptınız?

Aysan Uçta: Sendikalar, Türk Merkezi'ne de avukatıma başvurdum.

● **Türkiye Postası:** Bu herhalde konsolosun işine gelmedi?

KOMKAR Başkanı Nuh Ateş sorularımıza şöyle yanıtladı:

Türkiye Postası: 12 Eylül'ün 5. yılında düzenlenen Türkiye ve Türkiye Kürdistanı Eylem Haftası'nın Federal Almanya'da ör-

Aysan Uçta: Herhalde. Çünkü konuşmadım kimseye bahsetmememi özellikle belirtmişti.

● **Türkiye Postası:** Benzer bir durumda karşılaşan vatandaşlarımız ne tavsiye eder-siniz?

Aysan Uçta: Böyle bir durumda karşılaşan herkes, karşısındakinin barış, demokrasi ve özgürlük düşmanlarının temsilcisi olduğunu hiç unutmamalı. Suçkanlılık olmalı, konuşmanın her anında kendini kontrol altında tutmalı, karşısındakine bilineni teyit anlamında bile bir bilgi vermemelidir. Sağlam akıllı bir dirençle karşılaşınca öteki gereleyecek, manevra yapmaya zorlanacaktır. İkinci önemli konu da bu durumda karşılaşan herkes ilk iş üyesi olun olmasın sendikalarla demokratik kuruluşlarla ilişki kurup ne yapacağını danışmalıdır. Olay mutlaka kamuoyuna duyurulmalıdır. Bu tür olaylar karşısında birlikte olaya sahip çıkmak ne kadar güçlü olursa, bu tür baki toplama çabaları da o ölçüde ilaysa mahkum olur. Bu tür olaylarda da tüm demokrasi güçlerinin salınması sıklaştırması, her birimizi bozguncu faaliyetlerden koruyan, güçlü bir kalkan olarak çalışır.

● **Türkiye Postası:** Sayın Aysan Uçta yanıtınıza teşekkür ederiz.

Aysan Uçta: Ben de teşekkür ederim.

daha da artırıyor. Bazı resmi çevrelerin faşist rejime arka çıkarak onu aklamaya yönelik çabaları boşa çıkmamıştır. Bunun için de en geniş demokratik kamuoyunu Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'ndaki halk yığınlarını hedef alan terör, baskı, yolsuzluk ve sefalet konusunda bilgilendirmek gerekiyor. Bu temelde tüm demokrasi ve barış güçlerinin desteği alınarak tepki, protesto eylemleri Kürt ve Türk halklarıyla, tüm demokrasi güçleriyle dayanışma yükseltimelidir. Federal Almanya'daki Kürt, Türk demokratik işçi örgütlerine bu

öneriler, meclisler gibi yerel planda yapılıyor. Bununla amaçlanan ne oldu?

Nuh Ateş: 6 örgüt bu yıl 12 Eylül faşist darbesinin 5. yıldönümünü geçmiş yıllardan farklı olarak Federal Almanya'da yapılacak yerel eylemleri karışılıyor. Bizler bu tür eylemlerle daha geniş kitlelere, ilerciler, demokrat ve barıştan yana gülere seslenebilmeyi, onları eylemlerle katabilmenin ve desteğini alabilmenin daha olaklı olduğu görüşünü taşıyoruz. Bunun için de vargücümüzle çalışacağız ve başaracağız.

Kürt öğretmenler Münih'te seminer düzenledi

Federal Almanya'daki Kürt öğretmenlerin Münih Kürdistanlı Öğretmenler Çalışma Grubu'nun girişimiyle 13-14 Temmuz'da Münih'te DGB binasında düzenledikleri seminer sonucu bir çağrı yayınlandı. Alman Bilim ve Eğitim Sendikası GEW ve Kızılağar tarafından da desteklenen seminer Kürtçenin Kürt çocuklarının eğitiminde anadil olarak tanınması, Kürt dilinde radyo ve televizyon yayınlarının sunulması, Kürtçe araştırmanın sürdürülmesi, üniversitelerde Kürtoloji kürsülerinin oluşturulması, yetişkinlere Kürtçe öğrenme kursları düzenlenmesi ve bu çalışmaların sürdürülmesi için gerekli maddi kaynakların sağlanması istendi. Seminer katılanlar ayrıca kütüphanelerde Kürt edebiyatına yer verilmesini ve Kürtçe yayınların desteklenmesini de talep ettiler.

Bilindiği gibi KOMKAR'ın başlatığı Birlik Yolu, DİB-AF, FİDEF, Gerçek ADK ve KKDK tarafından da desteklenen bu doğrultudaki bir kampanya kamuoyunda geniş ilgi görmüş ve birlerce kartpostal imzalanmıştır. Başta Yeşiller olmak üzere parlamentodaki muhalefet partileri sayılabırların, DKP'nin, protesten kilisesi ve çeşitli demokratik kuruluşların dayanışması da kazanan kampanya sürüyor.

Rhein-Sieg bölgesi yabancılar komitesi derneği

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen "İrçiliğe ve yabancı düşmanlığına karşı yürüyüşü"ün hazırlıkları sırasında çalışmalarına başlayan Rhein-Sieg Bölgesi Yabancılar Komitesi 3 Ağustos Cumartesi günü Troisdorf'da Internationalen Zentrum'da yaptığı kuruluş toplantısıyla dernekti. Yabancıların sorunlarının çözümü için ve yabancı düşmanlığına karşı daha etkin mücadele için Alman ve yabancıların birlikte üye olacakları bir derneğe verebilecekleri görüşünde birleşen komite üyelerinin bu adımı partiler, demokratik kuruluşlar ve sendikalar tarafından da destekleniyor. Derneğin yemerkat kuruluşunda üç Alman, üç Türkiyeli ve bir Yugoslav yerliyor. Komite daha önce 4-11 Mayıs tarihlerinde düzenlediği dostluk haftasında film gösterileri, tartışma toplantıları ve dostluk gecesi çevrede büyük bir saygınlık kazanmıştı.

Türkiye Postası Gençlik Yarışması

Gençlik ve 147 gün

Türkiye Postası 31 Mayıs tarihli 58. sayısında "1985 Gençlik Yılı Yarışması" düzenlediğini açıkladı. Müjde tam da böyle denir, diyerek okumaya koyuldum yazıyı. İçimde bir heyecan ve kafamda neler yapabilirim düşüncesi birbirine karıştı. Üstelik müzik dalında da yarışılıyordu. Ancak yazının son bölümü... ah son bölümü... bu da mı gelecekti başıma, meğer yaştım... neyse... anladınız işte! Hey gençler! Gülmeyin öyle, siz de yaşlanacaksınız. Ama 78 gün daha yaşlanmadan "benüz vakit varken gülüm!" davranın! Bir değil, beş değil, on küsur konuda yarışma fırsatı veriyor size "Türkiye Postası".

HEVAL

okuduğunuz sayıdan itibaren daha 78 yarışma gündüzü var. Daha on gün tatil yaptığınızı düşünelim, kalır 68 koca gün. Yani uyku saatleri hariç tamı tamına 1088 çalışma saati. Şimdi takvimleri önünüze koyup bir güzel planlama yapmalısınız. Benimki de iş değil yahu, başlaştım unuttum. Haber yayınlanalı 70 gün oldu. Belki birçoğunuz söz konusu planlamayı yaptınız bile.

Bu güzelim ve zengin yarışmaya katılmayan ben fukara Heval, netsem neylesem gayrı... Hiç olmazsa "Türkiye üzgün yurdum, güzel yurdum"un başına çöreklenen haramzadelerin zulmüne uğrayan, fakat buna karşın yığılce direnen gurbet gençliğine bir türkümü armağan ederek sözlerimi bağıyorum.

BEDEL

"Kutsal vatan" hizmetleri
Satışa çıkarı heri
Gençliğin çekti elleri
Yakanıza yapmaz mı

İster sevgiliniz türkü yazın
Senem gibi
İster barış için, ekmeğin için,
tüm güzel şeyler uğruna
dövülen insanların için
şir yazın yaren gibi
İster güzelim resimler yapın
ceren gibi
İster "Adıloş Bebe"lerin
ülkesinden resimler gönderin
ellerinde Newroz çizikleri

yahutta bir gezinizi anlatın, gör-
düklerinizi bizlere de yazsın.
Unutmayınız ki dün olduğu gi-
bi yarınn da dünyanın en büyük
sanatçıları gökten zembille in-
miyor. Nerüda, Nazım, Aragon
vd. gibi büyük ustalar da ace-
milleri kopuşturdun geçtiler. Zaman
zaman tanıdık, tanımadık
can dostlardan kaseler alıyo-
rum. Yaptıkları müzikle ilgili
fikrimi soruyorlar. Yeteneğim
öğüşündü yanıtlıyorum. Arsa
Türkiye Postası'nın düzenlediği
her yarışma dalının ayrı ayrı jü-
ri üyeleri olacağından çok daha
sağlıklı değerlendirmeler yapı-
labilir.

Yarışma 26 Ekim 1985'e ka-
dar sürdüğün göre, şu satırları

12. Dünya Gençlik ve Öğrenci Festivali Moskova'da başarıyla sonuçlandı

Beş kıtanın gençleri kucaklaştı

12. Dünya Gençlik ve Öğrenci Festivalinde Moskova 150 ülkeden gençlerin politik ve kültürel merkezi oldu. Festival birlik ve dostluk havası içinde sürdü.

"Barış, dostluk, antiemperyalist dayanışma" belgisi altında 27 Temmuz - 3 Ağustos tarihlerinde Sovyetler Birliği'nin başkenti Moskova'da düzenlenen 12. Dünya Gençlik ve Öğrenci Festivali 150 ülkeden 20 bin delegenin katılımıyla görkemli bir şekilde gerçekleşti. Gençlik delegelerinin yanı sıra çok sayıda uluslararası alanda tanınmış sanatçı, devlet adamları ve demokratik-devrimci hareketlerin önde gelen temsilcileri de Festivale katıldı. ABD'de öldürülen siyah lider Martin Luther King'in kızı Denise King ve Angela Davis'in yanısıra Güney Afrika ANC (Afrika Ulusal Kongresi) başkanı Oliver Tambo da katılanlar arasındaydı. Festival ayrıca onbinlerce yerli ve yabancı konuk tarafından da izlendi.

Lenin stadyumundaki açılısta SBKP Politbüro üyeleri eksiksiz yer alarak gençliğe verdikleri öne-

Moskova 1985: Dünya gençliği barış, dostluk ve antiemperyalist dayanışma belgisini birlikte haykırdı

mi dile getirirken, Federal Almanya'daki hükümet çevreleri ve basın Festivalin başarısını gölgelemeye çalıştılar. Gençlik Bakanı Geissler'in Federal Almanya'nın bir parçası giden gençlere devlet desteğini red-

detmesinden sonra Berlinli gençlerin aynı bir heyette katılmaları sanki büyük bir skandalımsı gibi gösteril-
meye çalışıldı. Berlin'i her zaman Federal Almanya'nın bir parçası olarak görmeye çalışan tutucu-ge-

nici çevrelerin yaygaraları Federal Almanya dışında umursanmadı. Federal Almanya delegasyonunu geri dönüğe zorlama çabaları da geçerli olmadı. Festival açılışında olduğu gibi daha sonra da birlik

ve dostluk havası içinde sürdü. Bu yılki Festivalin değerlerine göre en önemli farklılığı iki noktada toplanabilir. Birincisi, delegasyonların gençlerden oluşması. Komünist ve sosyalist, sosyal demokratlar, dini kuruluşlarda örgütlü gençler, liberaller ve alternatifler Moskova'ya birlikte gittiler. İkincisi ise bu yılki Festival değerlerinden çok daha fazla bir görüş alış-veriş, tartışma olanakları sağladı. 200 merkezde ele alınan 15 ana konuda gençler sorunlarını tartıştılar. Her delegasyon görüşlerini yazılı ve sözlü olarak yayınlıyor ve karşı görüşler dayanışma ortamı içinde tartışılıyor.

Diğer taraftan her zaman olduğu gibi bu festivalde de barış, silahsızlanma, halkların kardeşliği, uluslararası antiemperyalist dayanışma belgileri altında politik mitingler düzenlendi. Dünyanın dört bucağında halkların kılıflarıyla tanıtıldı. Gençler sokaklarda halkla kaynaşarak birlikte eğildiler.

Bilindiği gibi Türk ve Kırgı gençleri de 11 örgütülen oluşun 60 delegesi Festivale katıldılar. Gelecek sayımızda Moskova'dan dönen delegasyon üye ve yöneticilerinin Festival izlenimlerini aktaracağız.

Temmuz ayında Forum ve resmi konferans olmak üzere iki toplantı yapıldı

Dünya kadınları BM Kadın Onyılı'nın sonunda Nairobi'de toplandılar

Temmuz ayında Kenya'nın başkenti Nairobi'de farklı bir istilaya uğradı. Her kıtadan, her renkten, her politik görüşten 14 bine yakın kadının istilasına. Dünya kadınları her türlü maddi manevi güçlükleri aşarak, BM Kadın Onyılı'nın sona ermesi nedeniyle düzenlenen resmi ve gayresmî konferanslara katılmak için Nairobi'de toplandılar.

Hükümetler dışı örgütlerin toplantısı Forum 10-19 Temmuz, resmi konferans ise 15-26 Temmuz tarihleri arasında yapıldı. Forum'un birinci günü Kenya'ta

rencisinin tutuklu bulunduğu bu üniversite, Filistin kadınları tarafından yasaklanması üzerine 8 bin kadının katıldığı bir miting de düzenlendi. Kampüste Coca-Cola dağıtımı için açılacak standın yerine kadınlar büyük bir barış çadırı kurdular. Amerikalı barışçevre bir kadının tüm masrafları üstlenmesiyle gerçekleştirilen cadır, konferans boyunca büyük bir ilgi merkezi oldu. Burada pek çok önemli toplantı düzenlendi. Kadınlar silahsızlanma ve barıştan yana olduklarını kararlaştı-

Konferanstaki Türkiyeliler

Meksiko ve Kopenhag konferanslarıyla karşılaştırdığında Nairobi'ye katılan Türkiyeli kadınların sayısı oldukça yüksekti. İKD Merkez Yönetim Kurulu'ndan 4 kişi, Amsterdam'da geçtiğimiz haziran ayında düzenlenen Türkiyeli Göçmen Kadınlar Konferansı'nı temsilen 3 kişi ve İngiltere'den yine göçmen kadınlar adına katılan 2 kişi Forum'daydı. Türkiyeli Tülin Akın adında bir kadın düzenleme komitesinde workshopları örgütlemekte görevli idi. Ayrıca öğretim üyesi, araştırmacı Mübcecel Kiray, Yakut İrmak, Yeşim Arat ve Nilüfer Çağatay çeşitli örgütlerde konferansa uzman olarak çağırılmıştı. Milliyet gazetesinden Zeynep Oral da uluslararası bir gazeteciler örgütünün davetlisi olarak konferansa izledi.

FAC'de
meslek öğrenen
gençlerin
sadece yüzde
2,7'si yabancı

Alman Basın Ajansı DPA'nın verdiği bilgiye göre Federal Almanya'da meslek öğrenimi gören yabancıların sayısında artış oldu. 1984 yılında bir önceki yıla oranla 20 bin kadar daha fazla genç meslek öğrenimine başladı. Yabancıların öğrendikleri mesleklerin başında sanayi, ticaret, banka ve sigortacılık, lokantacılık gibi branşlar geliyor. Meslek öğrenimi gören her 2 gençten biri Türkiyeli. Meslek öğrenen gençler arasında yabancıların oranında bir artış

Bavyera'daki uygulamadan etkilenenler sorunlarını dile getirdiler

Nürnberg'de "ailenin bölünmesine karşı girişim"

Bavyera eyaletinin 1981'den bu yana AET dışı ülkelere gelen yabancıların eşlerini yanlarına getirebilmeleri için üç yıl evli olma şartını dayatmasına karşı tepkiler genişliyor. 20 Haziran'da "Almanlar ve Yabancılar" girişiminin çağrısı üzerine Bavyera hükümetinin bu uygulamasından etkilenen 70 kişinin katılımıyla gerçekleştirilen toplantıda "Ailenin Bölünmesine Karşı Girişim" kurulduktan sonra parti ve demokratik kuruluşların desteği almaya çalışıldı. Girişimin bu doğrultuda 19 Temmuz'da düzenlediği basın toplantısına avukatlar, Arbeiterwohlfahrt yetkilileri, SPD, DKP ve Yeşiller'in yanı sıra FIDEF çalışma grubu, yabancılar danışma meclisi temsilcileri, belediye meclisi ve eyalet parlamentosu üyeleri de katıldı. Toplantıda insanlık dışı bu uygulamaların parlamento gündeminde getirileceği ve ilk planda 14 yıldır FAC'de yaşayan Murat Dağdelen'in durumunun ele alınacağı açıklandı. Girişim komitesi ilgili çeşitli eylemlerle kamuoyuna başvuracağını açıkladı.

teslini konferans ise 15-20 Temmuz tarihleri arasında yapıldı. Forum'un birinci günü Kenyatta Merkezinde yapılan açılış toplantısı törensel hatta folklorik bir gösteri niteliğindeydi. Daha sonraki günler Forum çeşitli çalışma grupları (workshop) biçiminde sürdü. Workshop'ların kesin sayısını kimse bilmemekle birlikte 1000-2000 arasında olduğu tahmin ediliyor. Bazıları 30-40 kişilik, bazıları ise 400-500 kişilik katılımlarla yapıldı. Salonlarda ya da günün altından yapılan toplantılarda çok çeşitli konular tartışıldı.

Çok çeşitli görüşlerden kadınların katıldığı toplantılarda "herkesin söz hakkına saygı" ilkesine büyük çoğunlukla uyuldu. Gerekçe bu ilkeyi çiğneyenler, "politika yapmanın, kadın sorunlarını tartışmanın" diyen gerici, ırkçı politikaların savunma kadınlardır.

Toplantıların büyük çoğunluğu bir bahçe çevresindeki çeşitli binalardan oluşan Nairobi Üniversitesi kampüsünde yapıyorlardı. Bu bahçe daha sonra eylemlerinin odak merkezi haline geldi. Geçen aylarda öğrenci olaylarına sahne olan ve halen birçok öğ-

çok üstünlük toplandı. Zaten kadınlara saldıranları ve barıştan yana olduklarını kararlaştırmaları somutladılar. Çadırın büyük ilgi görmesi üzerine Kenya yetkilileri "Kenya'nın iyi dostu bir ülkeye (ABD'ye) saldırıldığı" gerekçeyle cadırı kapama tehdidi savurdular. Ancak gelen tepki öylesine güçlüydü ki, buna cesaret edemediler.

Konferans boyunca, tartışılan konularda sorun her seferinde ABD'ye karşı dayanıyordu. Başkanceli Reagan'ın kızının yaptığı ABD delegasyonunun konferans öncesinde tüm cahalaları, dolapları boşa kıtık kasacasak.

Yıldızlar Savojini engellemesini istiyordu kadınlar ve Forum'un son günü Sovyet delegasyonunun başkanı eski bir emektar olan Zoya Zaribuyina ile Washington'da kurulmuş yıldızlar savajına karşı komitenin temsilcisi genç bir Amerikalı ortak bir barış ağacı diktiler.

Güney Afrika'daki ırkçı rejim kınanırken, Filistin, Nikaragua ve El Salvador halklarına dayatmaya geldi getirilerek ABD'nin terör ve baskı politikası protesto edildi. Bine yakın Japon kadınlar ucuz kadın

konferansın kadınlar çağrılarında, Zeynep Oral da uluslararası bir gazeteciler örgütünün davetlisi olarak konferansa izledi.

Resmi konferansa Türkiye hükümetinin gönderdiği delegasyon da, İhsan Doğramacı'nın kardeşi Emel Doğramacı, ANAP milletvekili Göksele Kalaycıoğlu, MDP milletvekili İmren Aykut ve DPT'den olduğu söylenen İlhan Dilger yerliyordu. Ayrıca sözde KTK'ten temsilen Latife Bilgen de diplomatik Türkiye pasaportuyla delegasyonduydu. Türkiye'de kadın sorunlarıyla uzaktan yakından ilgilenmeyen hatta kadın ve insan haklarını ayakları altına alan karar ve uygulamaların destekçileri olan delegasyon üyelerinin varlığı pek hissedilmeli. Zaten ilgilendikleri konular, Roma katlan ılerici kadınların fotoğraflarına çekmek ve isimlerini elde etmek, ayrıca Yunanistan ve Kıbrıs politikalarını savunmaktır. Sonuçta aracı dünya kadınlarını biraraya getirmek olan bir konferansta bu ülkeler kadınları arasında dışlanıyor körüklediler.

Türkiye'de ılerici kadınlar konferansa 3 workshop düzenlediler. Birisi, Akdeniz'de barışın kadınlar açısından önemi, diğer ikisi ise göçmen kadınların sorunlarını ele alıyordu. Pekçok toplantıya katılarak da Türkiye'de kadınların sorunlarını aktarırdılar, dayanışmayı güçlendirmek için çalıştılar. Rana İsvan'ın derhal serbest bırakılması için bine yakın imza toplandı. Bu listede imzalamayan arasında Angela Davis, Bayan Allende, Betty Friedan, Bella Abzug gibi kadın hareketinin ünlü isimleri vardı. Finlandiyalı delegeler bu imzaları resmi konferans sırasında Türkiye delegasyonuna ilettiler.

emeğiyle Japon muzicesine yaptıkları katkıyı anlatırken, ellerinde kağıtları yapıtları barış güvercinleri ve gülmeklerindeki "kaganawa barış" yazılı çiçeklerle savaş yahnilerinden üzerinden beyaz bir

güvercin gibi geçtiler.

Kadınlardan önce kalınmasında daki yerini ve rolünü inceleyen bir çalışma grubunda ise, G. Amerikalı bir delegé 3. dünya ölçeğinin IMF'ye olan borçlarının 10 yıl boyunca silinmesi ve tüm faizlerin ödenmesini önerdiği zaman, izleyicilerinden yükselen alkışlara şöyle yanıt verdi. "Kuşkusuz bu benim orijinal fikrim değildir. Fidel Kastro'nun önerisidir.

Forum'da hiçbir belge benimsenmedi, ya da karar alınmadı. Ancak Forum'un çalışmaları resmi konferansı büyük ölçüde etkiledi. Birlerce dostluk kuruldu, dünya kadınlarının ilişkileri açışıldı, ılerci dönik ortak çalışma temelleri atıldı.

Resmi konferansta ise, büyük tartışılmasın sonucu, kadınların sorunlarının çözümü doğrultusunda 2000 yılına dek yapılacak çalışmaları içeren "ılerci önelelik stratejiler" belgesi oybirliğiyle benimsendi. Bu belgenin hükümetleri bağlayıcı bir niteliği olmamakla birlikte, kadınların yararlanabilecekleri ve hükümetlerini zorlayabilecekleri pek çok madde içeriyor. Ayrıca dünya konferanslarının düzenli olarak toplanması ve 2000 yılından önce en az bir konferans toplanması karar altına alındı.

ren 2. gençleri birer türaydı. Meslek öğrenen gençler arasında yabancıların oranında bir artış kaydedilmesine rağmen yabancı gençlerin bu alanda da şans eşitsizliği ciddiyeini koruyor. Nitekim yabancı öğrenen Federal Almanya'da meslek öğrenen gençlerin sadece yüzde 2,7'sini oluşturunur.

FTİB İngiliz maden işçilerinin çocuklarına tatil sunuyor

Fransa Türkiye İşçiler Birliği Genel Başkanı Kasım Yeşilgü'lün gazetemize yaptığı açıklamaya göre, FTİB 11-24 Ağustos tarihleri arasında 40 İngiliz maden işçisinin çocuğunu Fransa'da ağırlıyor. Türkiye emekçilerinin evlerinde kalacak İngiliz çocukları için çeşitli kültürel etkinlikler hazırlandı. FTİB'in bu girişimi çeşitli belediyeler ve CGT sendikası tarafından örnek bir dayanışma olarak nitelendirildi. Bobigny belediyesi ve FTİB 17-18 Ağustos tarihlerinde Fransız, İngiliz ve Türkiye çocukları için çokuluslu bir kültür gösterisi düzenleme kararı aldı.

Bilindiği gibi bir yıldan fazla süren grevleriyle madenlerin kapatılmasına ve madencililerin işten atılmasına karşı direnen maden işçileriyle dayanışma olarak FTİB ve Londra Halkarı geçtiğimiz ocak ayında 1000 kişinin katıldığı yemelik bir moral gece düzenlemişlerdi. FTİB ve Londra Halkarı bu eylemlerle grevden sonra da dayanışmayı sürdürüyorlar.

DÜZELTME

62. sayımızda 1. sayfa da FTİB imza kampanyası ilgili habere Kasım Yeşilgü'lün so-yadı Yeşilgü'tür olarak yazılmıştır. Bu hatamız nedeniyle okuyucularımızdan özür dileriz.

Kara kıranın kadınları, dünyanın çeşitli ülkelerinden gelen kadınları büyük bir coşkuyla ağırladı. Bütün engellemelere karşın değişik görüşlerden kadınlar barış, dayanışma ve özgürlüğü bu toplantıyla birleştirdiler

Hiroşima'nın yıldönümünde Heilbronn'da toplantı yapıldı

6 Ağustos'ta Hiroşima'ya ve 9 Ağustos'ta Nagazaki'ye atom bombası atılmasının 40. yıldönümü nedeniyle 20 Temmuz günü Baden Württemberg eyaletinin Heilbronn kentinde politikacıların, sendikacıların ve din adamlarının katıldığı iki ağı oturum düzenlendi.

Yaklaşık 400 kişinin izlediği bu açık oturumların Heilbronn'da yapılmasının anlamlı bir nedeni vardı. Hatırlanacağı gibi bundan altı ay önce kentten Waldheide tepelerinde mevzilenmiş olan Pershing 2 atom füzeleri deposunda "bilinmeyen nedenlerden" bir patlama olmuş, 3 kişi ölmüş ve onlarca kişi yaralanmıştı.

Toplantıda konuşan DGB Baden Württemberg Başkanı Pommerenke yıldızlar savaş projesini ve diğer saldırı stratejilerini kınadıktan sonra, silahlanma ve sos-

yal hakların budanması arasındaki bağı dile getirdi. Pommerenke, komünistlerle aynı masaya oturmasını eleştirenlere sert bir şekilde çıktı. DKP yöneticisi Schröder komünizme silahlanmadan çıkar sağlayan kimsenin olmadığını tersine emperyalist silah tükellerinin silahlanma yarışından büyük vurgunları vurduğunu dile getirdi. DAC'nin SED partisiyle SPD'nin "Kimyevi silahlardan arındırılmış bir Avrupa" için hazırladıkları anlaşma taslağını ilk adım olarak değerlendiren SPD yöneticisi Schreer bundan sonraki hedefin tüm atom silahlarının arındırılması Avrupa için ortak çalışma olduğunu söyledi. Yeşillerin temsilcisi Maier ve din adamı Schaeferle de insanların bu büyük tehditten korunması için elden geleni yapmanın harcanması gerektiğini vurguladılar.

Helsinki Nihai Senedi: Avrupa'da yumuşama ve barışçıl işbirliğinin temellerini atan belge

Barış güçlerinin önemli bir kazanımı

35 ülke arasında 1 Ağustos 1975'de imzalanmış olan Helsinki Nihai Senedi (veya Helsinki Sonuç Belgesi) geçtiğimiz günlerde on yaşını doldurdu. Bu anlaşma 33 Avrupa ülkesiyle, ABD ve Kanada'nın katıldığı, 3 Temmuz 1973'de Helsinki'de başlayan ve kısa aralarla 1975 Ağustos ayına kadar süren "Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı" sonucunda imzalanmıştı. Konferansın sonuç belgesi 151 NATO üyesi 27 kapitalist ülke, 75i Varşova Paktı üyesi sekiz sosyalist ülkenin devlet başkanı ve başbakanları tarafından imzalanmıştı. Türkiye'nin de katıldığı konferansın Sonuç Belgesi dönemin başbakanı Süleyman Demirel'in imzasını taşımaktadır.

Geçtiğimiz on yıl içinde ABD yönetiminin bu anlaşmanın temel ilkelerini çiğneyen, onu kağıt üzerinde bir takım güzel sözlerden ibaret bırakmaya yönelik çabalarına rağmen Helsinki'de başlatılan Avrupa ülkeleri arasındaki barışçıl işbirliği süreci durdurulmadı. Helsinki'de atılan temeller bugün de sosyalist ülkelerin ve barışçıl işbirliğinin olumlu sonuçlarını canlı bir biçimde yaşayan Batı Avrupa'nın gerçekçi konumlarından hareket eden kimi yöneticilerinin cabalarıyla korunuyor.

Bugün, ABD yönetiminin uluslararası ilişkilerde giddete basırmayı yöntem olarak yasallaştırmaya çalıştığı, Batı Avrupa'ya yerleştirdiği atom füzerilerinin ardından silahlanmaya uzağa da ulaştırıldığı günümüzde Helsinki Sonuç Belgesi'ndeki kararları bir kez daha gözden geçirmek önem taşıyor.

Temel ilkeler

Birçok bölümden meydana gelen Sonuç Belgesi'nin çekirdeğini 10 ilke oluşturmuş temel ilkeler bildirgesi oluşturmaktadır. Birleşmiş Milletler Örgütü'nün milletler hukuku temelindeki bu maddeler şöyle sıralanmıştır:

- Bağımsızlık ve egemenlikte eşitlik
- Bağımsızlığın ihlali için haklı bir sebep
- Şiddetle basırmamanın, tehdit ve zor kullanmanın reddi
- Sınırların ihlal edilmemesi
- Devletlerin toprak bütünlüğünün kabulü
- Diğer ülkelerin içlerine müdahale etmeme, sorunları barışçıl diyalogla çözme

şekilde yaşayacakları koşulları sağlamayı kabul etmişlerdi.

Anlaşmada Avrupa'da barış ve güvenin sağlanması için atılan adımların, uluslararası düzeyde büyük askeri manevraların önceden bildirilmesi ve gözlemci daval etme veya gönderme uygulamasına da karar bağlandı. Olanılan hükümleri, soğuk savaş kalıntılarının giderilmesi, uluslararası ticarette her türlü ayrımcı engellerin ortadan kaldırılması, ekonomi, bilim ve teknik alanlarında, doğal çevreyi korumakla, uluslararası işbirliğinde ilik ve çok yönlü işbirliğinin geliştirilmesi için ulusal ve turizm alanlarında birlikte çalışmalar için yöntem ve olanaklar belirlendi. Özellikle, kültür ve eğitim alanında işbirliğine, çeşitli ülkelerin halkları arasındaki temasların geliştirilmesine ve bilgi alışverişinin artırılmasına ilişkin maddeler önem taşımaktadır.

Barış Demerği Başkanı Mahmut Dikerdem'in askeri mahkemede yaptığı savunmasında da işaret ettiği gibi Helsinki'de yeni bir "insan haddi" kavramının onaylanması ve belgelenmesi başarmıştı. Bu hakkın adı insanların birarada yaşama yolları. Böylece Fransız ve Amerikan devrimlerinin ve insan hakları Evrensel Bildirgesi'nin ürünü olan bireysel haklara, insanlık tarihinde

herşeyden önce soğuk savaşın kurtulmak ve devletler arasında normal, yumuşak ilişkilerle geçmek demektir. Yumuşama, ayrılık ve sürtüşmelerin zor yoluyla, tehdit ya da şantajla değil, barışçıl yollarla, görüşme masasına çözümleri istemek anlamına gelir. Yumuşama belli ölçülerde güven ve birbirinin meşru çıkarlarına saygı gösterebilmek anlamına gelir."

Yumuşama süreci sosyalist sistem ile kapitalist sistem arasındaki mücadeleyi ortadan kaldırmıyor, bu müca-

Leonid BREJNEV, 1975 Helsinki Nihai Senedi'ni imzalarken

Helsinki kararları, bugün ABD'nin saldırgan politikasına karşın sosyalist ülkelerin ve dünya barışçı kamuoyunun çabalarıyla korunuyor

çok önemli bir aşama olan toplumsal bir hak eklenmiş oluyordu.

Bu hak ile barış kavramı da yeni boyutlar kazanıyor, barış ile yumuşama arasındaki fark açıkça ortaya konuyor. Barış yalnızca savaşın olmadığının değil, Adil, kalıcı ve gerçekçi

delenin askerel alanında, silah yoluyla değil de barışçı yollarla yürütülmesini sağlıyor. Silahsız yumuşamanın sürekli olabilmesi için ise silahlanma yarışının durdurulması gerekiyor.

1975'de yapılan Helsinki Konferansı'nın toplandığı için 1988'de Sovyet

di'nin imzalanmasıyla Avrupa'da güvenlik ve işbirliği sağlanmış, yoluna gelinmiş oluyordu. Geçtiğimiz on yıl bu belgenin önemli bir başlangıcı ve vazgeçilmez bir temel ilkeleri bütünü olduğu gösterdi. Ancak bu Belge'yi imzalamak zorunda kalmış olan, en başta ABD olmak üzere kimi kapitalist ülkelerin yönetimleri, onu kağıt üzerinde bırakmak çabasında vazgeçemediler. Oysa ki Belge, yalnızca daha ileri adımlar atmak için barış ve yumuşamayı savunmanın elinde anahtar olmakla kalmadı, özellikle ekonomik ve kültürel açıdan yarattığı olanaklar somut gelişmelere yol açtı. Sosyalist ülkelerle kapitalist ülkeler arasında (Ekonomik Yardımlaşma Konseyi ile Ortak Pazar) ticaret hacmi 1977'de 1970'dekinin üç katı olmuştur. Sonuç Belgesi'nin benimsenmesinden önce sosyalist ülkelerle kapitalist ülkeler arasında yapılan ekonomik anlaşma ve sözleşmelerin sayısı 500 civarında iken, 1977'de 1300'e ulaştı.

Ayrıca 1970'li yıllarda Sovyetler Birliği ile çeşitli Avrupa ülkeleri arasında sağlık sorunları, tıp, nükleer enerjinin barışçıl kullanımı, deniz dibi araştırma, çevre kirlenmesi konusunda ortak araştırmalar yapmak üzere çalışmalar yapıldı, ortak sanayi projeleri başlatıldı. Sosyalist ve kapitalist ülkeler arasındaki kültürel alışveriş gelişti. Sovyetler Birliği birçok kapitalist ülke ile (aralarında Türkiye de olmak üzere) kültürel işbirliği anlaşmaları imzaladı.

Ekonomik ve kültürel alışveriş, ABD yönetiminin baltalama çabalarına karşın halklar arası verimli bir işbirliği başlattı. Ayrıca, yine kapitalist ve sosyalist ülkelerin temsilcilerinin imzalanmış belgeyi gerçekleştirmek üzere kurulan ortak komisyondan sürekli bir araya gelmeleri de diyaloga gelişti.

Sonuç Belgesi'ne uygun olarak Helsinki anlaşmasını imzalayan ülkelerin dışişleri bakanlarının ilk toplantısı 4 Ekim 1977 ile 9 Mart 1978'de Belgrad'ta yapıldı. 35 ülkenin temsilcileri 10 Kasım 1980 ile 9 Eylül 1983'de Madrid'te tekrar bir araya geldiler.

• Sonuç Belgesi 35 ülkeden 400 diplomatın, 2500 toplantıda 4700 taslak üzerinde çalışması sonucunda ortaya

"Halklar arasında problem yoktur"

MERAL ONUR

11 Temmuz 1985 günlü Hürriyet gazetesinde küçük bir haber yeriydi. Kuşadası'na bağlı Davutlar'ın SODEP'li Belediye Başkanı Cem Celolettin Özelbiçer bir Yunan adası olan Samos adasına dostluk ve iyi niyet ziyareti yapmış. Samos Belediye Başkanı Grillos ile Davutlar Belediye Başkanı Özelbiçer'in bu dostluk görüşmesine hemen Aydın Valiliği'ne eklenmiş. Evet, Özelbiçer hakkında Samos'a "izinsiz gittiği" iddiasıyla soruşturma açılmış. Ancak Özelbiçer yürekli bir çıkışta kendini savunuyor. "Hesap vermeye hazırım. Ben Türk-Yunan dostluğunun uluslararası platformda kurulması için öncülük etmiş komşumuzu Yunanlı yöneticilerin de selamlamaya geldiğimiz günlerde Davutlar 1. Halk Tükürleri ve Halk Oyunaşları Şenliği yapıldı" çağırma amacındaydım. Yapılanla da gurur duyuyorum"

Bu haber ve Özelbiçer'in savunması demek sıradaki bir anı mı çağırıyor. 1984 yazıydı. Yine o günlerde de yıllarlar boyunca birarada kardeşçe yaşamış Türk ve Yunan halkları, birbirine düşman etmek için çeşitli nifak tohumları ektikler, Ege Denizi'nde, Kıbrıs'ta gerginlik ortamları yaratılıyordu. Alleece İstanbul'dan Adalara giden vapura binmiştik. Vapurda bir Türk ailesi olduğuna sandığımız bir ailenin yanına oturmuştuk. Oysa yollarını yitirdikleri için Yunan istedikleri zaman bir Yunan ailesi olduklarını öğrendim ve çok şaşır-dım. Böylece aramızda başlayan sohbette, bir vapur yolculuğu kadar kısa da süresince sıkı dostluğa döndüğümüzü. Kartal açıldıklarını gördükten sonra Yunanlı ekler, Konya'ya nereden geldiler? Benim babam Konya'da doğup büyümüştü. "diye sor-du. Daha sonra pek çok akraba-

layan ve belirli aralıklarla halen süren "Avrupa'da Silahsızlanma, Güven ve Güvenlik Sağlayıcı Önlemler Konferansı"nın gündemi hazırlanabilirdi.

İki eğilim

Sonuçta, Helsinki Nihai Senedi'nin imzalanmasını izleyen 10 yıl içinde iki temel eğilim ortaya çıkmıştır. Bunlardan biri yumuşama sürecinin askereşel

• Barış ve yumuşama üzerindeki tehditlerin özellikle 1980'den sonra artmasına rağmen Helsinki'de başlatılmış olan Avrupa ülkeleri arasındaki barışçıl işbirliği süreci durdurulmadı. Nihai Senet 2. Dünya Savaş sonrasında yumuşamanın temel ilkelerini, sosyalist ve kapitalist ülkeler arasında politika, ekonomik ve kültürel ilişkilerin temelini belirleyen en önemli belge oldu.

alandan silahlanmanın sınırlandırılması ve silahlanma yarışının durdurulmasına yönelik önlemlerle sürmesi için çaba gösteren, bu arada Avrupa'da sosyalist ve kapitalist ülkeler arasında ekonomik ve kültürel ilişkilerin geliştirilmesi için çalışan sosyalist ülkelerin ve bağıntısızlıkların eğilimidir. Öte-ki ise özellikle ABD yönetiminin tavır-ında simgelenen, Konferansın tüm olumlu sonuçlarını sıfıra indirgemeye, böyle bir Belge'yi neredeyse yok say-maya yönelik eğilim. Reagan yöneti-minin Batı Avrupa'ya ilk vuruş füzeler-i ni yerleştirmeye kalkması, Batı Avrupa yönetiminin "Yıldızlar Sa-vası" projesine katması kalkışması,

- Diğer ülkelerin içlerine müdahale etme, sorunları barışçı diyaloglarla çözme
- Düşünce, vicdan, din ve inanç özgürlüğü olmak üzere temel insan haklarına saygı
- Halkların eşitliğini ve kendi kaderlerini tayin hakkını kabul etme
- Devletler arasındaki dostça ilişkilerin eşit haklar temelinde, karşılıklı güven ve anlayış içinde geliştirilmesi
- Sadakat ve inançlar konusunda halklar hukuku yükümlülüklerinin yerine getirilmesi

Kısacası, belgede imzalan bulunan devletler aralarındaki ilişkileri geliştirmeyi, halkların sürekli barış içinde, her türlü tehditten ve baskından uzak bir

arasında bir bağ açıkça tanımlanmıştır. Bu bağ yalnızca savaşın olmadığı koşullar değildir. Adil, kalıcı ve gerçekçi bir barış düzeni ancak yumasına sürecine girilse, yani farklı sistemlere sahip devletler arasında barışçı ilişkilerin politik temelini sağlamlaştırılmasıyla mümkündür.

Sovyetler Birliği eski devlet başkanlarından Leonid Brejnev 1979 Ocak ayında "Time" dergisiyle yaptığı bir söyleşide yumasına şöyle tanımlamıştı: "Gerillimlerin yumasınıması ya da kısaca 'yumasına' derken hepimizin soğuk savaşta olduğu tanımladığı, her an açık çatışmaya dönüşme tehlikesi taşıyan sürekli bir gerginlik içinde belirlendiği bir ortamın karşılıklı olan bir uluslararası ortam anlatmak istiyoruz. Başka bir deyişle 'yumasına'

yaşamın durdurulması gerektirir. 1975'de yapılan Helsinki Konferansı'nın toplanmasını ilkin 1966'da Sovyetler Birliği önermişti. Bu öneri daha sonra 1970'li yıllarda sosyalist ülkelerin çeşitli düzeylerdeki toplantılarında geliştirilerek, özellikle Sovyetler Birliği'nin NATO ülkeleriyle yaptığı anlaşmalarla gündemi bilinirliği, eteklemişti. Konferans, sosyalist ülkelerin Avrupa'da güvenliğini sağlamaya yönelik çabalarının zirve noktasını temsil ediyordu. II. Dünya Savaşı sırasında gerçekleştirilen Anti-Hitler Koalisyonu'ndan sonra sosyalist ve kapitalist ülkeler arasında işbirliği ve barış içinde yanyana yaşama ilkelerini belirleyen en önemli uluslararası eylem oldu.

Hiç kuşkusuz, Helsinki Nihai Senede

5474 tlasak üzerinde çalışması sonucunda ortaya çıktı. Yumasına koşullarında Barış Derneği'nin kurulması ülkemizde önemli kazanımlardan biridir.

Konferans öncesinde ve özellikle Reagan'ın iktidara gelmesinden sonra ABD yönetiminin yumasına baltalama yönünde attığı adımlar, Madrid konferansı sırasında Afganistan sorunu ön plana çıkarması, CIA eliyle Madrid'de sosyalist ülkelerden kaçanlara düzenletirdiği toplantılar ortamı gerginleştirmekle birlikte, Konferans'ın dağılması sosyalist ve bağımsız ülkelerin yapıcı tavırlarıyla enjellendi. 1984 Ocak ayında Stockholm'de baş-

larını yerleştirilmesi kalkması, Batı Avrupa yönetimini "Yıldız Savası" projesine katmaya kalkışması, Avrupa'da büyük askerel manevralar yapması Sonuç Belgesi'ndeki yükümlülüklerine karşılık. Reagan yönetimi sadece askerel açıdan silahlanma yarışını yükseltmek değil, sosyalist ülkelerle ekonomik ilişkileri kısıtlıyarak Batı Avrupa ülkelerinin Sovyetler Birliği ile doğal gaz projesinde olduğu gibi büyük kapsamlı, uzun dönem anlaşmalar yapmasını engellemeye çalışarak, Helsinki'nin ilkelerini dinamitlemek istemekteydi. Reagan yönetiminin 1980 Moskova Olimpiyatları'nı boykot etmesi, 1984 Los Angeles Olimpiyatları'na Sovyet atletlerinin katılmasını engelleyen planlar hazırlanması hep aynı amaca yöneliktir.

gün. Berlin'den çıktıkça da doğup büyüdüm". diye sordu. Daha sonra pek çok akrabasını Türkiye'de Anadolu, uzun yıllar yaşadığını öğrendi. Yaşlı Yunanlı kadın Barış Derneği'nden farkındı. Buna, kendisine söylediğinde bana, "sen de bir Yunanlı kadına bysine benziyorsun ki, ebette bir Yunanlı boyu kardeşi birlikte yapıp, birbirimize benzenen çok şeyimiz var." dedi. Bir süre sonra küçük konuşmuş yaşı Yunanlının omuzuna bindi, ona dede demeye başladı.

Vapur Adaları yamaştığında Türk-Yunan halklarının kardeşliği temelinde kurulan dostluğun sacbağına ve güdümünde yarattan düşmanlığın zindanından hissederek onlarla yaşadım. Yaşlı Yunanlının ayrılırken söylediği hâlâ kulaklarımdadır. "Kızım, halklar arasında hiçbir problem yoktur. Bizi birbirimize düşman ediyorlar."

Son yıllarda Yunanistandaki NATO'ya ve ABD'ye karşı oluşan olumlu gelişmeler arasında, bölgede ABD tarafından çeşitli 수단 nedenlerle gerginlik ortamları yaratılıyor. ABD emperyalizmi, bu oyunlar Türkiye'deki faşist diktatörlük ve Yunanistan'daki seven çevreler sa yesinde çok rahatlıkla sürdürüyor.

Davutlar Belediye Başkanı'nın dostluk girişimi üzerine faşist cuntanın soruşturması açması, Türk-Yunan dostluğuna hangi açıdan baktığınızın bir göstergesidir. Halkları arasında dostluğun kurulup pekiştirilmesi, onursuz diş politikandan örneke gelişmesi ülkemizde de başlıca sorunlarımız, faşist diktatörlüğün alaşağı edilmesi görevinden ayrı düşünülmez. SODEP'ti Belediye Başkanı'nın bşyöle bir dostluk gezisi örnek ve yürekli bir davranıştır.

Ve kendisi bu haklı, gerekli ve yerinde savunmasında yalnız bırakılmamalıdır. Demokrasi, barıştan, halklar arasında dostluk ve kardeşlikten yana olan herkes bu haksız ve yasadışı soruşturmayı, ve halkların dostluk ve kardeşlik temelinde dayalı ilişkilerine zarar veren barış düşmanı benzer tutumlarına karşı kıymalıdır.

Nikaragua devriminin 6.yılında ABD'nin saldırı ve tehditlerine rağmen halk geleceğe umutla bakıyor

Saldırılarına karşı koyacak silahlı halkımız var

Nikaragua Devlet Başkanı Ortega'nın Mayıs ayında Sovyetler Birliği ve Avrupa'ya yaptığı gezi sırasında ABD, Nikaragua'ya ilgilil ambargo kararını açıkladı. Karar geri tepti, ABD ambargo kararlarıyla dünyada tek başına kaldı. Sosyalist ülkeler ve bir dişi Batı Avrupa ülkesi, Nikaragua hükümetiyle, ülkenin ihracat ve ithalatını ABD'den bağımsızlaştıracak anlaşmalar imzaladı. Okuyucularımız, Federal Almanya'da yayınlanan Konkrete adlı derginin, konuyla ilgili olarak Nikaragua Devlet Başkanı Yardımcısı Sergio Ramirez ile tütün ve muz ihracatını. Et ve deniz mahsullerini şimdiki Kanada'ya satıyoruz. İthalata gelince; burada artık söz konusu olan ABD'nin vermedikleri başka türlü elde etme sorunu değil. Tüm teknolojiyi, tüm sistemi baştan aşağı değiştirmemize gerekiyor.

Soru: Reagan'ın ambargo kararını açıklaması, Avrupa ülkelerinde Nikaragua'ya yardım eğilimini artırdı mı?

Yanıt: Bu ambargonun bizi ABD'den ithal ettiğimiz malları artık başka yollarla karşılama zorunluluğuna bıraktığını görmek lazim. En başta boykot, önemli l oranda ABD politikasıyla karşılaşan sanayimizi etkiliyor. Bir de ihracat sorunumuz çok önemli gerekiyor. Örneğin artık ABD'nin bızden almak istemediği muz; şimdiki hpesini Belçika alacak. ABD'nin boykot uyguladığı ürünlerin ihracatını olduğu gibi Batı Avrupa'ya kaydırırdı. Özellikle

Nikaragua Devlet Başkanı Yardımcısı Sergio Ramirez

le tütün ve muz ihracatını. Et ve deniz mahsullerini şimdiki Kanada'ya satıyoruz. İthalata gelince; burada artık söz konusu olan ABD'nin vermedikleri başka türlü elde etme sorunu değil. Tüm teknolojiyi, tüm sistemi baştan aşağı değiştirmemize gerekiyor.

Soru: Dışişleri Bakanı Shultz'un son açıklamalarına bakılırsa, Reagan yönetimi Nikaragua'ya karşı doğrudan askeri öntemler düşünüyor. Shultz Kongre'ye, kontrollara para yardımı yapılmasına "askeri seçenekler"nin gündeme geleceği tehdidini savundu. Bu durumu nasıl değerlendirdiğiniz?

Yanıt: Kendimizi bir askeri çıkartmaya hazırlıyoruz çünkü Reagan yönetiminin asıl hedefinin bu olduğuna inanmak zorundayız. Ama yine de bir işga-

lin -bu koşullarda- önlenabilir olmasından yola çıkıyoruz. Çünkü bu iş için sadece Beyaz Saray'da oturanların ideolojik aşırıllıkları yetmez; işgali engelleyebilecek bir dizi de kuruluş var. Görünüşte bakılırsa ABD hükümeti ne yurt içinde, ne de yurt dışında böyle bir macera için en ufak bir desteğe sahip değil. Ama yine de duyduğumuz sorumluluk, bizi böylesi durumlara karşı hazırlıklı olma yükümlülüğüne karşı karşıya bırakıyor.

Soru: Nikaragua kendinizi nasıl savunacak? 1961'de Domuzlar Körfezi çıkartmasını geri püskürttüğü zaman örneğin Küba'nın elinde savaş uçakları vardı, Nikaragua'nın hava kuvvetleri o kadar güçlü değildi.

Yanıt: Saldırıya tüfeklerle, savaş uçaklarından daha iyi yanıt verebilecek silahlı halkımız var. Çünkü elimizde ne kadar savaş uçağı ya da tank olursa olsun bu ABD'ye karşı konvansiyonel bir savaşta kazanamayız. Bir ülke işgal edilecek orada belirleyici olan tank ve top değil, askerdir. Çok iyi askerlerimiz var, bölgeyi çok iyi tanıyoruz, gerilla savaşlarında büyük deneyimlerini elde ettik. İşte bizim yitmişliğimiz buradan kaynaklanıyor.

Soru: Daha iyi bir yaşam umuduyla devrilm destekleyen halk, yıllardır güçlü ekonomilerde, kontrol alanı karşısında sürekli yaşam tehlikesi içinde yaşıyor. Halktaki ruh halini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Yanıt: ABD'nin desteklediği kontrol alanı saldırılarına karşı halkta savunma yönünde büyük bir eğilim ve istek var, o yüzden de bu "savası" sürekli kazanıyoruz ya. Karşı-devrimciler bugüne kadar küçük bir köyü, en ufak bir toprak parçasını dahi ele geçiremediler. Aynı direniş bir legal durumda yabancı askere karşı da gösterileceğinden emin olabılırız.

Soru: ABD'nin IMF ve Dünya Bankası gibi kuruluşları da kapsama alan yoğun ekonomiyi baskınlara ne kadar dayanabileceksiniz?

Yanıt: Nikaragua ekonomisi çokcekek diye en ufak bir korkum yok. Evet, ülkede durum kötüleşti ama iç denge için tehlike oluşturacak boyutlara da varamadı. Silahlamaya zorlanmasa sonuçu olarak örneğin üretimde değişiklik, ya da tarım alanında yeni ekim yöntemleri gibi bir dizi projeyi hayata geçiremedik Ama yeterli miktarda

yiyecek maddesi ve ihracat için de yine yeterli miktarda kahve, pamuk ve şeker üretmeyi başabiliriz.

Soru: Yeni bir şili yaratılamayacağından eminsiniz...

Yanıt: Nikaragua'da mı? ABD'nin müttelik olarak ordunuza ihtiyacı var bir keke böyle bir şey için. Onu da çoktan kaybettik. Silahla Nikaragua arasında ki belirleyici fark, bizde gerillanın hiçbir şekilde kök salmayacağı artık.

Soru: Başkan Kennedy'nin deniz filosunu göndermede

tereddüt göstermesi yüzünden suya düşen Domuzlar Körfezi işgali öncesinde Küba'daki duruma aranızda benzerlikler görüyor musunuz?

Yanıt: Hayır, bizim durumumuz çok farklı. Biz yüz tane Domuzlar Körfezi çıkartması atlatmış sayılırız şimdiki kadar. Küba'da bir gün işgale olup bitenleri biz, üç yıldır sürekli yaşıyoruz. Shultz'un da dediği gibi, ABD'nin askerel açıdan tek çıkar yolu, doğrudan çıkartma. Çünkü karşı-devrim tümden başarısızlıkla sonuçlandı. ABD şimdiki onun için işgale tehdit ediyor.

Tarım sektörü ve köylülüğün şimdiki durumu: Tek kelimeyle "yıkım"

● Son yedi yılda, başta tarım olmak üzere, üretken sektörlerin büyük kayıplara uğramasına karşılık, asalak yani ağır basan sektörlerin ulusal gelir içindeki payında büyük oranda artışlar gözleniyor.

zalandır "asalak" faaliyetleri öldürdünden politikalarının sonucu olarak, 1980'den bu yana büyük kayıplara uğrayan tarım sektörü ve köylülük, tam bir yıkıma uğradı ve yendi karsal altında, Cumhuriyet tarihi boyunca görülmemiş olaylar yaşanmaya başladı.

Örneğin, bu yıl parasızlıktan, pazar-yeteristliğinden, kredi yokluktan, dışsatımı hedeflerinden ve tüccarın, tarmsal ürünleri çok ucuz kapamak istemesinden ve benzeri nedenlerden dolayı, ya üretici köylünün ürünü tarlada kaldı ve çürümeye bıraktı, ya da denizlere ve yollara döktüler, Ziraat Odaları Birliği Başkanı Osman Özbek'in deyişle "tarım ürünleri topra meza gsmüldü". İzmir Ziraat Odası Başkanı Resit Kurşun'un yaptığı açıklamaya göre, dökmek veya tarlada çürümeye terk edilmek suretiyle elden çıkarılan tarmsal ürünlerin maddi değeri, yalnızca Ege Bölgesi'nde 30 milyar liraya aştı.

raat Odası Başkanı Resit Kurşun'un yaptığı açıklamaya göre, dökmek veya tarlada çürümeye terk edilmek suretiyle elden çıkarılan tarmsal ürünlerin maddi değeri, yalnızca Ege Bölgesi'nde 30 milyar liraya aştı.

Tarım ve köylülük nasıl yıkıma uğratıldı

Devlet İstatistik Enstitüsü'nün (DİE), geçtiğimiz baharlarda keskinleşen ulusal gelir rakamları, tarım sektörü ve köylülüğün, hem 1980 sonrasında sürekli büyük gelir kaybına uğradığını gösteriyor ve hem de, bu veriler tarım sektörünün hangi yönleriyle yıkıma uğratıldığına açıklık getiriyor. DİE'nin verilerine göre, tarım sektörünün ulusal gelirinden aldığı pay, 1977 yılında yüzde 25,2 iken, 1984 yılında da yüzde 17,5'e geriledi. Böylece 1977-1984 dönemini kapsayan son yedi yıllık süreçte, tarım kesiminin ulusal gelirinden aldığı pay, yüzde 28 oranında geriledi.

DİE'nin verileri, başta tarım olmak üzere, üretken sektörlerin büyük kayıplara uğramasına karşılık "asalak" yani ağır basan sektörlerin ulusal gelir içindeki payının önemli oranlarda arttığını gösteriyor. Örneğin DİE'nin istatistiklerine göre, 1977-1984 dönemini kapsayan yedi yıllık süreçte, ticaret sektörünün ulusal gelirinden aldığı pay, yüzde 12,2'den yüzde 17,5'e yükseldi. Böylece, 1977-1984 döneminde, ticaret sektörünün ulusal gelirinden aldığı pay, yüzde 40 oranında artmış oldu.

1977 yılında, ticaret sektörünün ulusal gelirinden aldığı pay tarım sektörünün

nun altında belirlenmesi neden oldu. Nitekim, DİE'nin istatistiklerine göre, 1977-1984 dönemini kapsayan son yedi yıl içinde, genel fiyatlar 21 kat ve ticaretle konulu olan malların fiyatları 30 kat artarken, tarmsal ürünlerin fiyatları ancak 15 kat arttırdı.

Özal Hükümeti'ne tepkiler

Tarım sektörünün yıkıma uğraması ve üreticilerin ürünlerinin tarlada kalması üzerine, tarım üreticilerinden ve köylü örgütlerinden, Özal Hükümetine karşı sert tepkiler gelmeye başladı. Ziraat Odaları Birliği Başkanı Osman Özbek, Özal Hükümeti'ni ağır bir dille suçlayarak, "Çiftçinin ekonomik afete uğradığını ve bunun tek sorumlusunun hükümet olduğunu" söyledi.

İzmir Ziraat Odası Başkanı ve İZOB Başkanı Yardımcısı Resit Kurşun da yalnızca, Ege Bölgesi'nde çiftçinin zararının 30 milyar lira olduğunu söyledi ve bunun sorumlusunun hükümet olduğunu belirtirken, "Başkan Ocak ayında, şiz ürünün bir tarla tarla tarla, bahçeden ürünü alarak ihraç edeceğimiz dedi. Mahsulü denize döktük tarlada çürüttüğümüz şu günlerde bir tek tarla rastlamış değiliz. Bu senaryoyu Hükümet yazdı ve başrolü tarım kesiminin oynaması kararlaştırıldı. Sonunda bu işler acıdır yaradıldı. Üreticinin zarar, en az üç yüz milyar lira, bunu kim ödeyecek" şeklinde konuştu.

Castro borç yüküne karşı direnişe çağırıyor

Ağır dış borç yükü altında sarımsan ekonomi yalnız Türkiye'nin karşı karşıya olduğu bir mesele değil. Emperyalizme bağımlı tüm ülkeler uluslararası dev bankalara ödemek zorunda kaldıkları faiz ve borç taksitleri altında eziliyorlar. Geri kalmış ülkelerin emperyalist bankalara olan toplam dış borç tutarı 1975-1982 yılları arasında yüzde 349, her yıl ödemek zorunda oldukları faiz tutarı ise 1975-1981 döneminde yüzde 489 arttı.

Özellikle Latin Amerika ülkelerinin bu borçlar yüzünden derin ekonomik ve sosyal bunalmaları bu borçlar olduğunu düşünerek ulusal sosyalist Kuba Devlet Başkanı Fidel Castro Latin Amerika ülkeleri temsilcilerini uluslararası bir konferansa çağırdı. Temmuz sonunda Kuba'nın başkenti Havana'da başlayan ve 5 gün sürecek olan konferansa birçok tanınmış devlet adamının da aralarında yer aldığı 500 delegat katılıyor. Böylece çöküşte bankaların sömürüsüne karşı bir direniş için ilk girişim yapılmış oluyor.

Fidel Castro yaptığı acı konuşmasında Latin Amerika ülkelerinin hem bu borçlar ödeyip, hem de ekonomik sorunlarını çözmeklerinin mümkün olmadığını, ABD hükümetinin yüz milyarlar dolar tutan silahlarına harcamalarını yüzde 10'luk bir kısım yaparak sadece gelen borçları ötelebileceğini söyledi. Gerek konferans, gerekse Castro'nun bu önerisi bütün dünyada ilgi uyandırdı. Gazeteciler yazına hazırlanırken Havana'daki konferans henüz sürmekteydi.

Özal Hükümeti ABD tekellerine devlet güvencesi verdi

ABD ile yeni bir kölelik anlaşması imzalandı

Türkiye'de faaliyet gösteren ABD tekellerinin işletmecileri ve maddi varlıkları, hiçbir koşulda kamulaştırılmayacak ve ülkede bir "karışıklık" durumunda, işadamlarının can ve mal güvenliğini "öncelikli" sağlanacak.

Özal Hükümeti ile ABD arasında, yeni bir kölelik anlaşması daha maddi varlıkları, hiçbir koşulda ka-

Tükenmeyen borç-faiz kader mi?

Türkiye'nin dış borcu hızla turmanıyor

İçinde bulunduğumuz yılın ilk beş ayına ilişkin veriler, hem Türkiye'nin dış borç yükünün çok hızlı bir turmanaya sürüne girdiğini ve hem de, dış borç faiz ödemelerinin ana parayı aştığını gösteriyor. Merkez Bankası'nın verilerine göre, Ocak-Mayıs 1985 dönemini kapsayan süreçte, Türkiye 1 milyar 314 milyon dolar dış borç ödedi ve böylece, geçtiğimiz yılın eş dönemine oranla ödenen dış borç miktarı, yüzde 53 oranında artmış oldu. Bifindiki gibi, geçtiğimiz yılın eş döneminde, Türkiye 862 milyar dolar dış borç ödemisti.

Merkez Bankası'nın verilerine göre, Ocak-Mayıs 1985 dönemini kapsayan beş aylık süreçte ödenen 1 milyar 314 milyon dolarlık dış borcun, 630 milyon dolarını ana para ve 684 milyon dolarını da, dış borç faiz ödemeleri oluşturdular. Böylece, ödenen faiz miktarı ana parayı aşarak, Türkiye'nin ödediği yıllık dış borç faiz oranı yüzde 109 olarak gerçekleşmiş oldu.

Dış borçlar içinde kısa vadeli olanların oranı yüzde 22'yi aşıyor. Bu oran 1982'de yüzde 12 idi. Bu durum Türkiye'nin vadesi gelen borçlarını ödemek ve bütçe açıklarını kapamak için para piyasasının çok üstünde faizlerle kısa vadeli borç yükünün altına girdiğini gösteriyor. "Bütçünü kurtarmak" için alınan bu borçlar ülkede hızla bir iflasa doğru sürükleyor.

İşbirlikçiliğin ilginç bir örneğidaha!

ABD'nin önde gelen bankalarından birisi olan ve geçtiğimiz yıl Türkiye'de kar rekoru kıran Amerikan Express Bank'nın, Türkiye şubesinin faaliyetlerini

Amerikan Express Bank'nın faaliyetlerini Özal ve Ersin'in oğulları yürütüyor

Nitekim, Bankalar Birliği'nin

Sayıllara sığmayan yalan

Özlem ÖZGÜR

BASBAKAN Turgut Özal, şimdi Türkiye'de, "söyleyecek yalan bulamayınca doğruyu söyleyebilen adam" adıyla tanınıyor. Tanınması, hem çok güzel ve hem de, Evren-Özal çetesi için, oldukça uygundur: ama bunların yalanının hattı ve hududu yoktur ki...

REJİMİN niteliği ne olursa olsun, bir devletin ve bir ülkenin yönetenleri, "ekonomik terim" göstergelerine ilişkin resmi istatistiklerde, "sahtekârlık" yaptığı hiç görülmemiş ve duyulmuş mudur?

ÖZAL Hükümeti'nin, son birkaç ay içerisinde, yalanları nere-

ÖZAL Hükümeti'nin, son birkaç ay içerisinde, yalanları nereye kadar uzattığı ve resmi istatistikleri bile, nasıl "**yalancının en büyüğü**" haline getirdiğini, sağır sultan bile duymamış mıdır? "**Hayali dışsatım**" ve "**hayali ulusal gelir**" yarıtlararak, dışsatım ve ulusal gelir rakamlarının şişirildiğini, görmeyen görmez ve duymayan sağır kalmış mıdır?

YALNIZ, bunlar mı? Özal Hükümeti'nin, bunların ardından, ekonominin temel göstergeleriyle ilgili olarak yaptığı, **düzeltilme** daha var. Birincisi, işsizlik rakamlarıyla ilgili işsizlik ilgili istatistikleri derleyen DPT, 1984 yılında Türkiye'de açık işsiz sayısını 3 milyon 850 bin kişi olduğunu ilan eder, ve bu rakam devletin konuyla ilişkin bütün belgelerinde plan program ve bütçede yansır.

BUNUN ardından birkaç ay geçer, DPT işsizlik rakamlarında da "**düzeltilme**" yaparak, daha önce 3 milyon 850 bin olarak ilan ettiği işsiz sayısını, 2 milyon dolayına düşürür. Bu "**düzeltilme**" neden ve hangi gerekçeyle, dayanılarak yapılır? Hiçbir gerekçeyle dayandırmaz. Türkiye'de 3 milyon 850 bin kişiye ulaşan işsizler ordusu, Başbakan Turgut Özal'ın hoşuna gitmez. Ve Özal, DPT'nin başı olan kardeşi Yusuf Özal'a buyruk verir, işsizlik rakamlarını düşürün diye... Sonra, işsizlik sorununun çözümünde, bir gün içinde büyük mesafeler alınır.

SAHTESİYLE, mahtesiyle de olsa, şimdiki dışsatımdaki gidişat da oldukça kötüdür. Hükümet, 1985 yılı için dışsatımda yüzde 17'lik bir artış hedefler. Ancak, Ocak-Nisan döneminde birakılmı artış, dışsatım miktarında önemli düşüşler olur. Ama, Özal Hükümeti tarafından istatistik değil, yalan üretme fabrikası haline getirilen DİE, Mayıs ayında dışsatımını yeni bir "**patlamasının**" müjdesini verir. Mayıs ayında, Türkiye'nin dışsatımında, yüzde 27'lik artış olduğu ilan edilir.

BU rakamlara ilk tiraz, dışsatımcı büyük holdinglerden gelir. Türkiye'nin dışsatımının yarısından çoğunu gerçekleştiren 20 büyük holding bir aklımla yaparak, bizim dışsatımımız yüzde 20 ile 30 arasında geriledi, bu artışın nasıl olduğunu biz de anlayamadık derler.

AMA çok geçmeden, meselenin aslı ve astarı ortaya çıkar. Dışsatımda gözlenen gerilemeler de, Özal'ın hoşuna gitmez ve yeni bir yöntem geliştirilerek, dış ticaret rakamları düzeltilir. Nasıl mı? Transit dışsatım diye adlandırılan, bir yabancı ülkenin bir başka ülke Türkiye üzerinden yaptığı dışsatım rakamlarını, Türkiye'nin dışsatımını gibi göstererek, **YILIN** ilk altı ay boyunca, bütün fiyat indeksleri, yıllık enflasyon oranını sürekli tımanmış gibi gösterir. Temmuz başına gelindiğinde de, değişik fiyat indekslerine göre, Türkiye'de yıllık enflasyon oranı, yüzde 50 ile yüzde 53 arasında değişmektedir, Ağustos'un ilk haftasında, Özal ve ekibi, sağışa basını toplantısıyla "**enflasyon canavarının belini kırıldığını**" ilan eder ve halka, "**müjdeyi**" patlatırlar: **Yıllık enflasyon oranı, yüzde 35'e çekilmiştir...**

YANI, bir ayın içinde enflasyon oranı 18 puan gerileyerek, yüzde 50-53 yüzde 35'i düşer. Bu ne demektir? Bu tek kelimayle, bir ay gibi kısa bir sürede, Türkiye'de üretilen ve alım-satıma konu olan malların fiyatlarının, yüzde 36 oranında ucuzlaması demektir. Yalanın böylesi, hiç duyulmuş ve görülüş müdür?

NE VAR Kİ, Özal'ın bu yalanına, kendisinin başka insanı olmaz. Ve çok geçmeden, Özal'ın bir sahtekarlık daha yaparak, enflasyon rakamlarında da "**düzeltilme**" yaptırdığı ortaya çıkar. Evet, Cumhuriyet tarihi boyunca, Türkiye'de, türlü çeşitli yönetimler görülmüş, ama Evren-Özal çetesi gibisi, gerçekte ne görülmüş ve ne de duyulmuştur.

1977 yılında, ticaret sektörünün ulusal gelirden aldığı pay tarım sektörünün yarısı dolaylannda iken, 1984 yılında bu iki sektörün payları yaklaşıp eşit duruma geldi. Böylece, ancak 700 bin kişinin istihdam edildiği ticaret sektörü ile yaklaşık 12 milyon kişinin çalıştığı tarım sektörünün, ulusal gelirden aldığı paylar eşitlenmiş oldu.

Tarım sektörünün bu denli büyük miktarlarda kayıplara uğramasına, tanınmış ürünlerin batan fiyatlarının sürekli enflasyon oranı-

Asgari ücretin satın alma gücü 1977'nin dörtte biri düzeyinde

1977-1984 döneminde kapsayan yedi yıl içerisinde, Türkiye'de asgari ücretle çalışanyaklaşık üç milyon kişinin satın alma gücünün yüzde 75 oranında azaldığı, 1977 yılının dörtte biri düzeyine gerilediği bildirildi. Resmi istatistiklere dayanılarak yapılan araştırmaya göre, 1977-1984 döneminde, fiyatların 20,3 kat artmasına karşılık, asgari ücret ancak 5 kat artmış ve böylece, "**gerçek asgari ücret**" yüzde 75 oranında geriletilmiş oldu.

İstanbul geçiminde indeksine göre, 1977 yılında 100 olan fiyatlar, 1984 yılı sonunda 2,028'e ulaşmış ve böylece, son yedi yıl içinde, fiyatlar 20,3 kat artmış oldu.

1977-1984 döneminde, asgari ücretin satın alma gücünü koruyabilmesi için, 1977 yılında 110 lira olan günlük asgari ücretin, 1984 yılında 2,231 lira olması gerekiyor.

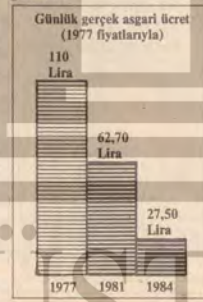
Oysa, bugün asgari ücretle çalışan bir işçinin eline ayda 16 bin 420 lira ve günde ise, 547 lira geliyor.

Bu durum, asgari ücretin satın alma gücü 1977 yılı için 100 alim-

denin cam ve mara güncelleştirme. ABD hükümeti ile ABD arasında, yeni bir kölelik anlaşması daha imzalanarak, Türkiye'nin çıkarları ve ulusal onuru, bir kez daha ayaklar altına alındı. Geçtiğimiz yıllarda, Washington'da Türkiye ve ABD hükümetleri arasında imzalanan bu anlaşma ile, Türkiye'de faaliyet gösteren ve yatırım yapacak olan, ABD tükellerine devlet güvencesi verildi. Çıkarlarını sınırlandıran engeller ortadan kaldırıldı. İmzalanın bu anlaşma uyarınca, Türkiye'de faaliyet gösteren

diğinde, bunun 1984 yılında 25'e gerilediğini ve böylece, "**gerçek asgari ücret**" in son yedi yıl içinde yüzde 75 oranında aşağındığını gösteriyor.

ABD hükümeti işletmeleri ve maddi varlıklarla hiçbir koşulda kamulaştırılmayacak ve ülkede bir "**karşılıklı**" durumda, Türkiye'deki ABD'li işadamlarının can ve mal güvenliğini, devlet tarafından öncelikli sağlanacak. Böylece, cumhuriyet tarihi boyunca, yabancı sermayeli kuruluşlara, bu içerikte ayrımcılık tanyan bir anlaşma, ilk defa imzalanmış ve bu hak da, ilk defa ABD tükellerine verilmiş oldu.

ABD ile Özal hükümeti arasında imzalanan bu anlaşmaya göre, Türkiye'de yatırım yapacak olan ABD'li işadamları, hiçbir bürokratik engel çıkartılmayacak, bunlar ekonominin değişik alanlarında faaliyet gösterebilmeleri için Bakanlar Kurulu'nun izin almasını gerektirecek ve ABD'li yatırımcılar, Türkiye'de yatırım yapacak olan ABD'li işadamları ile aynı haklara sahip olacaklar.

Ayrıca, yine bu anlaşma uyarınca, Türkiye'de faaliyet gösteren ABD tükelleri, kar transferi konusunda hiçbir sınırlamaya tabi tutulmayacak ve bunlar, çıkarlarının tamamını istedikleri zaman Türkiye'nin dışına çıkartılabilecekler. Bunların yanısıra, yabancı sermayeli kuruluşlardan alınan "**ek vergi**" uygulamaları, ABD tükellerine tatbik edilmeyecek ve bunların ödeyecekleri vergi miktarı, Türkiye işadamlarınınkindi geçmeyecek.

Oymapınar ve Keban senetleri elde kaldı

Özal hükümetinin, yurtiçi ve yurtdışında satışa çıkardığı Keban ve Oymapınar barajlarının senetleri, hırsızlar tarafından ele geçirildi. Senetlerin kaçırıldığı bildirildi. Toplu Konut Fonu ve Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanı Vahit Erdem, "İa yaptığı açıklama göre, satışa çıkarılan ve toplam 100 milyar lira olan Keban ve Oymapınar barajlarının gelir ortaklığı senetlerinin 25 milyar liralık bölümü satılabildi ve geri kalan, 75 milyar liralık bölümü ise elde kaldı.

American Express Bank, Türkiye şubelerini faaliyetlerini yürütenleri arasında, Başbakan Turgut Özal'ın oğlu Ahmet Özal ile cunta şeflerinden Cumhurbaşkanı'nın Konevi Üyesi Nurettin Ersin'in oğlu Oktay Ersin'in de bulunduğulu belirlendi.

Bilindiği gibi, 1981 yılında Türkiye'de şube açarak faaliyete başlayan American Express Bank, geçtiğimiz yıl bankacılık tarihinde görülmüş bir rekor kırmış ve bir yılda, Türkiye'ye getirdiği sermayenin 3,5 katı kadar emmenin yolunu bulabilmişti.

Holdinglere teşvik ve sahtekarlık

1985 yılı bütçe ve programa göre, Özal hükümetinin dışsatım tarımın teşviklerini azaltılarak yıl sonunda "**sifirlanacağı**" ilan etmesine karşılık, sessiz sedasız çıkartılan bir bakanlar kurulu karar ile, dışsatımcı büyük holdinglere yeni teşvikler verildi. Resmi Gazete'nin 27 Temmuz tarihli sayısında yayınlanan yürürlüğe giren Bakanlar Kurulu Kararına göre, dışsatımcı holdinglere verilen yüzde 5,5'lik vergi iadesi oranı, yüzde 6'ya yükseltildi. Bu uygulamaya, dışsatımı 30 milyon doların üzerinde olan 20 büyük holdinge, yılda 9,5 milyar lira ek gelir sağlanacak.

Yine aynı kararlar, "**vergi iadesi**" adı altında "**dışsatımı teşvik**" e tabi olmayan çok sayıda sanayi ve tarım malı, teşvik kapsamı içine alını ve ancak, bu uygulamadan, dışsatım hacmi 30 milyon doların üstünde olan büyük holdinglerin yararlanabileceği açıkça görüldü. Bu uygulamaya ile dışsatımcı 20 büyük holdinge, "**dışsatımı teşvik**" adı altında, devlet kasasından onmilyarlarca lira ek para aktarılabilecek.

Öte yandan, dışsatımda gözlenen gerilemeler üzerine, Özal hükümetinin Mayıs ayı istatistiklerinde sahtekarlık yaparak, dışsatım miktarını olandan fazla gösterdiği bildirildi. Cumhuriyet gazetesinin haberi-ne göre, bir yabancı ülkenin bir başka ülke Türkiye üzerinden yaptığı ve "**transit dışsatım**" olarak anılan rakamlar, Mayıs ayı dışsatımına eklenince, Türkiye'nin dışsatımı olandan fazla gösterilmiş oldu.

Altı aylık bütçe açığı 507 milyar

Gümrük ve Maliye Bakanlığı'nın verilerine göre, Ocak-Haziran döneminde, devlet bütçesinden 626 milyar lira tutanada iç ve dış borç ödeni ve bu miktar, toplam bütçe harcamalarının yüzde 25'ini oluşturdu. Oysa, geçtiğimiz yılın iç ve dış borçları toplam bütçe harcamalarının içindeki payı, 16,6 dolayında bulunmaktaydı.

Resmi veriler, 1985 yılı içinde, vergi gelirlerinin devlet harcamalarını karşılamada oranında da önemli bir gerilemenin ortaya çıktığını gösteriyor. Örneğin, ilk altı ayın verilerine göre, geçen yıl Ocak-Haziran döneminde, vergi gelirlerinin toplam harcamaları karşılama oranı yüzde 81 iken, bu oran, bu yılın iç döneminde yüzde 58,9'a düştü.

Tüm nükleer denemeler tek yanlı olarak durduruldu

Hiroşima'nın 40.yılında Sovyetler Birliği'nden anlamlı bir öneri

Bundan 40 yıl önce ABD, 6 Ağustos 1945'de Japonya'da Hiroşima üzerine ilk atom bombasını atmıştı. Yürbilenler insanın gücüne, bir o kadarının da yaralanıp, sakat kalmasına neden olan bombanın çok yitürlü izleri gördükçe deki sirtıyord.

29 Temmuz 1985 günü ise, tüm dünyaya Moskova'dan bir haber yayılıyordu. Bugüne dek tüm dünyada kalıcı bir barışın sağlanması için hep olumlu, yapıcı öneriler getiren Sovyetler Birliği, bunlara bir yenisi de ekliyordu. Sovyetler Birliği Komünist Partisi Genel Sekreteri M. Gorbaçov açıklamasında, Sovyetler Birliği'nin Hiroşima'ya atom bombasının atılmasının 40.yıldönümünü olan 6 Ağustos'un başlamak üzere 1 Ocak 1986'ya dek tüm nükleer denemeleri tek taraflı durdurduğuna belirtiyordu. Sovyetler Birliği ABD'nin de aynı karar almasını istedi. Ancak ABD bu öneriyi reddettiği gibi Etelali Nevada'da yapılacak olan nükleer denemeleri izlemek üzere Sovyetler Birliği'nin bir gözlemci ekibi göndermesini istedi. Her zaman olduğu gibi, bu istekle, nükleer silahların sınırlandırılması konusunda ne kadar ciddi oldukları demagojisini yineli.

Sovyetler Birliği'nin bu sayık nükleer denemeleri etereleme (moratoryum) kararını tüm dünyada barış güçlerine coşuklukla karşılandı. Çeşitli öğütler karar olumlu karşıladıklarını ve desteklediklerini belirtiyorlar. Federal Almanya'da da SPD ve Yeşiller'in derin açılması yaparak öneriyi olumlu karşıladıklarını belirttiler.

Ayrıca 1 Ağustos 1985 günü Sovyetler Birliği Dışişleri Bakan Yardımcısı Georgi Korniyenko uluslararası bir basın toplantısı düzenleyerek, Gorbaçov'un nükleer denemeleri eterelemesi kararını açıkladı.

Sovyet-Çin ilişkilerini normalleştirme yönünde önemli bir adım

10 Temmuz çarşamba günü Moskova'da Sovyetler Birliği ve Çin Halk Cumhuriyeti (CHC) heyetleri ilk defa arasındaki yitürlü ticaret hacmini 1990 yılına kadar ilk katına çıkarakacak olan bir anlaşma imzalandı. Anlaşmayı Sovyetler Birliği Bakanlar Kurulu Yardımcısı İvan Arıyev ve CHC Başbakan Yardımcısı Yao Yilin imzaladı. Bu anlaşma, Sovyetler Birliği ile Çin arasındaki ilişkilerin normalleşmesini ve geliştirilmesini için ortak çaba harcamalarını amaçladığı yorumlandı.

Güney Afrika'daki ırkçı beyaz yönetim 21 Temmuz Pazar günü ilk ayrımcı politikasına karşı yürüyen direnişli kurtarm amacıyla 36 ilde olağanüstü hal ilan etti. Siyahlardan yazıldığı kalabalık yerleşim bölgelerinde olağanüstü hal ilan edilmesi ANC ve UDF öncülüğünde en doğal insan hakları için verilen mücadeleyi engelleyemedi, tersine siyahlardan direnişli daha büyük boyutlara ulaştı. 21 Temmuz'dan bu yana onlarca insan polis saldırıları sonunda öldürüldü ve binin üzerinde kişi tutuldu. Tasarvı edilen en geniş yetkilerle donatılan polis, kadınlara tecavüzler, saldırılara rağmen durumun hâkim olamıyor. Ülkedeki direniş hasında 1976 Soweto ayaklanmasıdan bu yana en ciddi bunalım olarak değerlendiriliyor. Güney Afrika'daki ırkçı rejime karşı oluşan geniş muhalefet dünyasında büyük coşukluğa sebep oldu. Sovyetler Birliği'nin de, Fransa ve Danimarka hükümetlerinin girişimiyle Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Güney Afrika'ya boykot karar aldı.

Siyahlardan insanları sayılmıyor

İrk ayrımcı Güney Afrika'da toplumun ekonomik, kültürel, politik ve hukuksal olarak üçer tür alanlarında en sert biçimleriyle uygulanıyor. Siyah ve beyaz deri farklılıklarından dolayı park bankları, girişlikler tuvaletler, bindikleri otobüsler, sandiörler, spor tesisleri ve plajlar birbirinden keskin ayrılmış durumda. Yakın dönemde kadın beyaz ve siyah ırktan insanların birbirleriyle evlenmeleri de yasak. Siyahlardan oluşan avukatlar alması olanbu toplumun yanı sıra onları eğitsen perçinleyen bir dış yasa ve yönetmelik mevcuttur. En başta insanlar yaşları karşısında ayrılmış. Ülke halkının yüzde

Güney Afrika'da 36 bölgede ilan edilen olağanüstü hal halkın mücadelesini kramadı

Döktüğü kan ırkçı rejimi kurtaramayacak

Güney Afrika halkı, katil yeteklerin saldırılarına rağmen ırk ayrımcısına karşı ayaklanmada ölen arkadaşlarının tabutlarını Güney Afrika Komünist Partisi pankartı altında taşıyorlar.

İrkçi Butha hükümeti onları istediği yerlere sürüyor. İnsanlar parçalanıyor. Bugün 3 milyon insan zorla başka yerlere yerleştirilmiş durumda. Tüm siyahlara pasaport taksimat zorunda, halta 18 yaşından küçük çocuklar bile. Buna uymayanları ağır cezalarla cezalandırıyor. Her yıl 600 binden fazla insan bu cezaların hedefi oluyor.

Güney Afrika siyah insanların hayatın başı bir cezaya gitti. Halkın yüzde 3'ü zindanlarda yatıyor. Son günlerde yazılan seri operasyonlarla bir sayı yitürlü 5'e vardı. Cezalandırılan sistematik işkenciler sonucu öldürülen insanların sayısı yitürlü 1000'i geçiyor. Buna ilade günlerce yasamın bir parçası haline gelmiş olan devlet terörü ekleniyor. Özel eğitimli polis birliklerinin yanısıra, ordu terör komandoları ve silahlı sivil kanı, cezaları siyahlara sürüyor ve korku alıştırıyor.

İrkçi Butha hükümeti onları istediği yerlere sürüyor. İnsanlar parçalanıyor. Bugün 3 milyon insan zorla başka yerlere yerleştirilmiş durumda. Tüm siyahlara pasaport taksimat zorunda, halta 18 yaşından küçük çocuklar bile. Buna uymayanları ağır cezalarla cezalandırıyor. Her yıl 600 binden fazla insan bu cezaların hedefi oluyor.

Devlet terörünün katmerlisi

"Güvenlik" kuvvetleri grevlerde, sokak gösterilerinde olup, öldürülen direnişçilerin ve muhalefet liderlerinin cenaze törenlerinde olsun ırk ayrımcı politikasını kınanmasına göz yumuyor ve tereddüt etmeden yayım işleri yapıyor. Bunlara bir iki örnek olarak 1976 yılında Soweto ayaklanmasında 1300 kişiyi katledilmesi ve bu yılın 21 Mart'taki cenaze törenine ates açılması sonucu 20 kişinin öldürülmesi gösterilebilir.

14 Haziran günü ordu komando birlikleriyle Botswana sınırının başkent Gaborone'de eşirdiği terörden sonra altında gizlenerek

İngiltere, Federal Almanya ve Japonya gibi ülkeler ırkçı Butha rejimini her alanda destekliyorlar. Batılı ülkeler ucuz malzemeler ve işgücü ihtiyaçlarını önemli bir bölümünü bu ülkeden karşıyorlar. Güney Afrika halkı açlık çekerken, ülkenin altın, emek, platin, krom, mangan, uran, demir, bakır, kurşun, titan, kalya vb. gibi değerli madenleri sanayi ülkeleri tarafından sömürülüyor. NATO ülkeleri atom ve silah sanayilerini Güney Afrika'nın yardımıyla daha da geliştirebiliyorlar. Sendikaların olmaması, işçilerin her türlü sosyal haklardan yoksun olarak boğaz tokluğuna çalıştırılması nedeniyle Güney Afrika batının bir yarım cenneti işlevini görüyor. Akla gelebilin tüm çukuluşlu tekel ve uluslararası bankalar ülkede az yarımla büyük kârlar elde ediyorlar.

Güney Afrika'daki ırkçı rejim ABD ve NATO'nun askeri alanda da en sadık uşaklarından birisi. Atom bombasına varıncaya kadar batının her türlü tüpü kurm silahıyla donatılmış olan Güney Afrika komşuları Angola, Mozambik, Zambiya ve Zimbabve'yi sürekli saldırılarıyla tehdit altında tutuyor ve batının bu ülkelerdeki çıkarlarına tehdit ediyor. Uluslararası kurtuluş mücadeleleri sonucu katilist olmayan yoldan gelişmeyi seçmiş birinci rejimleri yıkılması için Butha hükümeti hiçbir askeri malhalede katılmıyor. Bunun karşılığında ise ABD ve NATO ırkçı rejiminin ayakta kalabilmesi için gerekli desteği sağlıyorlar.

Güney Afrika halkı direniyor

Güney Afrika'da ırk ayrımcı politikasına karşı mücadele eden 700'e yakın demokratik örgüt, parti, girişim ve komite Birleşik Demokratik Cephe (UDF) çatısı altında

Nelson Mandela "Uluslararası Mücadele" liderlerinden müebbet hapse mahkum

şans eseri kurtulan Livy Phale yaşadığı korkunç manzarayı şöyle dile getiriyor: "Saat 1.45 civarında evin önünde arabalar durdu. Komşular megalofonlarla ıslıklarla sınırdırmaya ve evlerinde kalmaya başladılar. Sonra evin kapısı açıldı ve katiller içeri daldı. Lindi'nin küçük kardeşi Joseph gardioba saklandı. Lindi ve kocası misafir odasına koştu, fakat bir yaran aldı. Güney Afrikalı katil-

es Van Yilla imzalandı. Bunun yanı sıra Çin'de yeni saraylı tesislerinin inşaatı, ya da eskilerin yenilenmesi konusunda Da Soyvetler Birliği'nin yardımını teklif etti. Diğer bir hükümetler arası anlaşma da imzalandı. Anlaşmaya göre Soyvetler Birliği Çin'e sanayi teçhizatı, makinaları, büyük uçaklar, helikopterler, otomobiller, hammaddeler ve kimyasal ürünler verecek, karşılığında ise tarım ürünleri, pamuk, hammaddeler, tekstil ürünleri ve birkaç kalem tüketim malı alacak. Soyvetler Birliği Bakanlar Kurulu Başkanı Nikolay Tikhonov anlaşmaya ilgili olarak yap-

ması için ortak caba harcamaları mümkün gördüğünü vurguladı. Soyvet Dışişleri Bakanlığı sözcüsü de yaptığı basın toplantısında Soyvet-Çin ilişkilerinin normalleşmesi ve dünyadaki mesinin önünde bir engel bulunmadığına inancında olduklarını, Soyvetlerin bir yıl içinde ÇHC topraklarında hak iddia etmediklerini açıkladı ve iki ülke arasındaki ilişkilerin büyük ölçüde normalleştiğini Soyvet ve Çin hükümetleri arasında yapılan görüşmelerde, Asya'da ve dünyada barış ve güvenliği kalıcılaşması ve sosyalizmin dünyadaki rolünün artırılması konusunda konuşulacağını söyledi.

başta insanlara yasalar karşısında eşit değil. Ülke halkının yüzde 73'ünün seçme ve seçilme hakkı yok. Özgür meslek seçimi, işadılığı yerde yerleşme politik örgütlenmelerde halkın siyah ırk insanlarla tanınması. Gerçi Afrikalıların sandıkları kurubiliyor, ama irkları göre ayrı olarak ve yöneticileri beyaz olmak şartıyla. En önemlisi iş sivilhah toplu sözleşme ve grev haklarına sahip değil. Birlerce işçinin birden işten atıldığı durumlarda en küçük bir uyan grev bile geniş polis operasyonlarıyla sert bir şekilde bastırılıyor.

Siyah Afrikalıları kendi ülkelerinde de yabancı durumdur. Bir yenden bir yere gitmek istediklerinde bezadılar izin almaz zorundalar.

En ağır devlet terörü bile Güney Afrika halkının haklı mücadelesini kıramıyor.

bir odasına koştu, fakat bir yaralıya koştu. Güney Afrikalı katiller dişi ağız etmeye başladılar, yandırıldı dişi deşti ettiler. Bu arada yandırılan kapıya karlı ve Joseph Malaza'nın kula bulamaması vürdne yere yığıldı. Lindi ve George ölüm korkusu içinde bir köşeye büründüler. Oldukları yerde kalırsa döndürülüyor. Katiller daha sonra daha fotoğraflar çekti ve ırk terkettiler. Daha sonra gelen polis yüzlerce mermi havaya buldu.

ABD ve yakın yandaşları terör rejimini destekliyor

Politik ve ekonomik çıkarları nedeniyle başta ABD olmak üzere

rişim ve komite Birleşik Demokratik Cephe (UDF) çatısı altında birleşti. Bu sraaldır 16 yönetici siyaseten hapsedildi, medeniyetçileri bilgilenen UDP'nin en eski ve en güçlü örgütü ANC. Açık adıyla Afrika Usual Kongresi olan ANC 8 Ocak 1912'de asiret reisleri, din adamları, aydınların yanından işçi ve köylülerin katıldığı kongrede

ABD'nin uyguladığı taktikler, ağır ekonomik bunalım, sağın kıskırttığı terör, bölünen sol güçler, hileli seçimler ve...

Rifat YILDIZ

Bolivya'da eski diktatör Banzer seçimleri neden kazandı ?

Güney Amerika ülkelerinden Bolivya'da 14 Temmuz'da yapılan başkanlık, parlamento ve yerel seçimler, 1971'de bir askeri darbeyle iktidarı ele geçiren, yalncara ülkeyi yöneten eski diktatör Banzer'in başarısıyla sonuçlandı.

Başkanlık seçimlerinde eski diktatör Hugo Banzer oyların yaklaştıkça yüzde 37'sini, yine eski diktatörlerden sağ partı MNRI'nin başkanı Victor Paz Estenssoro yüzde 24'ünü kazandı.

Ülkede 1982'den beri iktidarda bulunan sol güçler ise ağır kayıplara uğradılar. Bunlardan sadece Jaime Paz Zamora'nın seçim kutilerine sosyal-demokrat MRK yüzde 10 oranında oy alarak bir varlık gösterebildi.

Bolivya 1952 yılında başını maden işçileri ile köylülerin devrimci burjuva demokratik hareketinin sona ermesi bir diktatörlük dönemi geçirdi. 1964 yılından 1982 yılına kadar ise aradında askeri diktatörlükler ülkeyi yönetimi sürdürdü.

Bu diktatörlükler döneminde ülkenin ekonomik durumu son derece bozuldu. Ekonomik bunalım içindeki General Hugo Banzer'in yönetimi sırasında ağırlaşta ve bu dönemde Bolivya dışarıya borçlanmaya başladı.

16 yıllık diktatörlük dönemi, 1980 yılında yapılan seçimleri MNRI, MRK ve Bolivya Komünist Partisi'nin oluştuğunda Demokratik Halk Birliği (UDP)'nin kazan-

masıyla sona erdi. Ancak yeni seçilen devlet başkanı Hernando Siles Zazo 1980 yılında gerçekleşen bir askerler darbe nedeniyle ancak iki yıl sonra 1982'de görevine başlayabildi.

Küttükler kaydedilemeyen 1 milyon kişi

Seçimler öncesinde seçim hileleri yapıldığı yönünde söylentiler, Bolivya'da politik durumu gerinleştirtiler. Seçimlerden birkaç gün önce Zazo ve diğer sol güçler toplam 3 milyon seçmenin 1 milyonu nun henüz seçim kutilerine kağıt yapılmadığı gerekçesiyle seçimleri erelenmesini istidiler. Bu 1 milyon seçmen büyük çoğunluğu Zazo'nu MNRI partisinin seçen köylüler ve anran işçilerinden oluşuyordu. Ancak bu istem sağ partilerin onayını alamayınca gerçekleşemedi.

Yine de bu durum UDP'nin birkaç yıl içinde ypranmasını ve halkın eski diktatörü seçmesini işkilerinin sağlığı hammaddeler aleyhine değişmesi, alınan ekonomik önlemlerin başarısızlık göldüğü Enflasyon yüzde yüzde 8 bin gibi korkunç boyutlar aldı.

Öte yandan UDP koinak kaçakçılığıyla da mücadeleyle girişti. Ancak bu durum koinak üretimiyle yavaşan 400 bin köylüyü hükümetle karşı karşıya getirdi.

Sağcı güçler bu olanakları işi de getirdiler. Bir yandan çoğu ko-

borçları 3.8 milyar dolardı. Yüzde 90'ı kalay dışımadından doyan dışı satım gelirleri ise 800 milyon doları aşmıyordu. Enflasyon yüzde yüzde 1200 dolayındaydı.

Bolivya'nın diktatörlükler döneminde olan bir başka önemli mesele kaçakçılığı yapan devlet ceterlerinin devlet işleri bastırılmakla ilgiliydi.

UDP hükümeti öncelikle tüm demokratik hakların sağlanması ve ekonominin kurutulması üzerinde durdu. Demokrasinin yerleştirilmesi yanında çok önemli madenli olarak sol hükümetin uygulamalarına karşı çıkarak geriletilme ekmeğine yağı sürdürdü.

Bolivya'da demokratik bir yönetimin işbaşına gelmesiyle ABD ve IMF ülkeleri, dış borçlarını ödemesi için büyük bir baskı uygulamaya giriştiler. UDP hükümeti bu baskıya, bu borçları ötmeyi durdurarak karşılık verdi. Bir yandan da ürettiği artırmaya yönelik önlemleri almıyaydı. Ancak uluslararası ticarette hammaddelerle endüstri ürünleri arasındaki değişim ilişkilerinin sağlığı hammaddeler aleyhine değişmesi, alınan ekonomik önlemlerin başarısızlık göldüğü Enflasyon yüzde yüzde 8 bin gibi korkunç boyutlar aldı.

Öte yandan UDP koinak kaçakçılığıyla da mücadeleyle girişti. Ancak bu durum koinak üretimiyle yavaşan 400 bin köylüyü hükümetle karşı karşıya getirdi. Sağcı güçler bu olanakları işi de getirdiler. Bir yandan çoğu ko-

kain kaçakçılarından oluşan faşist terör ceterleri işleme geçirip kan dökerek, diğer yandan da ekonomik bunalımdan yararlanıp ülkede karışa yaratmaya çalıştılar. Ülkerin en önemli sınıksal birliği olan, başını Maden İşçileri Sendikası'nın çektiği ve BKP'nin denetimindeki Bolivya İşçileri Merkezi (COB) UDP hükümetini demokrasi yanında attığı adamlarına sonuna kadar destekledi. Ancak troşkiist, macou veya "sol" sektör grupları denetimdeki baz sendikalar sürekli olarak sol hükümetin uygulamalarına karşı çıkarak geriletilme ekmeğine yağı sürdürdü.

Kısır döngü

Uzun süren diktatörlükler döneminin halkı yıldıması olduğuna

ve yeni bir askeri darbenin solun tabanını ve birliğini güçlendireceğini gören ABD de Bolivya'da yeni bir taktikten yandı. Sağ güçler demokratik bir görüntüyle iktidarı almalydı. Bunun için sol hükümeti karışa etkili bir taktik uygulamalı.

UDP sendikaları arasında düzenli düzeltmeler orduda kıskırtmalarla girişildi. Hükümet orduya olan sorunlarını halidinde bu kez işçi sendikalarına geçirdi. Özel sektörle anlaşmaya varılınca "sol" sektör sendikalarını eylemleri boyladı. Ve bu karış döngü böylece sürüp gitti.

Bu taktik çok etdi oldu. Hükümet ekonomik ve toplumsal sorunlarla uğuşmaya zaman bulamazken, hükümeti oluşturan sol güç-

ter de bölündüler. UDP iktidara geldiklerinden bir sosyal demokrat MRK hareketi zaten birkaç kere hükümetten çekilmişti. Ancak yine hükümet ortaklıklarından BKP'nin bakanlıyla her seferinde tekrar görev almaya kabul etti.

Ancak geçişimden kasım ayında artık Bolivya Komünist Partisi de MNRI ile ortak olarak hükümette kalınamayacağına anlaşıldı, ayrılmaya UDP'de çıktı. Hükümet MNRI tek başına oluşturmamak, MRK hareketi de bölündü.

Şimdi ne olacak?

Bolivya yasaları göre, başkanlık seçimlerinde adaylardan hiçbir oyları yüzde 50'sinden fazlasını alamayan devlet başkanı parlamento seçilir. Buna göre, yine devlet başkanı 3 Ağustos'ta yapılacak parlamento oturumunda seçilecek.

Seçimlerden en çok oya toplayan eski diktatör Hugo Banzer başkanı seçildiği takdirde dış borç ödemelerini bastıracağı, ekonomide devlet sektörünün payını azaltmaya başlayacağı ve "politik amaçla" grevleri yasaklayarak, faillilerin karışa yaratmak suçundan yargılayacağı açıklandı.

Sol partiler ise yeni bir diktatörlüğü önlemeye talibetisine karşı halkı uyarıyorlar ve bunu önlemek için yeni bir birlik oluşturmaya çağırıyolar.

kuruldu. Başta açkılarla yapılan ANC daha sonraları yeni eylemleri ağırlaştırmaya başladı. 1920'lerde maden işçilerinin grevi 1940'larda boykot pasif direnişleri 1950'lerde ırkçı yasalara karşı protesto eylemleri, 1960'da Pasaport Yasaı gösterileri bunlardan bazıları. Ancak 1960 yılında Sharpville'deki yığın eylemlerinin katliamla yantılanmasından sonra da seçilmiş türden eylemler bismerte uygulamaya başladı. ANC iki gruba ayrıldı. Bir grup yığın eylemleri sürdürüyor, Nelson Mandela başkanlığında bir halk ordusu oluşturuldu. "Uluslararası" adlı ANC'nin askersal kanadı silahlı mücadeleyle henüz hazır olmadığı için ırkçı yönetimin ağır bir darbesine hedef oldu. 1963 yılında Nelson Mandela ve diğer bir diktatörün yakalandı ve müebbet hapse mahkum edildi. "Uluslararası" günümüzde deneyimli ve etkin bir mücadele sürdürüyor ve Güney Afrika'da verilen silahlı mücadele Birleşik Milletler ve birçok uluslararası kurumlar tarafından yasadır direniş olarak nitelendiriliyor. Nelson Mandela'ya özgürlük sloganı kim Batı Avrupa devletlerinin bile desteğini kazanıyor. ANC'nin "ırkçı rejimi yönetmeye hale getirilebilir" belgesi artık gerekçesiz. Botma rejimi ne polis devleti yönetimi ne de diğer ceterlerinin yadırmaya yönetimini sürdürüyor. Göstermek reformlarına ise kimse katmıyor.

de denenme biçiminde "Bırdaz" ya da "Öğretmene dil yeri"ne Türkçe" öğretilmesine başlanıldı. Batı Berlin okul yasasının yapıları bir değişiklik bu uygulamaların yasal temeli yarıydı. Eylül 1982'den başlamak üzere Türkiye'den gelen göçmen işçi çocuklarına 5. sınıftan itibaren birinci yabancı dil yerine Türkçe seçme olanağı sağlandı.

Bu dersin okutulmasının gerçekleştirilmesi için bir "Geçici müfredat programı" hazırlandı ve Türkiye'de dil ve okuma kitapları" oluşturuldu. Bu sırada Federal Almanya'nın Hamburg, Aşağı Saksonya ve Kuzyen Ren Westfalya eyaletlerinde de bu yönde gelişmeler oldu.

Türkiye'nin birinci yabancı dil yerine 5. sınıftan itibaren okutulmasını bitirmeliyeyle çalıştırmış emetlerin baskısı ve yasal çerçeve içinde başlandı.

Bizce bu çerçeve "çerçeve koşullar"ın, anadilün göçmen işçi çocuklarını düşünsel ve kültürel gelişimindeki etki ve işlevinin artırılması için genişletilmesi zorunluktur.

Okul öncesi anadil

Göçmen işçi çocuklarının içinde büyüdüğü kültür çevresinde oluşturulan yetenek, yaratıcı yeti ve gelişmeye açık bilgin içeriklerini kültürel edimlerine somutlaştırabilme için işe, onlar daha okul öncesi eğitim kurumlarında anadillerine gelişme olanağına kavuşturulmalı. Bu olanağın yitilmesi izlenen eğitim-öğretim sisteminde başlıdır. Öğretim sistemini, toplumda yaşayan tüm kültürel ve dilsel kümelerin anadillerini koruma ve geliştirme hakkına sahip olduğu demokratik ilkesine göre biçimlendirilmesi sorunun özünü oluşturur. Bu hakkı yasaların güvencesine alamak, bu hakkın ediminde gerçekleştirilmesinin koşullarının yaratılması da beraberinde getirilmelidir. Bu işe, göçmen işçi çocuklarının daha ilkökula başlanmadan önce bu okul aşamasına hazırlayan okul öncesi eğitim kurumlarında ikidil, çok kültürlü ortamda gerçekleştirilen kültürlerarası iletişim istemlerini yerine getirebilecek araç-gereçlerin oluşturulması ve bu nitelikte eğitimcilerin yetiştirilmesi işlemdir.

Okul öncesi eğitim kurumlarında başlatılan bu nitelikli ve amaçlı eğitimsel edim ve ilkökula ve orta

Okuma kitapları için yitilmiş evrensel demokratik yapıydı. Ancak bu kitapların öğrencinin çokkültürlü günlük yaşamda karşılaştığı pelikelleri üretken biçimde çözmesine yardımcı olabilecek beceri ve yetenekleri göstermeye ve çokkültürlüğün süresel gelişimi içinde uğrayacağı nitel ve nicel değişiklikleri göstermeye yeni kültürel bileşim katkısı, öğrenci, öğretmen ve kitapların oluşturulan proje semininin ortak çalışmaları ile artırılmak zorundadır.

Ana-babalar anadile karşı yeterince duyarlı mı?

Olumsuz etkisini ve çıkarmaya çalıştığımız yabancı öğrencilere karşı uygulanan öğretim siyaseti ve diğer çevre koşulları göçmen işçi ana-babaları güdülemekte, onların anadillerine karşı yeterince duyarlı davranmalarını engellemektedir. Ana-babalar, kültürel özellik ve demokratiklik açısından anadilini anlam ve işlevini yitirip değerdendirtilmektedirler. Bu olgu da, anadil konusunda duyarlı ve özveri ni taşıyan öğretmenlerin işlerini zorlaştırılmaktadır.

Diğer bir sorun da göçmen işçilerin anadillerinin yabancı dil olarak okutulmasından kaynaklanıyor. Alman yabancı dil öğretmenleri anadil yabancı dil olarak okutan öğretmenler arasında yaşamına (rekabet) Alman ve yabancı öğretmenlerin dayanışması olumsuz yönde etkiliyor ve onların demokratik istemleri gerçekleştirilecek için gerekli ortak çabalarını baltalıyor.

Bu saydığımız nedenlerle anadil, okul öncesi eğitim kurumlarında başlamak üzere, tüm eğitim ve öğretim kurumlarında kesintisiz olarak uygun ders araç-gereçleri temininde ve nitelikli öğretmenler tarafından şit bir ders olarak okutulmak zorundadır.

Öğrenci velileri, çocukları ile kendileri arasındaki kültürel ve insancıl bağların kopmaması için, anadilün yaratıcı etkinlikleri ve bilgin içeriklerini aydınlatmış, onlara süreklilik kazandırmış ve çokkültürlü ortamda, tek tek kültürlerin kaskasının, anadilü sayesinde atacağı bilinci içinde davranmalı. Sorun ne ar sayıya sınırlı, öğretmen ve eğitimcinin sorunu, sorunun göçmen işçilerin de sorunudur. Bu sorunun çözümünü işe, öğrenci velilerinin bu yolda etkinleşmelerine, kararlı davranmalarına bağlıdır.

Özal ile Komodik sohbet devam ediyorlar

Geçen sayımızda başladığımız "Özal ile Komodik'in sohbeti" ne devam ediyoruz. Ancak teknik bir hata sonucu derleyenimiz Ayhan Gül/Krefel olarak yayınlanmıştır. Erol Deniz olarak düzeltilir, özür dileriz.

K: Artık dindimden Özalıcığım, devam edelim mi?

Ö: Edelim, edelim. Bak bir sorun var ANAP'ın adını da değiştirmek istiyor, ne önerirsin?

K: MIHAAP!

Ö: O da ne demek?

K: Milliyetçi Hareket Ana Ayrat Partisi... Nasıl olsa fasolyalar içersiniz.

Ö: Dünya Türkleri kalacak diyorlar doğru mu?

K: Doğru, çünkü diğerleri Ay'a çıktı, biz hala buradayız.

Ö: Ay dedin de akıma geldi. Yıldızlar Savası'na, uzayın silahlandırılmasına katıldım mı?

K: Güldürme beni, sanki katılmamak elindeymiş gibi konuşuyorsun.

Ö: Türkiye'de işsizlik nasıl giderilir?

K: Bana bak, Türkiye'de işsizlik yoktur, işsizlik fazlası vardır.

Ö: O kadar da değil, yalan söyleme bari.

K: Sayın Özal, sizin hayatınız yalan, ben bir kez söylemişim çok mu yani?

Ö: Kaza ile felaket arasında fark var mı?

K: Var. Kaza, Evren ile sizin arasında bir farktır. Felaket ise, bu kaza dan kurulumuz.

Ö: Benim dostlarımda da var mı?

K: Tabii, başta Reagan, Somoza, Pinochet, Eskilerden Franko, Mussolini, Hitler.

Ö: Celal Bayar daha ne kadar yaşar?

K: Sizin hükümler kadar.

Ö: Desene birkaç ay. Şuna dünyadan bir soru: Reagan ile İngiliz

Evren-Özal bir uçak seyahatine çıkarlar. Uçak arızalanır ve düşer. Yolculardan bir kısmı ve bu arada onlar da kurtulurlar. Kurtulurlar ama insan ettiyi şeyin yamalarının eline düşerler. Her ikisi de ağaca bağlanırlar. Yamyam başı Özal'a son arzusunu sorar, Özal:

-"Türkiye'nin 10 yılda dünyanın en refah, ekonomisi en sağlıklı ülkesi olacağını tüm dünyaya duyurmak için tüm milletlerin televizyonlarını şu anda buraya bağlanmasını istiyorum" der.

Dünyam başı bu kez Evren'e sorar "Ya sizin son arzusunuz?" Evren Özal'a göstererek:

-"Bu adamdan önce ölmek istiyordum. Herifin yıllardır söylediği yalanları dinlemek baktım. Çünkü bu düzmececi ben, o ve ABD birlikte hazırladı. Gerçekleşmeyeceğini biliyorum".

Erol DENİZ

ya'nın zaten bir ayağ burada diğer ayağı Amerika'da.

Ö: Yeri basımızın hakkında ne düşünüyorsunuz?

K: Teşekkürler benim kullandığım tuvalet kağıdı daha kaliteli.

Ö: Dünyada en nefret ettiğin şey nedir?

K: Senin ağzın her açıldığında söyledin.

Ö: O ne ki?

K: Yalan! Yoruldum artık sohbetimiz biraz ara verelim.

Müjde! Reagan iyileşti...

(Gırgır'dan alınmıştır)

BOYUN KADAR
KIZIL
YAZMISIM
SUNDI BENİ
ÇEKMEYİŞLER
DÖCEKLER K.
ONUN
BOYU ZATEN
İSADIR.

"Sahi sen ne zaman çıktın yahu?"

Gerçekten de, bütün yaşamı boyunca başına gelmedik kalmamıştır Aziz Nesin'in. Hemen her dönemde tutuklanmış, gözaltına alınmış, mahkum edilmiş, hapse tükümüştür. Özellikle 1945-60 arası, nerdeyse dışarda geçirdiği zaman, içinde geçirdiği zaman-dan azdır.

Nitekim, TYS'nin konuğu olarak ülkemize gelen Sovyet gülmece yazarı Leonid Leņç onunra verilen bir yemekte gene bu konu açılmıştı. Yazarların çektiği cileler anlatılıyordu. Türkiye'de hapse en çok girip çıkan yazarın Aziz Nesin olduğunu öğrenince Leonid Leņç:

— Kaç yıl yatınız? diye sordu.

Aziz bey, hapiste geçen yıllarını hesaplamak için, sesli düşünerek, gözaltına alınmalarını, tutuklanmalarını, mahkum olmalarını sıralamaya başladı, ama işi içinden çıkamadı. Tarihleri karıştırmaya başladı. Sonra da kestirip attı.

— Vallahi ben de şaşırđm artık, dedi, kahkahayı basarak. Hani bir ara öyle olmuştu ki artık... Yolda kime rastlasam, "Yahu, sen ne zaman çıktın?" diye soruyordu. Her öñüme gelen tandık, "Sahi, sen ne zaman çıktın yahu?" diyordu. Sanki, hep içerde olmak gerekmiş gibi. Yani, artık öyle olmuştu ki, hapiste olmanın doğal sayıyorlardı da, dışarda gezmemi yadırgıyorlardı.

Gülmece yazınınızın ustalarından Aziz Nesin demokrasiyi ve özgürlükleri savunuyor

Halkına borcunu ödeyen aydınımız

İstanbul'da yaşayan ve her sabah erkenden Kadıköy'den Karaköy'e giden vapura binenler eğer çayocağının müdavimi ise, bir yandan durmadan çay tazeleyen, bir yandan da elinde ki not defterine durmadan bir şeyler karalayan kısa boylu, kir saçlı bir adamın varlığına alışır. Çevresini sanki hiç görmüyormuş gibi sürekli not alan ya da okuyan ama çevresinde konuşulanları hiç atlamadığı kitaplarını okuduğumuzda farkettiğimiz bu adam Aziz Nesin'dir.

Aslında 'Aziz Nesin' yazar olarak tanınmazmış yok gibidir. Ama biz onu yalnızca bu sanatçı kişiliğiyle değil, "Ayda'nın Dilekçesi"nin ördüleyicisi ve bu nedenle açılan davadaki demokrasiyi savunan yürekli kişileri tanyoruz.

Öldükçe yoksul bir ailenin çocuğu olan Aziz Nesin, I. Dünya Savaşı'nın ortalarında İstanbul'da doğdu. Gençliği yoksulluğa karşı mücadeleye geçen yazarımız altı yaşında hafız oldu. Aziz Nesin bu dönemin kendisi için yararlarını şöyle açıklıyor: "Kökü bir din eşitiminin bana sağladığı yarar, kitaplarında kullanacak malzeme oluşturmıştır. Zengin bir yaşam, yazarın en büyük hazinesidir." Gerçekten de Nesin'i yakından tanıyanların onun zengin bir yaşam deneyimi ve güçlü bir gözlem yeteneği olduğunu özellikle vurgularlar.

Çok sayıda ve çok süratlı yazar Aziz Nesin çok zaman bu nedenle eleştirilere de uğramıştı. Yazarlığının ilk döneminde günde iki-üç hikaye yazdığı ama şimdi yazı nedeniyte

eskisi kadar süratli çalışmadığını söyleyen Nesin, çok yazmasını, "Yazarlık benim mesleğim, çok yazmak zorundayım. Memura neden çok çalışıyorum diye kızılır mı?" diye açıklıyor.

Gülmece (mizah) edebiyatımızın ustalarından olan Aziz Nesin duru Türkçe, konuşma dilinin tüm sözcüklerini, terimlerini ustaca seçer, sıcak anlamlarıyla her kesimden ve yaştan insanın sevecektiği bir yazarımızdır.

Eserleri 36 dile çevrilen ve uluslararası 6 kez, ulusal (1975 TDK) bir kez ödül kazanan

1948'de Bursa'da sürgünde

Paşa kapatıldı.

Aziz Nesin'in yaşamı birçok ilercik, demokrat yazarımız gibi hapishanelerde, mahkeme kapılarında, sürgünlerde geçti. Aziz Nesin hapishaneliğini de şöyle anlatıyor: "İyi bir hapishaneci olmak çok önemlidir. Siyasi tutukluların çoğu iyi hapishanecidir. İyi bir hapishaneci gününü kendine zehir etmez, içerde kendine bir iş bulur. İyimsizliğini yitirmez. Köklü koşullara uyabilir, kültürel ve diğer konularda kendinden çok uzak olan insanlarla uyum içinde olabilir. Sinirleri bozulmaz. İyi bir hapishaneci olmak herkesin işi değildir. Ben hapishaneye girer girmez kendime çalışma koşulları yaratırım. Her çıkışında ya birkaç kitabım ya da yazılmaya hazır notlarım olur."

Her dönemde ve koşullarda kendi anlayış ve inançları doğrultusunda mücadelesini sürdüren Aziz Nesin bugün, yine 71 yaşını sürdüğü bugünlerde mahkeme salonlarında, "Halkımıza borcumuzu ödüyorum" diyen birçok aydınla birlikte demokrasiyi, insan haklarını savunuyor.

Sergide yer alan Osmanlı dönemine ait bir minyatür

Dünyanın ünlü müzelerinden alınan 500 sanat eseri sergileniyor

Geçen sayımızda Essen Villa Hügel'de "Osmanlı İmparatorluğu Döneminde Türk Sanat ve Kültürü" sergisinin açılacağı haberi vermiştik. Ayrıca Paris, Londra, Viyana, Amsterdam, Varşova, Budapeşte ve Cleveland gibi dünyanın ünlü müzelerinden alınacak sanat eserlerinin yanı sıra İstanbul Topkapı Sarayı İslam Eserleri Müzesi'nden de alınacak toplam 500 değerli sanat eserinin birarada ilk kez sergileneceğini belirtmiştik.

Sergi 7 Ağustos ve 27 Ekim tarihleri arasında açık olacak. Açılışı 6 Ağustos'ta saat 11'de basın toplantısı ile yapılacaktır.

Sergi ile ilgili olarak iki ciltten oluşan 624 sayfalık, 480 fotoğraf, 32 renkli tablo ve 256 sayfalık resimlerle zihniyi içeren bir katalog hazırlanmış durumda.

Düsseldorf'ta
sanat
etkinlikleri

Afrika seramik
sergisi

Düsseldorf'ta Herjens-

Çok kültürlü toplumun sorunlarına çok kültürlü yanıt veren "Ruhr Senliği" topluluğu

Sanat için kömür, kömür için sanat

İkinci Dünya Savaşından sonra

bir fedakarlıkla ağırlaştır. Tiyatro

la sergileyen Recklinghausen Ruhr

yanca kalıcı bir topluluk oluşmuş

Düsseldorf'ta Hettens-Museum'da Afrika seramiklerini sergiliyor. Eylül ayı ortalarına kadar sürecektir. M.O. 3000 yılından bugüne kadar Afrika'nın çeşitli yerlerinde yapılmış 150 parça fiğür ve çimlek sergiliyor. Bu eserler sergi süresince çeşitli müzelerden ödünç alınmışlardır.

Sovyet film afişleri sergisi

Yine Kunstshalle'de 10 Ağustos-8 Eylül 1985 tarihleri arasında Sovyet Film Afişleri Sergisi açılıyor. Afiş sanatını etkileyen ünlü afişlerin yeralacağı sergide, 1920'li yıllarda çevrilmiş Potemkin Zirhisi, Ekim, Dünyayı Sarsan 10 Gün, Ana gibi ünlü filmlerin afişleri de sergilenecek.

Desen sergisi

Ayrıca, 17 Temmuz-18 Ağustos 1985 tarihleri arasında da Stadt Museum'da "Savaş ve savaşın sonuçları" konulu bir sergi daha açılıyor. Bu sergide yer alacak 19. yüzyıl ve 20. yüzyılın ilk yarısında yapılmış desenler savaş çağı, savaş alanlarında olup bitenler ve savaş tehlikesine karşı uyarı olmak üzere üç grupta toplanıyor.

İkinci Dünya Savaşından sonra Hamburg'taki tiyatrolar bombardımanından yıkılmış, yarımkar durumda. Tek ayakta kalan şehir tiyatrosunu ise İngiliz işgal kuvvetleri kışla tiyatrosu haline getirmişlerdir. Operanın arka sahnesi de ayakta kalmıştı ama kömür olmadığı için hidrozlik sahne tesisleri donma tehlikesiyle karşı karşıyaydı ve soğuktan tiyatro oynanacak gibi değildi. Oyuncular ancak kömür bulabilirlerse sanatlarını sergileyebileceklerdi. Hamburg belediye başkanı ile görüşüp, onun, buldukları kömürleri İngilizlerin kontrolünden el konmadan geçeceğine dair söz vermesinden sonra kömür yataklarının bol olduğu Ruhr bölgesine doğru yola koyuldular. Otoyoldan giderken Recklinghausen'daki Kral Ludwig kömür madenini gördüler ve otoyoldan çıkıp derhal madene gittiler. Orada karışıklıkların komünist işçi temsilcilerine sanatlarını icra edebilmek için kömüre ihtiyaçları olduğunu anlattılar. İşçi temsilcileri büyük anlayış gösterdiler. İşletme müdürü de ikna edildikten sonra kömürleri gizlice madenden çıkarmayı başardılar ve Hamburg'a döndüler. Daha sonra madencilere olan teşekkür borcunu onlara tiyatro oynatarak ödemek gerektiğini duyurdular ve bir yıl sonra tekrar Recklinghausen'a geldiler. Maden işçileri onları büyük

bir fedakarlıkla ağırladılar. Tiyatro oyunları büyük yarar sağladı. Topluluk Hamburg'a döndükten sonra Recklinghausen'da bir işçi tiyatrosu oluşması için sendika yöneticileri ile görüştü. DGB'nin Düsseldorf'taki merkezinde "Ruhr Şenliği"nin tohumları atıldı böylece 1949 yılında, İşte, "Hesabi kim ödüyor?" oyununu büyük başarıyla

1949 yılında ilk işçi şenliğinin afişlerini maden işçileri kendi elleriyle şehrin duvarlarına astılar

Nedim Hazar, Erdal Merdan "Hesabi Kim Ödüyor" oyunundaki başarılarıyla izleyicilerin beğenisini kazandılar

ilgili sergiler Recklinghausen Ruhr Şenliği Tiyatro Topluluğu'nun boyıştı eskilere dayanan ve ilginç bir geçmişe var. Savaş sonrası Federal Almanya'sının ilk işçi tiyatrosu olan Ruhr Şenliği Topluluğu önceleri kendi yeri olmadığı için gezici konuk tiyatro olarak çalıştı. Ruhr Şenliği sona erince onların da "İşi bitiyordu". 1981 yılından bu

Hesabi kim ödüyor?

Esperi, müzik dolu, oyuncuların tüm yeteneklerini ortaya koydukları canlı sahneleriyle hem geçmiş hem de bugünü konu alan "Hesabi kim ödüyor?" oyunu bugüne dek FAC'ın birçok kentinde 50 kez sergilendi. Hem eleştirmenlerin hem de seyircilerin beğenisini kazanan oyunda, yedi oyuncu, iki müzisyen toplam kırkbir rolü oynuyorlar.

Oyun yıllardır Ruhr Bölgesinde çalışan genç bir maden işçisi olan Erdal'ın, evsahibi olan yaşlı dul Alman'ın evinde eski bir kartpostal bulmasıyla başlar. Polonyaca yazılmış olan kartpostal, Erdal'ın şimdiki oturduğu madenci evlerinde eskiden yaşamış Josef Kusinski adlı bir işçiyi gösterir. Erdal uzun bir uğraşın sonra kartı tercüme ettirir. Kusinski'nin yaşamını bir bulmaca gibi parça parça bilgilerle tiyatrayak öğrenir ve yeniden yazar. Seyirci düşünce gerçek arasında Alman ve Polonyalı işçilerin mücadelesini izler. Ancak neden sonra tüm bu izlediklerinin, dövi-

BERND KÖHLER

lerек hastaneyeye kaldırılmış Erdal'ın gördüğü bir düş olduğunu öğrenir. Oyun daha sonra gerçek yaşamda yabancısı işçilerin sorunlarını sergilenmesiyle devam eder.

"Hesabi kim ödüyor?" oyununun rejisörü Bernd Köhler Ruhr Şenliği'nde aynı zamanda iki yıldır tiyatro oynuyor.

"Geleneksel Recklinghausen işçi tiyatrosunu tekrar canlandırma-ya çalışıyoruz. Bilindiği gibi tiyatromuzun kuruluşunda belgisi 'sahat için kömür. kömür için sanat' idi. İşçilerle sanatçıların arasında

Gurbet Tiyatrosu Finlandiya'da büyük ilgi gördü

Stockholm Gurbet Tiyatrosu katıldığı Finlandiya Amatör Tiyatro Festivali'nde büyük ilgi gördü. Temmuz ayının ilk yarısında Saarjirvi kentinde yapılan festivalde Stockholm Gurbet Tiyatrosu istasyonunu sergiledi. İstasyon oyunu, yönetmen Mazlum Kiper tarafından Nazım Hikmet'in Yolcu adlı piyesinden uyarılarak sahneye kondu. Festivalde İrlanda'dan çağırılı bir grubun dışında katılan tek yabancı topluluk olan Stockholm Gurbet Tiyatrosu hakkında Finlandiya gazeteleri övücü yazılar yayınladı. Gurbet Tiyatrosu önümüzdeki mevsim sahneye koymak üzere Aziz Nesin'in Karagöz'ün Kaptanlığı oyunu üzerinde çalışıyor.

sıkı bir sanat ilişkisi söz konusuydu. Ne yazık ki zamanla bu olumlu süreç yavaşladı ve tiyatro bir şehir tiyatrosu haline geldi. İşçiler tiyatrayak gelmez oldu. Şimdi çalışmalarını yürüttüğümüz 5 yıllık bir deneme projesiyle bu gelenekleri tekrar yaşatmaya çalışıyoruz. Eski bir tramvay deposu restore edildi ve böylece biz de küçük bir tiyatroya kavuşmuş olduk.

Hesabi kim ödüyor? oyununa gelince, bize göre sözkonusu olan bir yabancı ya da Türk sorunu değildir, bu başlı başına bir işçi sorunudur. Biz oyuunu bunu yansıtmaya çalışıyoruz, sorunun bir sınıf sorunu olduğunu göstermek istiyoruz. Bu oyunda özellikle işçilerin büyük beğenisini kazanabildik. Yaklaşık 50 defa sergilendi, her defasında da kapalı gişe oynadı. Yabancı işçiler de tiyatromuzu izliyor. Ancak daha çok Türkiye'nin bu oyunu izlemesini isteriz. Oyunumuz ilk dilde olduğu için Türkçeliler de anlamakta güçlük çekmiyorlar. Biz bu oyunda çok kültürlü toplumun sorunlarına çok kültürlü bir yanıt vermek istiyoruz.

Nedim Hazar oyunda "Till Nasreddin", "Selim", "Arif" ve "Manne" rollerini oynuyor. Aynı zamanda da Annegret Keller ile birlikte oyunun müziğini hazırladı. Önceleri misafir oyuncu olan Hazar önümüzdeki dönem kadroda

yer alacak:

"Oyunumuzda bol şarkı ve müzik var. Almanlar olsun Türkler olsun sıkılmadan izliyorlar. İlike-

NEDİM HAZAR

kul öğrencileri için oynadığımızda bile oyun yadigarımadı. Oyundan şu anki halyle televizyon seyredilen her yabancı içeriğini anlayabiliyor. Hatta Türkçeliler yabancı düşmanlığını, yabancıların sorunlarını kendileri yaşadıkları için daha iyi anlıyorlar. Madende çalışanlar ise kendi sorunlarını sahnedeki görüyorlar. Türkiye'li seyirciler istediklerini gölde ulaşamadığımız için senaryoda bir değişiklik yapmadık ama bu da olanaklı, daha çok Türkçe metin konabilir. Ayrıca oyunumuz yazıldığında geri dönüşler gündemde olduğu için bu konuyu ağırlıklı olarak ele aldık. Şimdi senaryoda bir değişiklikler yapıyoruz. Türkiye'li dernekleri bir davet ederlerse onlara konuk olabiliriz."

TÜSTAV

SİZİN İÇİN GÖRDÜK, DUYDUK, OKUDUK...

DEDİLER Kİ...

"Başbakan bu kadar lüksü ne reden buluyor? Başbakan masası ile mi yoksa başka yerlerden mi sağlıyor?" DYP Başkanı Hüsamettin Cindoruk

"İktidara geldiğimizden bu yana halkın gelir düzeyi artmış, yaşam seviyesi yükselmiştir." Başbakan Turgut Özal

"Herkesin bir savunma şekli var. Yalan söylemek de benim taktiğimdir. Öyle yalanlar söyledim ki bunlar beni zırh gibi korur." Mehmet Ali Ağca

"Kara parayı helal ettim. Ben aldığım parayı hakettiğime inanıyorum." Sinema Oyuncusu Serpil Çalkın

"Asgari ücret alan kişi açaç kovuğundan çıkmamıştır. Hiç olmazsa bunun bir ailesi vardır." Türk-İş Başkanı Şevket Yılmaz

"Mısır üretim ve tüketimini artıracak Türk sporunun kalınmasını sağlıyoruz." Sankayî Bakanı Cahit Aral

"Yeşilböke 'Atatürk' adını vermekle bir ayıbmızı örttü." Cumhurbaşkanı Kenan Evren

İş bulabilmek için gençler birbirleriyle yarışıyorlar

"Abi gözünü seveyim beni al"

Yukardaki kupürlerde gençler birbirleriyle yarışıyorlar. Ancak bu yarış ne atletizm, ne köşekapmaca. Gençlerin yarışı iş kapmaca. İşçi pazarına günlük işi aramaya geline göre göre, işi kapmış, böylece o günlük nafakasını çıkarmış olacak. Şahin köyünden akşama kadar burada bekleyen birçoğu sırtlarında yatak yorganlarıyla bekleyen gençler bir müşteri geldiğinde

kiyasla mücadele edip iş almaya çalışıyorlar. Bu mücadelede baba oğlu, oğul babayı tanımıyor. "Abi gözünü seveyim beni al", "Ne iş olsa yaparım", "Çekil lan, abim beni istiyor"... Müşteri işlerinden bir ya da birkaçını seçip götürene kadar, yücüklerde bir umut, bir güven. Ve sonra yine sessizlik, acele önce birbirini iftelerken arasınd; yine sohbet. Sigaralar yakılıp bir

gölgelekte ne kadar süreceği belli olmayan bekleyiş.

Bir kısım gençler de stadyumlarında. Ama sanmayın ki hepsi bir spor gösterisini seyrediyor. Onlar da iş bulabilmek için stadyumlarda yarışıyorlar. İstanbul defterdarlığına açılan sınavı başvuranları salonlar almayınca sınav İnönü Stadyumunda yapıldı. Yine Tokat Sığara Fabrikasına alınacak 166 işçi için açılan sınavı 10 bin, Samsun Sağlık Sosyal Yardım Müdürlüğüne alınacak 152 görevli için 5 bin kişi başvuruda bulundu. Üstelik orfalam bir ev kirası 30-40 bin lirayken en fazla 35 bin lira brüt maaş için.

İş bulabilen şanslılar da ay sonunu nasıl geçireceğinin derdini düşüyor. Bir de ek iş aramak zorunda kalıyor. Artık öğrenciler okul dışında öğretmenlerini simit satarken gördüklerinde yadınıyorlar. İşçiler, memurlar mesai saatinin dışında pazarlarda limon, mevsimine göre seyyar arabalarla sokak sokak dolaşarak sebze ve meyve satıyorlar. Artık ana caddelerde, işlek sokaklarda bir apartmanın girişine tezgahını kurup işportacılar sık sık rastlanılan manzaralar. Aslında işi olanların da mesaisi hiç bitmiyor.

Tuzu kuru, milyarderliği de aşmış işadamları ise işsizlerle alay ederecesine fakir olsalar nasıl simit satıp, araba yıkayacaklarını, nasıl para kazanacaklarını emekçilerin nasıl taşın çıkacaklarını anlatıyorlar. Diğer taraftan da bütün bu haklarını kuşa çevirdikleri işçilerin, memurların elinde kalan son kırıntıdan da almanın hesabı işçilerde. İşte Özal'ın Türkiye'si.

Sen misin Darwin'i anlatan

Bana'da "Darwin'i anlat" diye bir öğretmenin masasını onda biri ceza olarak kesildi. Belirdiği gibi, insanın evrimine karşı çıkan ANAP hükümeti

Türkiye Postası

Kuyumcuların nişanı ve Diyarbakır'lı küçük Gönül

Hilton hilton olalı böyle nişan görmemiş. Evet geçtiğimiz günlerde bütün boylu basının sütunlarını işgal eden "kuyumcuların nişanı"nda 5 binlikler, 10 binlikler havada uçuştu. Ünlü işadamlarından Suphi Aşçıoğlu'nun kız Dilek'in nişanında 100 milyon üzerinde takı takıldı. Nişana "renk katan" sanatçıları da ücretleri çil çil altınlarla ziyadesiyle verilmis.

Aynı günlerde "aç Afrika'da değil, burası Diyarbakır" başlığı altında tüyler ürperti bir çocuk fotoğrafı gazetelerde yerliyordu. 3

yaşındaki küçük Gönül'ün yaşına göre normal 17 kilo olması gerekirken, yetersiz beslenme nedeniyle 6 kilo 250 gram. Altın kemerini beline, dokuz parıltalı kolyesini boynuna takıp nişanında salınan Dilek'le, küçük Gönül'ün düşünürken insan kendi kendine soruyor? İki de Türkiye'de yaşıyor. Küçük Gönül'ün şu Diyarbakır'da yoksul bir ailenin çocuğu olmak mı?

Gazete sütunları arasında bir başka haber daha gözümüze çarptı. Diyanet İşleri Başkanlığı'nın çağrısıyla memurlardan ve işçilerden Afrika'daki açlar için bağış toplanıyor. Camilerde de sürdürülen bu kampanyada bugüne dek yarım milyar toplanmış.

Çelişkiler ülkesi Türkiye... Bir yandan Afrika'daki aç çocuklardan hiçbir farkı olmayan açlıktan ölen küçük çocuklar. Öte yandan 100 milyonlara konuşulan nişanlar, düğünler. Üstelik bir de Afrika'daki açlara yoksul emekçilerden toplanan milyarlar.

Acaba, "kuyumcular" nişanında 10 binlikleri havada uçuranlar

kaç para vergi ödediler. Bunu sorabilen var mı? Bu har vurup, harman savurmanın kaynağı hangi soyun, hangi talan, hangi sömürdü? Hiç kuşkusuz Evren-Özal diktatörlüğünün "üzel sektöre her şey serbest" diyen "ıcratı"dır. Bu ıcrat ki, Diyarbakır Gönül gibi milyonlarca "saç bimedik yetimim hakkını", emekçi halkımızın ahıncı, göz nurunu, ondan açlığa mahkum ederek savuruyor.

Diyanet İşleri Başkanlığı'nın çağrısıyla lokmasını bir parçasını Afrika'daki açlara paylaşan emekçilerin yanına sıra "kuyumcular" ve de Evren-Özal ıcratından nasıbları alanlara acaba ne yardım yapılabilir, bilen var mı? Soran var mı?

Ama herkes bir ki, Afrika'daki açlara lokmasını bölüşen emekçi halk, Diyarbakır'daki aç bebenin halini bilmez değildir. Evren-Özal diktatörlüğünün soyun ve talanını görmek değildir. İş emek, özgürlük için demokrasi için mücadele eden işçiler ülkesi Türkiye'de çelişkiyi çözecek olan açlar ordusunun ta kendisidir.

"An gibi çalışıyoruz. Türkiye'nin itibarını yükseltmek, kasa-lara ağzına kadar dövizle dol-muştur." **Malvarlığı milyarlark Başbakan Özal**

"Anıyorum, anıyorum, 'Bu anayasayla memleket idare edilmez' diye dayatan tek sa-lon kabadayısı görmiyorum" **Tercüman gazetesi yazarla-rından Rauf Tamer**

"Herkes bana geliyor, suyu ak-mayan, kocasıyla kavga eden, sabah kalkışını susuzlukla yüzünü yıkayamamışım, ab-det alamamışım, karımla tar-tışmışım. Evin önünde bir ka-dın bekliyor, 'su yok' diye. Müci-ze yaratmam ki" **İzmir Anakent Belediye Başkanı Burhan Özfatura**

"Dükkan kiralını arttırdıktan sonra, sahafalar benimle görüş-mek yerine benimle görüş-tü. Şimdi onların kiralarını basır, indirsin." **İstanbul Anakent Belediye Başkanı Bedrettin Dalan**

"Ben de gençliğimde pehlivan oldum. Ancak devlet idaresi peh-livaniğe benzemez." **MDP Genel Başkanı Ükür Söyle-mezolu**

"Namuslarını satmalarının karşılığını alırsanız camia min-net... Onu da alamıyoruz. Pörsünince, iş görmez he-zime girene sokakta atılıyorlar." **İz-mir Anakent Belediye Başka-nı Burhan Özfatura**

SAYGIN CAN "Disiplinli" Kuran kursunda dayaktan öldü

Dağ köylerinden gelen 12-13 yaşlarındaki öğrencilerin katıldığı Denizli'nin Acıpayım ilçesindeki Kuran kursunda Saygın Can anı-daki öğrenci Kuran hocasının yediği dayak sonucu öldü.

Kursu bitirmesine az bir za-man kala küçük hafız adayı, anı-den, -doktorların otopsi raporuna göre akciğer enfarktüsü'nden öl-dü. Ancak doktorlar, dayak ve iş-kencenin de akciğer enfarktüsüne neden olabileceğini söylüyorlar.

Baba Kazım Can oğlunun son günlerini şöyle anlatıyor: "15 gün önce oğlum hasta diye çağırıldı. Gittimde çok kötü durumdaydı. 'Kafamı duvarlara sürmeyein, kar-nımdaki demiri çekin. Yeter artık sulamayın' diye sayıklıyordu. İlk ayağı kötür gibi karamıştı, sol kola tutuyordum."

Bu olay mahkemeye yansdı. Öğrencisini döverek öldürmek-ten hakkında soruşturma açılan Kuran kursu hocası Ahmet Ak-ğün "Herseyden önce disiplin yar-tı. Bugün devletin her kademesindeki okullarda askeri disiplin uygulan-ıyor... Söylediğim gibi bu disiplinli belli öğrenciler uyuyluyorun" diyerek düşüncelerimizi açıkça doğruluyor.

Bir diğer ilginç örnek ise, kızlar manastırı olarak basına yansıyan kız öğrencilerin devam ettiği Ku-ran kursları. 12-17 yaşlarındaki kızlar dikiz kursu adı altında Ku-ran kurslarına devam ediyorlar. Bu gizli Ku-ran kurslarındaki tari-katların karşıştığı iddia ediyor.

Bu "çok disiplinli" okullarda öğrencilerin disiplin adına dayak-tan geçirildiği, işkenceye uğradığı günümüz Türkiye'sinde, Milli Eğitim Bakanı kalkıp Darwin ku-rumunun okullarda okutulmasına karşı çıkarak, okullarda da Kuran kurslarına benzetmek istiyor.

İlindi gibi, insanın evrimine karşı çıkan ANAP hükümeti ötek, "parlak" basarılarının ya-nında bir de bu konuda yeni bir aklıma getirecek tarihe ge-mek istiyor.

Bundan 60 yıl önce de ABD'nin Dayton kentinde fen dersi öğretmen Thomay Scopes'un derslerinde Darwin kuramını öğrettiği gerekçeyle mahkeme tarafından 100 dolar para ceza-sına çarptırılmıştı.

Bize göre hiç gayret etmesin-ler. Onların türeyiş biliniyor. Onlar baskı, terör ve savaş kun-daklığı içinde büyüyorlar. Ta-rihin tüm diktatörleri, Hitler, Mussolini ve hemparları, Rea-gan, Pinochet ve kendileri hep aynı soyun adamları.

Bu soy insanlığın değil insan-lık düşmanlarının soyu. Yani, aynı soydan değiliz. Tür-revişimiz de farklı. Atalarımız da.

Türkiye ileri karakol ya Evren?

Türkiye ziyaretinde Kohl "Tür-kiye'nin ileri karakol olduğunu" söylemiş.

Biliyorsunuz ileri karakolların komutanı mutlaka tezkere bırak-mış uzatmalı cavsalar olur. Türki-ye ileri karakol olunca General Ke-nan Evren de bu karakolun komu-tanı olan uzatmalı cavs oluyor. Kohl aslında bunu söylemek iste-miş belki. Kimbilir?

Kanser oldu böyle oldu

Reagan hastalanınca dolanın de-ğeri düşmüş. Peki, bizim paranın değeri niye durmadın düşüyor? Sa-kan yuwardakilerin bile söyleme-dikleri bir hastalıkla olmasın?

İnsanlarımız da doymak bilmiyor!

Özal "Anadolu toprağı 100 mil-yonun besler" demiş. Adam hakkı Nüfusumuz 100 milyon olsaydı sebze-meyva tarlada cürümezdü. Şimdi fazla geliyor, insanlarımız yiye yiye bitirmiyorlar, tarlada cü-rütlüyorlar.

Özal'ın mal varlığı için sendikacıların görüşü: Tok oam belinden çıkarıyor

Turgut Özal milyarlara varan malvarlığı ve ıcratlarıyla "Tok açın halinden anlamaz" sözünü kanıtlıyor. Öyle ya, sadece nakit olarak 45 milyon varken bir asgari ücretlinin 16 bin lira maaşı ya sonu-na nasıl getirdiğini, yazlık-kışık 5 evi varken bütçesine göre kiralık ev bulamayan kırsacının sukutunu, yazılmamak için bile Amerika'ya gi-derken, parasızlık doktoru gidemeyenlerin halini, çocuklarına mil-yonluk arabalar hediye ederken evine etmek alamadığı için inditler eden babanın durumunu anlayamıyor. Ehbette onun en iyi derdinden anladığı milyonlarna milyon katma derindeki tekelinin hali. Bu yüzden de teşvikler, vergi indimleri vs. adı altında tekelilere devlet bütçesinden milyarlar yapıyor. Halkın lokmasını hisip tekelilere sa-nıyor. Sonra da yurt pezilerinde kendisine "Açık" diye bağırılan öğrencilerin içine baka baka "Memleketin durumu iyidir, halkın gelir düzeyi artmış, yaşam seviyesi düzelmiştir" diye biliyor.

ABD'de tekeller kâr amacıyla insanların duygularıyla oynuyorlar

CARTON VE TÖHRAAL ÜZERİNDEKİ ÜMIT KIRINTILARI...

ABD'de kayıp çocuklar şişelerin üstündeki resimlerle aranıyor

Amerika'da kaybolan çocukların sayısı son yıl-larda büyük boyutlara ulaşıırken, ülke yönetiminin kayıp çocuklarla ilgili kayıtsızlığı da ülkedeki bu raydaktarıyor.

Kayıp ve Bulunmuş Çocuklar Ulusal Merkezi her yıl 1,5 milyon çocuğun kayıp olarak rapor edildiğini bildiriyorlar. Yapılan araştırmalara göre, kaybolan çocukların 25 bin ile 50 bininin aileleri tarafından zorla kaçırılan çocuklar olduğu, bebek satıcılara ve bu çocukları olmayan eşkopatara oldu-ğuna inanılıyor. 4 binle 20 bin arasında oldu-ğu, değerlerinin ise kendileri evden kaçan çocuk-

Acaba, kuyumcular nişanlıda 10 binlikleri havallarda uçuranlar çetirikiyi cozecek olan aptar olustu-nun ta kendisidir.

Bir küçükçük şakacık

1 lira 500 dolar olmuş!

"Bu ekonomik politika Tür-kiye'yi batıracaktır. Özal yalan söylüyor." deyip vatan, millet, sakıya aleyhine konuşanların ilbirgi pazara çıktı. Ekonomik alanda yıllardır izlenen tutarlı ve isabetli politika sonuçlarını verdi. İster insanı ister insanma-yn ama 1 lira 500 dolar ol-du.

Yüksek enflasyonun baskı-larına dayanamayarak yıllar ö-nce tedavülden kaldırılan met-al bir liralıklar şimdi diyalıya kolle-kişyoncular için bulunmaz Hint kumaşı. Bu metal bir liralıkla-

ele geçirenler kollekişyonları-na en nadide parçaları sahip ol-muş oluyorlar.

New York'ta para kolleki-şyoncuları tarafından yapılan bir açık artırmada 1953 yılında piyasaya sürülmüş olan "Bir Lira" ya tam tamına 500 dolar paha biçildi... Ee Özal boşa de-miyor, ekonominin doğru yol dadır, işler tıkırındadır diye. Kolay mı para kolekişyoncula-rının elinde de olsa, (resmi ku-listelerinde buna görecek bu gidışta güzül bir rüya olurdu) 1 lira 500 dolar oldu.

Bu resmi bir savaş muhabiri mi çekti ?

Resme bakıp düşünün. Sizce bu bina dünyanın neresine oturtulmuştur ki böyle talsızdır? İlk akla gelen yanıttı savaş savışın göbeğinde Ortadoğu olabilir. Evet, örneğin Beyrut böyle bir bombanın yansısı yıkıp attığı yapılarla dolu. Ama değil işte. Bu bina bombalı savışların yaşamamış bir ülkede. Bina kötü malzeme kullanımı nedeniyle çökmeye başlamış filan da değil. Bina ABD'de ve modern mimarinin en son örneklerinden birer şerhket.

Evet, ABD'de süper marketler şimdi böyle "modern" bir mimari türde, savışa hasar gör-müş bir bina türünde yapıyor. Ve de oldukça müşteri geliyor. Sürüm bu yeni mimarinin uygulandığı süpermarketlerde dergilerine göre yüzde 40 oranında artmış durumda. Yeni bir dünya savışının başını çeken ABD yöneticileri, çok uluslu Amerikan tekelleri bir yandan da insanların sinirleri ile oynayarak, onların yanının ne olacağı endişesine, savış panigene düşürüp bundan büyük kârlar vuruyorlar. Bu süper marketler şimdiden satışa çıkarılan yeraltı sığınakları-nın, kimyasal silahların korunma araçlarının, radyoaktifiten koruyan giysilerin, bir atom savışında kullanılabilecek dayanıklı yiyecek ve ambalajların, yiyecek haplarının daha akla hayale sığmaz çeşil ve biçimde tüketim maddesinin satıldığı yerler. Tekellerin koştandırılmış ve panik içindeki insanlar üzerinden yeni bir kâr sağlama yöntemi...

lar olduğu sanılıyor. Amerika'da süt kartonları ya da soda şişeleri üzerinde, fotoğraflarındaki reklamlarda, gaz ya da elektrik faturaları üzerinde bilnlerce kaçıp co-cuktan bir ikisinin kısa biyografileriyle resim-

rine adım baş rastlanıyor. Bu çok doğal Rea-gan başka ülkelerin içişlerini eleştirirken, kar-şış devrimcilerini beslemekten, yıldızlar savışa-na milyarlar yattırmaktan kendi keline sürece-ğilac bulamıyor ki.